

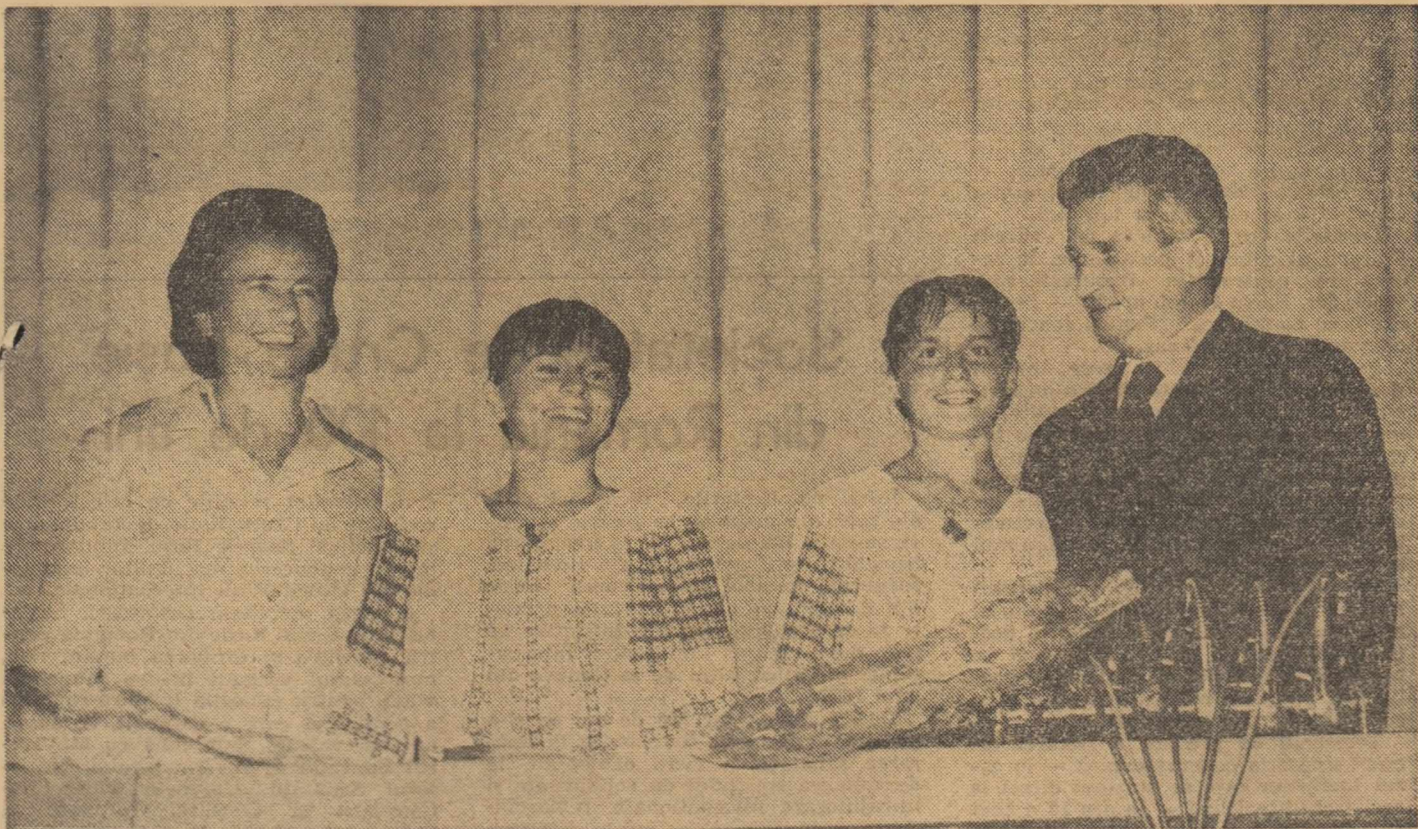
Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul VI CXXVII Nr. 170-171
(1256-1257)

Simbătă 4 septembrie 1976

16 pagini — 2 lei

Imagine de neuitat. Joi, 19 august 1976, moment de profundă emoție sub semnul cuvintelor roșite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România: „Avem deci, începând de astăzi, în rîndul Eroilor Muncii Socialiste, o eroină tinăra, dar care și-a cîștigat pe drept, prin munca, tenacitatea și hotărîrea sa acest titlu“.

ANUL ȘCOLAR 1976 — 1977

Ne aflăm în pragul deschiderii cursurilor anului școlar 1976—1977, cu hotărîrea de a traduce în viață Programul Partidului Comunist Român de făurire a omului nou, indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, cuprinse în expunerea prezentată la Congresul educației politice și al culturii socialiste.

Pe frontispiciul întregii noastre activități înscrîm sarcina trasată de tovarășul Nicolae Ceaușescu ca formarea omului nou „să pornească de la adevărul binecunoscut după care munca, activitatea social utilă constituie factorul determinant în formarea conștiinței socialiste, în educarea morală și politică a maselor“.

Cu hotărîrea de a pune pe primul plan educarea tineretului prin muncă și pentru muncă, cultivarea în rîndul elevilor a înalțelor trăsături morale ale omului nou constructor al socialismului, cadrele didactice — educatoarele, învățătorii și profesorii — din toate treptele, nivelurile și profilele de învățămînt se angajează să nu precupească nici un efort pentru a realiza integral și în cele mai bune condiții,

investiția de cunoștințe și de educație în rîndurile tineretului, viitorul patriei noastre.

În acțiunile care preced festivitatea primei zile de școală, un moment important îl constituie consfătuirile cadrelor didactice, dezbaterile ample în cadrul cărora, pe baza analizei activității depuse în anul școlar precedent, se vor stabili măsurile necesare pentru a asimila în întregul proces instructiv-educativ și în întreaga muncă educativă din instituțiile școlare, tezele Congresului educației politice și al culturii socialiste, politica Partidului Comunist Român de ridicare a nivelului ideologic, politic și cultural al tuturor membrilor societății noastre.

Redacția revistei „Tribuna școlii“ adresează cititorilor săi, cadrelor didactice din întreaga țară, cele mai bune urări pentru obținerea unor succese de prestigiu în noul an școlar, în munca nobilă de educație comunistă, de pregătire pentru muncă și pentru viața a generațiilor tinere ale patriei noastre socialiste.

Pentru viitorii noștri colegi

Din tumultul de gînduri pe care le-au născut documentele programatice ale Congresului educației politice și al culturii socialiste, de o importanță excepțională și o semnificație aparte sînt cele prin care se reafirmă, cu putere sporită, și se dă un nou impuls exigențelor mari față de întregul proces de optimizare a pregătirii teoretice și practice a viitoarelor educatoare și a viitorilor învățători.

Considerăm că în noul an școlar este necesar, mai mult de cît oricînd, să crească aportul formativ de spirit revoluționar al unor materii de învățămînt cu profil umanist, politic, social, științific, respectiv psiho-pedagogic, cu rol preponderent în ansamblul culturii generale și de specialitate a viitorilor absolvenți. Pe această linie apreciem că

• direcție activă de lucru o constituie

unirea, într-un efort conjugat, a tuturor disciplinelor și angajarea efectivă cu trup și suflet, mai hotărîtă decît pînă acum, a personalului didactic din liceele pedagogice în realizarea unei permanente interferențe, a unui raport direct și a unui acord perfect între conținutul și metodică activităților didactico-educative organizate cu viitorii învățători și problemele ridicate, pe de o parte, de actuala civilizație cultural-artistică și științifică-tehnică, iar pe de altă parte, de misiunea social-politică și pedagogică a învățătorului în cadrul ciclului primar, ciclu văzut ca parte integrantă a învățămîntului de 10 ani și ca temelie pe care se clădește acest învățămînt. De la aceste deziderate pornim în determinarea mutațiilor din întreaga activitate desfășurată în liceele pedagogice și pe această direcție se înscrie pregătirea învățătorilor pentru a conduce direct cunoașterea, de către copiii patriei, a lumii în care trăiesc și învață, precum și a lumii în care vor munci, vor învăța, vor trăi și vor crea ca viitori comuniști.

La acest mare efort de gîndire și de

acțiune se înscrie o activizare a răspunderilor, o dinamizare a preocupărilor pentru ca patriotismul fierbinte și umanismul revoluționar să fie coordonate de căpătîl ale profilului moral-politic al viitorului învățător. Cu legămint de foc, învățătorul să fie învățat și să învețe pe cei mici să cinstească cu venerație trecutul glorios, prezentul tumultuos și viitorul luminos al patriei, să fie învățat să cultive la toate generațiile de copii pildele de înălțător patriotice din lupta poporului pentru libertate, dreptate, unitate, neatîrnare și edificare a României socialiste.

Menținerea trează a conștiinței acestor răspunderi se impune a fi corelată cu menirea liceului pedagogic de a fi școală de avangardă în cadrul județului. Mai mult poate decît celelalte tipuri de școli, liceul pedagogic trebuie să fie, în noul an școlar, o unitate de învățămînt mult mai activă în însăși orientarea activității de creație pedagogică și metodică, în intervenția ei activă pentru perfecționarea educatoarelor și învățătorilor aflați la catedră, în modul cum cultivă și cimentează modele umane și cum dă dovadă de inițiativă, de mobilitate și de cutezanță.

Conf. univ. dr. VASILE V. POPESCU,
Institutul central de perfecționare
a personalului didactic

O elevă „Erou al Muncii Socialiste“

La solemnitatea închinată sportivilor care în întrecerile ce s-au desfășurat timp de două săptămîni în Canada au dobîndit victorii strălucite făcînd ca la această ediție, țara noastră să obțină cele mai bune rezultate din toate participările de pînă acum, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat, în primul rînd, cele mai calde felicitări elevei Nadia Comăneci căreia, cu aceeași ocazie, i s-a conferit titlul de „Erou al Muncii Socialiste“ și Medalia de aur „Secera și Ciocanul“. „Avem deci — a spus secretarul general al partidului — începînd de astăzi, în rîndul Eroilor Muncii Socialiste, o eroină tinăra, dar care și-a cîștigat pe drept, prin munca, tenacitatea și hotărîrea sa acest titlu“. Se află în aceste cîteva cuvinte cheia întregului fără precedent și inegalat succes al fermecătoarei Nadia Comăneci.

Am urmărit cu emoție performanțele unice în istoria jocurilor olimpice cu care favorita publicului din sala Forum a luit și cîștigat milioane de suporteri de pe întreaga planetă. Cunoscînd consacrarea la o vîrstă la care nu de mult campioanele de abia intrau în competiție, Nadia i-a fascinat pe toți comentarii de presă: „super campioană de gimnastică la 15 ani neîmpliniți“, „produsul cel mai pur al noii școli de gimnastică din România“. Fata din Carpați, nu numai că a atins suprema performanță din istoria jocurilor olimpice, nota 10 la gimnastică, nu numai că „a făcut K.O. computerele“, dar a repetat această performanță de cinci ori. Trimișii agențiilor de presă, ai ziarelor și televiziunii au elogiat-o cu titluri de o șchioapă, cu reluarea de cîte 10 ori pe micul ecran a fiecărui exercițiu, cu mari fotografii pe pagina 1, cu interviuri și anchete.

În sala Forum, Nadia Comăneci, — medalie de aur, campion olimpic absolut — a înălțat drapelul patriei pe cel mai înalt catarg și a făcut să răsunе acordurile imnului de stat al României. Izbînda Nadiei Comăneci, care a urcat de cinci ori pe podiumul olimpic, strălucita evoluție a Teodorei Ungureanu, buna ei prietenă și colegă care a secondat-o admirabil, nivelul înalt la care au evoluat toate reprezentantele lotului nostru de gimnastică situat în această competiție pe locul II, deși ar fi meritat să obțină locul I, multiplele succese ale sportivilor români la Olimpiada de la Montreal nu s-au născut „peste noapte“, cum, cu uimire, notau ziaristii. Ele își au izvorul în perspectivele luminoase pe care era socialistă le-a deschis tineretului patriei noastre minunate, perspective de bună stare, de fericire, de atingere a celor mai înalte culmi în toate domeniile, în concepția sănătoasă de educare a tineretului nostru prin muncă și pentru muncă. Munca tenace și perseverență este viața de zi cu zi a tuturor acestor sportivi, a Nadiei Comăneci, a antrenorilor ei, profesorii Marta și Béla Károlyi. Astfel, succesul Nadiei Comăneci se ridică la rangul de simbol, ca și titlul cu care a fost recompensată. Cea mai tinăra eroină a muncii a fost distinsă cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste“.

Este o mare cinste pentru școala românească, pentru întregul învățămînt și, în același timp, prilejul unei profunde angajări pentru a traduce în viață indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru dezvoltarea activității de educație fizică din școală ca o contribuție la formarea tineretului pentru muncă și pentru viață.

OCTAVIAN BUZESCU

In paginile 3—11,
CONFĂTUIRILE
CADRELOR DIDACTICE

CONCURS PENTRU MANUALE ȘCOLARE

În scopul îmbunătățirii calității manualelor școlare și pentru a stimula un număr cât mai mare de cadre didactice, oameni de știință și artă și diverși specialiști să participe la această acțiune, Ministerul Educației și Învățământului organizează prin Editura didactică și pedagogică concursuri de manuale și alte lucrări necesare învățământului.

În prima etapă se scot la concurs manualele de mai jos, cu următoarele titluri și volume în pagini dactilografiate :

1. Abecedar, în limba română — 120 pagini (împreună cu schițele desenelor).
2. Abecedar, în limba maghiară — 120 pagini (împreună cu schițele desenelor).
3. Citirea, clasa a III-a — 195 pagini.
4. Citirea, clasa a IV-a — 150 pagini.
5. Limba română, clasa a IV-a, naționalități conlocuitoare — 220 pagini.
6. Botanica, clasa a V-a — 130 pagini.
7. Geografia, clasa a V-a — 130 pagini.
8. Gramatica, clasa a V-a, limba maghiară — 130 pagini.
9. Fizica, clasa a VI-a — 130 pagini.
10. Zoologia, clasa a VI-a — 130 pagini.
11. Geografia, clasa a VI-a — 130 pagini.
12. Fizica, clasa a VII-a — 130 pagini.
13. Anatomia, clasa a VII-a — 130 pagini.
14. Geografia, clasa a VII-a — 130 pagini.
15. Desen tehnic, toleranțe și măsurători, anii I—II — 440 pagini.
16. Tehnologia materialelor, anul I — Studiul materialelor — 150 pagini.
17. Tehnologia materialelor, anul I — Lăcătușerie generală — 100 pagini.
18. Tehnologia materialelor și lucrărilor electrotehnice, anul I — Studiul materialelor electrotehnice — 180 pagini.
19. Măsurări electrice și electrotehnice, anul II — 120 pagini.
20. Construcții și tehnologia lucrărilor, anii I—II — 380 pagini.
21. Organizarea și planificarea unităților economice, anul I — 100 pagini.
22. Drept și legislație economică, anul II — 100 pagini.

Termenul de predare a manuscriselor este 1 septembrie 1977.

Programele școlare necesare elaborării lucrărilor de mai sus vor fi trimise de Editura didactică și pedagogică tuturor persoanelor interesate, odată cu confirmarea înscrierii lor la concurs.

La concursuri pot participa cadre didactice din învățământul de toate gradele (cu cel puțin patru ani de activitate în învățământ), scriitori, cercetători, oameni de știință și artă, specialiști din producție; nu pot participa persoanele încadrate în Ministerul Educației și Învățământului, în Editura didactică și pedagogică, în direcțiile de personal și învățământ ale ministerelelor și organelor centrale care au în subordine școli, cele care iau parte la elaborarea programelor școlare, precum și cele a căror înscriere la concurs nu a fost confirmată. Autorii manualelor aflate în școli se pot prezenta la concurs numai oacă manuscrisul respectiv reprezintă o lucrare absolut nouă.

Conținutul lucrărilor prezentate la concursuri trebuie să fie în concordanță cu programele școlare și cu indicațiile specificate cu prilejul deschiderii fiecărui concurs. Manuscrisul va fi însoțit și de o notă în care autorul va prezenta concepția pe care și-a întemeiat elaborarea lucrării, elementele noi ale manualului său față de cel existent în școli.

Persoanele care doresc să ia parte la concurs vor anunța obligatoriu în scris Editura didactică și pedagogică, în cel mult 15 zile de la publicarea în presă a lucrărilor care se scot la concurs, menționând: numele și prenumele, adresa exactă, locul de muncă, scurte date biografice și titlul lucrării pentru care vor concura. În cel mult 30 zile de la expirarea termenului de mai sus, editura le va confirma înscrierea la concurs.

Se precizează că, în cazul colectivelor de autori, fiecare persoană din colectiv va îndeplini aceste cerințe, specificând și numele celorlalți concurenți din colectiv.

Concurenții vor prezenta manuscrisele lucrărilor elaborate, în trei exem-

plare dactilografiate. Conținutul manuscriselor trebuie să fie dactilografiat cu panglică neagră pe ambele fețe ale filei de hirtie; fac excepție filele manuscriselor care conțin formule. Dactilografierea se va face la 1 1/2 rinduri de mașină.

Unul din cele trei exemplare de manuscris va trebui să cuprindă toate elementele necesare înțelegerii textului: schițe de hărți sau ilustrații, planșe, diagrame, scheme, tablouri sinoptice, etc. Pentru materialul ilustrativ care urmează să fie reprodus din albume, enciclopedii, tratate etc. concurenții vor da indicații precise asupra sursei (titlul, autorul editura, anul ediției, pagina, figura etc.) De asemenea, ei vor indica obligatoriu bibliografia consultată la elaborarea textului.

Lucrările vor fi trimise pe adresa Editurii didactice și pedagogice, la sediul său central din București, cod. 7 000, Str. Spiru Haret nr. 12 — Sectorul 7, cu mențiunea: „Pentru concursul de manuale...”, după caz.

Pe manuscris, se va trece numai pseudonimul sau motto-ul ales de concurenți. Manuscrisele vor fi însoțite, în mod obligatoriu, de un singur plic închis și sigilat de către concurenți. În plic se vor indica: numele și prenumele, adresa concurentului sau ale tuturor concurenților în cazul colectivelor de autori, precum și pseudonimul sau motto-ul ales.

Pe plic se vor menționa numai titlul lucrării și pseudonimul sau motto-ul ales. Dacă lucrările se trimit prin poștă, expeditorul va trece pe colet și pe buletinul de expediție, în locul numelui său, pseudonimul sau motto-ul ales, cu indicația „Post restant”.

Termenul de predare a fiecărei lucrări scoase la concurs expiră — în cazul lucrărilor care se prezintă direct la registratura editurii — la ora 15 a zilei anunțate în dreptul fiecărui titlu de mai sus. În cazul trimiterii lucrărilor prin colet poștal, acestea se vor considera ca depuse în termen, dacă ștampila poștei (data de expediție) nu depășește ora 24 a zilei fixate ca termen de predare. Lucrările prezentate la concurs după expirarea termenului de predare nu vor fi luate în considerare.

Lucrările predate în termenul stabilit, vor fi înaintate de editură comisiilor aprobate de Ministerul Educației și Învățământului.

Manuscrisele premiate și cele cărora li s-au acordat mențiuni, pot fi prezentate în vederea obținerii gradelor didactice.

Premii și mențiuni. Pentru manuscrisele care fac obiectul acestui concurs, se pot acorda următoarele premii și mențiuni:

- a) manuale de la clasa I până la clasa a IV-a:
  - un premiu I de lei 8 000.
  - un premiu II de lei 6 000.
  - două mențiuni de câte lei 3 000.

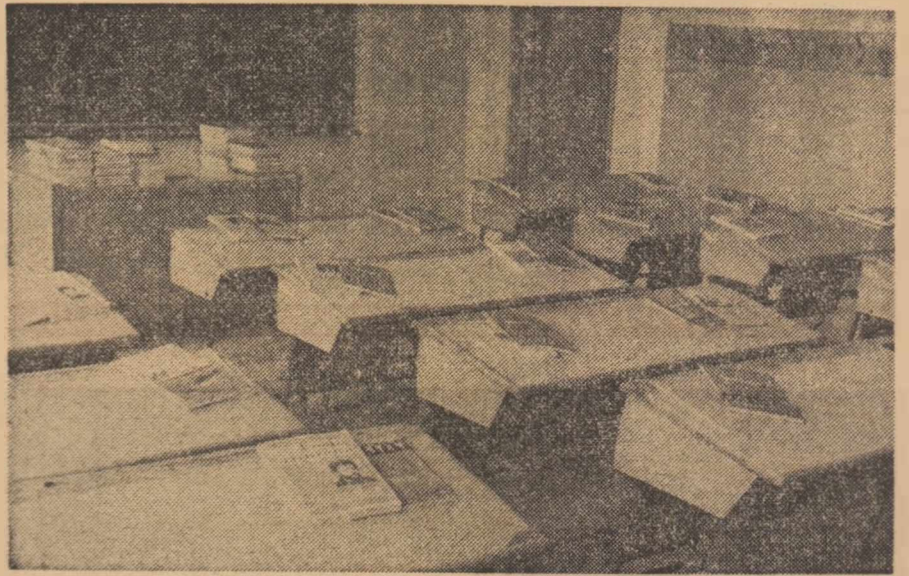
- b) manuale de la clasa a V-a până la clasa a VIII-a și abecedar:
  - un premiu I de lei 10 000.
  - un premiu II de lei 7 000.
  - două mențiuni de câte lei 4 000.

- c) manuale pentru licee și pentru învățământul profesional și tehnic:
  - un premiu I de lei 12 000.
  - un premiu II de lei 10 000.
  - două mențiuni de câte lei 6 000.

Autorilor manuscriselor de manuale cărora nu li s-au acordat premii sau mențiuni, li se va restitui costul dactilografierei, conform tarifelor în vigoare la data plății. Pe lângă premiile sau mențiunile de mai sus, autorii lucrărilor premiate la concurs vor primi, în caz de editare a operelor respective, și drepturile de autor convenite în baza contractelor ce vor fi încheiate cu Editura didactică și pedagogică, conform normelor legale. Aprecierile cuprinse în referatele sau procesele verbale ale comisiilor, calificativele obținute, ca și toate avizele privind lucrările prezentate sunt secrete și nu se comunică concurenților; ele nu mai sunt secrete în cazul în care lucrarea respectivă urmează să fie tipărită.

Relații suplimentare se pot solicita la telefon 15 24 55, Editura didactică și pedagogică.

Relațiile suplimentare se pot solicita la telefon 15 24 55, Editura didactică și pedagogică.

Clasele și manualele noi își așteaptă elevii

Societatea de Cruce Roșie din România la 100 de ani

Între manifestările social-culturale ale țării din acest an se înscrie și aniversarea a 100 de ani de la înființarea Societății de Cruce Roșie din România. Înființată în anul 1876, Crucea Roșie din România se numără printre primele 25 de societăți similare înființate pe glob după crearea Comitetului internațional al Crucii Roșii de la Geneva din anul 1863.

De-a lungul celor 100 de ani ea și-a adus o importantă contribuție la apărarea sănătății și vieții oamenilor, la dezvoltarea spiritului de solidaritate și întraajutorare internațională, remarcându-se ca o prezență activă în apărarea umanității, a sănătății oamenilor.

În anii construcției socialiste Crucea Roșie a devenit, grație sprijinului acordat de partid și a prețioaselor îndrumări date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, o largă organizație de masă cu un efectiv de peste cinci milioane de membri din care patru milioane colaborează. Numărul formațiilor sanitare voluntare (grupe și posturi de prim ajutor) este în acest an jubiliar de aproape 85 000, cuprinzând peste 350 000 de echipieri. A crescut de asemenea la aproape 9 000 și numărul surorilor de Cruce Roșie; în anul acesta urmează cursurile anilor I și II ale școlilor de surori 11 600 de femei care vor asigura astfel necesarul de cadre sanitare auxiliare.

Militind neabătut pentru aplicarea în viață a principiilor politicii externe a partidului și statului nostru, Crucea Roșie din Republica Socialistă România

și-a dezvoltat relațiile cu cele 124 de societăți de Cruce Roșie, Semilună Roșie, Leul și Soarele Roșu, fiind membră în conducerea mai multor organisme ale Crucii Roșii internaționale.

O largă activitate desfășoară Societatea de Cruce Roșie din România pentru educarea și formarea omului nou, multilateral pregătit pentru muncă și viață, pentru educația igienico-sanitară a populației care a dobândit, în acești ani noi valențe. Împreună cu Ministerul Educației și Învățământului, Ministerul Sănătății, Uniunea Tineretului Comunist și Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Crucea Roșie asigură o pregătire sanitară organizată și unitară în rândurile elevilor. În programa analitică a claselor V-VIII ale școlilor de cultură generală, precum și în cea a anului I al școlilor profesionale, a fost introdus un ciclu de lecții intitulat: „10 ore de educație sanitară” în cadrul cărora pregătirea elevilor este asigurată fie de către cadrele medico-sanitare, fie de către cadrele didactice pregătite în acest scop. De asemenea, în școli funcționează posturi de prim ajutor, colective sanitare pe clase, sint organizate numeroase concursuri.

Viitorul an școlar va însemna și pentru activitatea Organizației de Cruce Roșie din școli inițierea unei mai bogate activități, antrenarea unui număr din ce în ce mai mare de cadre didactice și elevi în această nobile muncă.

M. V.

„Revista de pedagogie”

Nr. 9 (septembrie) 1976

Revista publică, în deschidere, editoria-lul „La început de an școlar”, semnat de Maria Stănescu, adjunct al ministrului educației și învățământului.

Din sumarul numărului, mai reținem articolele: „Școala — factor principal de formare a personalității umane”, de V. Popeangă, „Un sistem de activități independente în însușirea cunoștințelor de chimie”, de Stela Sirețeanu și Maria Cosma (la rubrica „Perfecționarea procesului de învățământ”).

În cadrul rubricii „Învățământul în clasele I—IV” se publică o dezbatere pe tema „Adecvarea metodelor de predare la ritmurile de învățare ale elevilor” și „Contribuții la acțiunea de prevenire a rămănerii în urmă la învățătură a elevilor din ciclul primar” de G. Sirețeanu.

La rubrica „Puncte de vedere”, citim câteva „Reper pentru un tratat de pedagogie”, elaborate de O. Safran, M. Giurgea, I. Cerghit și D. Potolea.

Menționăm, de asemenea, rubricile „Is-toria școlii și gândirii pedagogice” și „Cărți și idei”.

„Învățământul liceal și tehnic profesional”

Nr. 7 (septembrie) 1976

Revista se deschide cu un editorial dedicat deschiderii noului an școlar. În sum-mar: „Definirea obiectivelor instruirii matematice”, „Pregătirea forței de muncă

(un interviu cu inspectorul general al Inspectoratului școlar județean Tulcea)”, „Modernizarea învățământului implică nu numai o dotare corespunzătoare, ci mai ales o nouă optică asupra procesului instr-uctiv-educativ”, „Citeva reflecții despre olimpiade și concursuri școlare”.

La rubrica „Catedra” se publică articole despre lucrările de control, locul traducerii în predarea limbilor străine, din preocupările de cercetare științifică aplica-tă și despre o metodă de predare a detaliilor de construcții.

Sint, de asemenea, prezente și rubricile: „Autodotare”, „Biblioteca”, „Pro și con-tra”, „Vorbele noastre de fiecare zi”, „Chenar”, „Curier”.

„Forum”

Nr. 8 (august) 1976

Revista se deschide cu editorialul „Ale-gerile noilor organe de conducere din in-stituțiile de învățământ superior — expre-sie a democratismului societății noastre”, semnat de Suzana Gâdea, ministrul edu-cației și învățământului.

Reținem, din cuprinsul numărului, arti-colele „Optimizarea îndrumării educative a studenților” de conf. univ. dr. Didina Bărbulescu și asist. univ. dr. Paula Con-stantinescu; la rubrica „Miscelanea” — articolele „Sub semnul marilor exigente ale Congresului educației politice și al cul-turii socialiste” de A. George și „Româ-nia în lume: Un eveniment de mare în-semnătate în viața politică a continentu-lui, a mișcării comuniste și muncitorești din Europa”, de Petru Ignăț. Revista pu-blică, și în acest număr, un „Fișier edito-rial”.

„Școala trebuie să asigure pregătirea tineretului pentru muncă și viață și, totodată, însușirea celor mai noi cunoștințe teoretice — științifice și culturale — să dezvolte în rîndul tinerilor respectul și pasiunea pentru munca concretă, producătoare de valori materiale. În același timp, trebuie să crească rolul educativ al școlii, contribuția ei la cultivarea în rîndul tineretului a înaltelor trăsături morale ale omului nou, constructor al socialismului.“

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Expunerea cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România prezentată la Congresul educației politice și al culturii socialiste)

Consfăturile cadrelor didactice

A intrat în tradiția învățămîntului nostru ca fiecare nou an școlar să fie precedat de un amplu dialog la care participă toate cadrele din învățămîntul preșcolar, primar, gimnazial, liceal din țara noastră. Este un moment de cea mai mare importanță pentru întreaga activitate didactică ce se va desfășura în cursul anului școlar.

Anul acesta, odată cu analiza exigentă a rezultatelor și învățămîntelor pe care le extragem din desfășurarea anului școlar precedent, vom studia cu spirit de înaltă responsabilitate sarcinile ce revin școlii și cadrelor didactice din Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, la Congresul educației politice și al culturii socialiste, în formarea omului nou constructor activ al socialismului și comunismului. Aceasta va constitui și tema care a fost recomandată de Ministerul Educației și Învățămîntului pentru alcătuirea referatelor pe care inspectoratele școlare județene le vor prezenta spre dezbateri, cadrelor didactice, în ședințele plenare ale consfăturilor.

În programul-cadru de organizare a consfăturilor cadrelor didactice, alcătuit de Ministerul Educației și Învățămîntului, în cea de a doua zi a consfăturilor lucrările se vor desfășura pe secții, în funcție de specialitatea predată. În situația în care unele inspectorate școlare organizează secții pe grupuri de specialități mai mici decît cele prevăzute în programul-cadru sau pe o singură specialitate, la aceste grupuri sau specialități, tema referatului va fi preluată de la secția-cadru stabilită de minister.

Obiectivul principal al dezbaterilor care au loc în cadrul consfăturilor îl constituie asimilarea conținutului activității didactice și a muncii de învățătură a elevilor, punerea, în această privință, a unui accent deosebit pe examinarea modalităților de aplicare a programelor de învățămînt și de folosire, în procesul instructiv-educativ, a manualelor școlare.

În vederea obținerii unor rezultate cât mai bogate, în cadrul dezbaterilor din ședințele plenare și pe secții se va acorda o deosebită atenție indicațiilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, referitoare la creșterea ponderii metodelor active și a folosirii mijloacelor moderne de învățămînt, în același timp cu scăderea volumului metodelor verbaliste care se sprijină, în principal, pe capacitatea de memorizare a elevilor. Este necesar din acest punct de vedere să se înscrie măsuri cu caracter operativ și exigent de însușire de către toate cadrele didactice din fiecare instituție școlară, a metodelor active de predare-învățare, preocupare care să străbată activitatea cercurilor pedagogice, a Caselor corpului didactic și toate acțiunile menite să contribuie la continua perfecționare a pregătirii profesionale a cadrelor didactice.

În cadrul consfăturilor vor fi puse în dezbateri și programele de activitate ale cercurilor pedagogice, în scopul orientării lor hotărîte către asimilarea în procesul instructiv-educativ a tezelor Congresului educației politice și al culturii socialiste. Pot fi, din acest punct de vedere, reconsiderate obiectivele formative ale diferitelor discipline de învățămînt, sporirea aportului acestora la construcția personalității comuniste, la dezvoltarea gândirii materialist-dialectice, științifice a elevilor, înțe-

legerea ateistă de către tineretul școlar a fenomenelor naturii, cultivarea motivației durabile față de munca de învățătură și a dragostei de a munci pentru binele întregului nostru popor. În acest spirit, programele cercurilor pedagogice se vor îmbogăți cu acțiuni, care să adâncească abordarea politică și ideologică a conținutului fiecărei discipline școlare, și cu măsuri de dezvoltare a preocupării cadrelor didactice față de aspectele metodice ale disciplinelor pe care le predau.

O mențiune specială acordăm consfăturilor cadrelor didactice care predau științele sociale, solicitate să se afle în primele rînduri ale promovării ideilor Congresului educației politice și al culturii socialiste, atît în cadrul predării disciplinelor sociale, cît și în toate celelalte discipline de învățămînt.

DESCHIDERA NOULUI AN ȘCOLAR

Deschiderea anului școlar constituie, în aceste zile, cea mai importantă sarcină organizatorică la care este necesar să participe toate cadrele didactice, înțelegînd că de buna organizare responsabilă și angajată a tuturor educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, a directorilor școlilor și a inspectorilor școlari depinde obținerea, încă din prima perioadă a anului de învățămînt, a rezultatelor prevăzute pentru pregătirea tineretului școlar corespunzător sarcinilor trasate de partidul nostru. Ne vom referi la cîteva dintre aceste sarcini organizatorice.

Efectivele școlare

Cuprinderea tuturor copiilor patriei în ceea ce numim „efective școlare“ constituie baza organizatorică a întregului proces instructiv-educativ; de buna cunoaștere a efectivelor școlare și de evidența clară, exactă și „la zi“ depind toate celelalte măsuri organizatorice, printre care buna repartizare a manualelor școlare, stabilirea efectivelor de elevi ale claselor școlare și — subsecvent — a catedrelor și posturilor didactice, alcătuirea orarelor școlare, precum și altele cu aceeași importanță pentru activitatea didactică.

De bună seamă, este necesar ca în perioada pînă la 15 septembrie să se realizeze recensămîntul copiilor de vîrstă școlară, pe circumscriptiile școlare, îndatorire de la care nu poate lipsi nici un învățător sau profesor solicitat în această acțiune.

Pe baza recensămîntului obținut, urmează să se definitiveze alcătuirea claselor de elevi în conformitate cu prevederile comunicate din vreme instituțiilor școlare. Astfel, pentru clasele I—II efectivul de elevi nu poate depăși numărul de 32 de elevi; în măsura în care este posibil se va urmări obținerea acestui efectiv și pentru clasele III—IV, fără însă a considera că este obligatoriu să limităm la 32 de elevi efectivul acestor clase; după doi ani, elevii acestor clase vor trece în ciclul gimnazial eliberînd astfel terenul pentru aplicarea integrală a prevederii ca,

Educatorele își vor îndrepta atenția către experiența dobîndită în anul precedent în aplicarea Programei activităților din grădinițe, în scopul lărgirii ariei metodelor de aplicare a acestei programe.

Cadrele didactice care predau în ciclul primar vor dezbate căile și metodele pentru aplicarea hotărîta a măsurilor aprobate de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din Studiul privind creșterea nivelului de pregătire al elevilor și lichidarea retenției în ciclul primar.

Secțiile la care participă profesorii care predau în ciclul gimnazial și în licee, vor aborda aspectele îmbunătățirii conținutului și predării disciplinelor de specialitate în lumina sarcinilor ce decurg din Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste, precum și participarea interdisciplinară a obiectelor de învățămînt la buna pregătire a elevilor.

Profesorii care predau disciplinele

tehnice, maștri-instructori din învățămîntul liceal și tehnic profesional vor examina rezultatele obținute în pregătirea tehnico-practică a elevilor în integrarea învățămîntului cu producția și măsurile pentru îmbunătățirea activității tehnico-practice în noul an școlar. Pe baza analizei rezultatelor obținute în pregătirea fizică a elevilor, profesorii de educație fizică vor stabili sarcinile adecvate ce le revin pentru ridicarea nivelului activității de educație fizică și sport în școli.

Depunînd toate eforturile pentru organizarea exemplară a consfăturilor anuale care preced deschiderea noului an școlar, să reușim ca dezbaterile care vor avea loc să prilejuiască o analiză profundă a sarcinilor și a măsurilor necesare pentru a asigura îndeplinirea cu succes a sarcinilor stabilite de partid pentru educarea tineretului școlar.

ALEXANDRU GRIGORIU

rat a orarelor școlare să devină un indicator de apreciere a modului insuficient de atent în care a fost primit programul de muncă școlară.

În aceste zile care preced consfăturile cadrelor didactice și în întreaga această perioadă premergătoare începerii cursurilor, cadrele didactice, ca în fiecare an școlar, studiază programele de învățămînt, programele proprii lor munci și al performanțelor care urmează să fie realizate de către elevi pînă la încheierea cursurilor.

Mai mult ca oricînd, în acest an școlar devine necesar ca fiecare profesor să abordeze programa de învățămînt a specialității sale, îndreptîndu-și privirea și către programele de învățămînt ale altor discipline care-i pot asigura valorificarea interdisciplinară a propriei sale discipline.

Pînă la începerea cursurilor fiecare învățător și profesor participă la realizarea măsurilor care să asigure pe banca fiecărui elev, manualele școlare și, de asemenea, la încheierea tuturor lucrărilor de pregătire a materialelor didactice și a celorlalte mijloace de învățămînt care să faciliteze creșterea continuă a ponderii metodelor active de învățămînt și a muncii în cabinete, laboratoare și ateliere.

Măsurile organizatorice care preced deschiderea anului școlar sînt subordonate asimilării profunde de către școala românească a Programului partidului de formare a omului nou, a tezelor creatoare expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste. În acest spirit, întreaga muncă organizatorică urmărește să contribuie la realizarea integrală a obiectivelor educației revoluționare a tineretului școlar, desfășurîndu-se sub conducerea directă a organelor și organizațiilor de partid.

Pentru prima zi de școală — sărbătoare a muncii cadrelor didactice și a elevilor, festivitate la care, sub o formă sau alta, participă întregul nostru popor — să ne concentrăm eforturile spre a întîmpina elevii avînd asigurate toate condițiile pentru a putea raporta partidului că acest an de învățămînt a consemnat o nouă și importantă creștere calitativă a muncii educative a tineretului școlar.

TEODOR CONSTANTINESCU

ÎN DEZBATERE :

„Rezultatele obținute în aplicarea programelor pe grupe de vîrstă; măsuri ce se impun pentru îmbunătățirea conținutului activității instructiv-educative din grădinițe”

Pentru realizarea unui dialog constructiv

După titlul temei stabilite la secția la care vor participa educatoarele, în referatul introductiv „Rezultatele obținute în aplicarea programelor pe grupe de vîrstă; măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea conținutului activității lor instructiv-educative din grădinițe”, ar trebui să ne referim la conținutul și posibilitățile de realizare a prevederilor programei, scoțind în evidență rezultatele bune obținute, dar mai ales deficiențele semnalate pînă acum în aplicarea ei.

1. În prima parte, vom face referiri la rețeaua, spațiul și dotarea existentă în grădinițe, în ideea de a pune în fața educatoarelor sarcina de a se ocupa cu insistență și de această problemă, care asigură realizarea sarcinilor cuprinse în documentele de partid și de stat cu privire la dezvoltarea rețelei învățămîntului preșcolar.

2. Considerînd noua programă și importanța acesteia în perfecționarea conținutului muncii educative în grădinițe, după un an de aplicare generalizată a programei, putem avea o privire de ansamblu, putem face un bilanț al realizărilor în domeniul educației preșcolare. Deci, vom întreprinde analiza modului în care s-au realizat prevederile programei în ansamblu; cum au contribuit educatoarele la sporirea eficienței muncii lor educative.

3. Analiza activității educatoarelor pe probleme ale educației preșcolare va prezenta succint sarcinile stabilite de programă la fiecare categorie de activități, pe grupe de vîrstă, insistîndu-se asupra elementelor noi de conținut (la educația moral-politică și patriotică, dezvoltarea vorbirii, matematică) și de tehnologii didactice (activitate diferențiată cu grupuri mici de copii și individual, activizarea copiilor în procesul instructiv-educativ). Se va evidenția dozarea sarcinilor pe grupe de vîrstă și chiar în cadrul aceleiași grupe. În funcție de aceasta, analiza va constata ce s-a realizat pînă în prezent, raportîndu-se în permanență contribuția fiecărei categorii de activități la dezvoltarea generală a copiilor, la pregătirea lor pentru școală.

4. Desfășurarea activităților la alegerea copiilor și eficiența educativă a acestora, pe diferite grupe de vîrstă. La grupa mică și mijlocie, unde durata activităților este mai mică, conținutul trebuie să fie și el adecvat. Trebuie să se vizeze în mod precis sarcinile educative specifice, intervențiile și influențele în dezvoltarea copilului: corectarea deficiențelor de vorbire, dezvoltarea imaginației creatoare în jocurile cu subiect, dezvoltarea vorbirii, inde-

pendența în acțiune a copilului. Nu trebuie să se cadă în greșeala de a-l lăsa pe copii într-o desfășurare a activităților la latitudinea lor totală, fără să se sconteze un scop educativ.

5. Activitățile comune și valoarea lor instructiv-educativă. Aici, analiza se va face pe categorii de activități: cunoașterea mediului înconjurător, dezvoltarea vorbirii, activități matematice, educație moral-politică și patriotică. Vom aduce în discuție aspecte pozitive din activitatea educatoarelor din diferite grădinițe ale județului care pot constitui exemple pentru celelalte educatoare, și vom sublinia aspectele negative, deficiențele semnalate, pentru a preveni manifestarea lor în viitor. În mod deosebit se va reliefa experiența pozitivă în desfășurarea activităților de educație moral-politică și patriotică, dat fiind că ele au un pregnant rol educativ și necesită clarificări în ceea ce privește modul de realizare a scopului lor educativ.

6. Contribuția activităților cu caracter distractiv la întregirea influențelor educative. Vom avea în vedere diversele posibilități de îmbogățire a cunoștințelor copiilor, prin forme atractive care permit acestora o relaxare activă.

Plimbarile, vizitele și excursiile copiilor în natură și în mediul social au o importanță educativă deosebită; ele trebuie să vizeze un scop educativ precis, specific.

7. Pregătirea educatoarelor pentru activitățile instructiv-educative și importanța acestei pregătiri în sporirea eficienței muncii lor. În primul rînd, se cere o foarte bună cunoaștere a prevederilor programei, a sarcinilor ei, o preocupare permanentă pentru renovare metodologică și informare psihologică și pedagogică în rîndul tuturor educatoarelor. De asemenea, vom avea în vedere aspectele organizatorice ale activității, pregătirea materialului didactic, crearea cadrului afectiv necesar în desfășurarea fiecărei activități.

8. Modalitățile de realizare a legăturii dintre grădiniță și școală, în vederea familiarizării copiilor cu mediul școlar, sprijinind și pe această cale o mai bună integrare a copilului în clasa I.

În lucrările pe secții se va adopta un plan de măsuri, care să conducă la evitarea erorilor și perfecționarea activității educatoarelor din toate grădinițele județului.

MARIA ATODIRESEI
inspectoare pentru învățămîntul preșcolar, județul Bacău

Cum aplicăm prevederile programei

În dorința de a înregistra preocupările cele mai actuale ale educatoarelor pentru perfecționarea propriei lor activități, am invitat un grup de educatoare din municipiul București să abordeze — politic și metodologic — noua programă a grădinițelor, să regindească sarcinile ei instructiv-educative, din perspectiva lucrărilor Congresului educației politice și al culturii socialiste.

Am pornit de la simpla și necesara întrebare: Cum vedeți dumneavoastră aplicarea mai bună a prevederilor programei activităților din grădiniță, în lumina sarcinilor trasate de Congres, pentru educarea morală, politică și patriotică a preșcolarilor, pentru dezvoltarea lor multilaterală?

Maria Petre, directoarea Grădiniței nr. 123:

Părerea mea este că educatoarele trebuie să înțeleagă două aspecte mai importante ale acestei probleme. În primul rînd, activitatea grădiniței e necesar să aibă un pregnant caracter educativ. Copilul trebuie să fie introdus în valorile morale ale societății în care trăiește. Noua programă indică un capitol special de educație politică și patriotică. Acest lucru poate fi realizat valorificînd **toată gama de activități și jocuri organizate în grădiniță**. Al doilea aspect al problemei îl constituie dificultatea realizării sarcinilor educative, date fiind particularitățile individuale, care implică o pregătire de specialitate deosebită, căutări permanente, îmbunătățirea tehnologiei didactice, găsirea materialelor didactice necesare tehnologiei respective. Referindu-mă la educația moral-politică și patriotică: programa direcționează un conținut, sarcini și mijloace adecvate. Însă programa nu este însoțită de nici un material metodic. Unele educatoare reușesc, altele nu, să folosească metode și procedee adecvate pentru a forma reprezentări despre patrie și popor, frumusețea limbii, a folclorului nostru și, din această cauză, activitățile moral-politice se confundă cu activitățile de cunoaștere.

Un lucru pe care educația din grădiniță îl face însă este introducerea în mod mai organizat a copilului în lumea muncii. Copilul își formează reprezentări despre diferite profesii, obiectul muncii, rezultatele muncii. Se formează simultan și sentimente de dragoste pentru valoarea muncii, respect pentru produsele ei, pentru bunurile personale și cele ale colectivului din care face parte copilul. Nu numai prin transmitere de cunoștințe, ci și antrenînd copilul în munca propriu-zisă, accesibilă puterilor lui, îl învățăm în mod concret să muncească, începîndu de deprinderile de autoservire, ca deprinderea de a se îmbrăca, pînă la confecționarea unor jucării, produse utile copilului.

Din punct de vedere metodic, în afară de sporirea contribuției educatoarelor la propria lor informare de specialitate, mi se pare necesar ca educatoarele să se preocupe mai mult de stimularea intereselor de cunoaștere la copii, prin introducerea mai curajoasă a unor experiențe, realizate de preșcolari, care să-i pună în situația experimentării proprii. Fiind la vîrsta întrebărilor, copilului preșcolar nu-i este suficient răspunsul verbal, el are nevoie să fie pus să descopere singur realitatea, să fie cît mai mult în mijlocul naturii.

Dumitra Mocanu, directoarea Grădiniței nr. 57:

În întreg procesul instructiv-educativ, prin toate formele de activitate, noi facem cunoscut copiilor ce înseamnă munca. Pentru a-și da seama de importanța muncii, pentru a le insufla copiilor respectul față de cei care muncesc, le formăm grija față de jucăriile

din grădiniță, mobilier, clasă, bunurile din grădiniță, prin povestiri în care se explică procesul fabricării unor jucării, prin organizarea unor vizite în uzine, la fața locului, prin lecturi după imagini, punînd copiii să construiască singuri o jucărie, proiectînd diafilme. Copiii sînt antrenați, de asemenea, în activități cu caracter de muncă în mediul grădiniței.

În ceea ce privește educația moral-politică și patriotică, sarcinile educative — formulate aproape adîmă pentru toate cele trei grupe — ar trebui să se diferențieze mai mult, să fie mai puțin „academice”, să meargă pe latura de sensibilizare a copilului. Aici, trebuie precizat că, de fapt, sarcinile sînt formulate pentru educatoare, pentru a înțelege ideea, scopul educativ al fiecărei activități. Ea trebuie să găsească cele mai variate procedee didactice, creînd un cadru ușor asimilabil de formare a acestor sentimente. De exemplu, cîntecul „Patria mea” este o activitate muzicală, care servește în primul rînd educației patriotice, prin conținutul lui, și, în același timp, scopurilor educației muzicale. Dar, pentru o temă cu conținut patriotic, trebuie găsit suportul intuitiv și afectiv (fie pe baza convorbirii, fie pe baza unei ilustrații sau a unei acțiuni bine motivate), accentul căzînd pe trăirile emoționale, pe sensibilizarea copilului la mesajul cîntecului.

În poveștile cu eroi legendari, în diafilmele cu subiect eroic sau în activitățile inspirate de povestirile lui Ion Creangă se poate îmbogăți vocabularul copiilor cu termeni expresivi. Folosind de pildă numai cîteva expresii literare, educăm sensibilitatea față de frumusețea și plasticitatea limbii românești. Se pornește și de la dorința copilului de a afla lucruri noi, dorință stîrnită în convorbirile cu frații mai mari de acasă. Educatoarea trebuie să lărgească cercul discuțiilor, oferind răspunsuri adecvate problemelor ridicate de copii în discuțiile lor. În timpul jocurilor și activităților la alegere se pot sistematiza, verifica, corecta cunoștințele anterioare ale copiilor (de ce Hassan a făcut așa?... Iată ce am înțeles eu din povestirea „Stejarul din Borzești“...).

Unul din cele mai eficiente mijloace de educație morală este convorbirea liberă, nedirijată între copii, care adesea dovedesc că înțeleg semnificația acțiunilor personajelor pozitive. Educatoarea participă adesea cu întrebări ca: De ce îți place să fii ca... Făt Frumos?, de exemplu.

În ceea ce privește cinstea, sinceritatea, corectitudinea, modestia, trăsături de voință și caracter, ele se formează în orice moment educativ, prin exemplul personal al educatoarei, în contact cu mediul familial, pe diferite căi.

Pagină realizată de
DOINA STERESCU

(Continuare în pag. a 9-a)

ÎN DEZBATERE :

„Aplicarea măsurilor aprobate de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din Studiul privind creșterea nivelului de pregătire al elevilor și lichidarea repetenței în ciclul primar”

Ciclul primar — bază a pregătirii școlare

Munca desfășurată de cadrele didactice care predau în ciclul primar are menirea să așeze temelile trainice ale continuării cu succes de către tineretul nostru școlar a ciclurilor și treptelor următoare de învățămînt pînă la integrarea socio-profesională a acestuia. Înțelegînd în acest fel menirea ciclului primar, apreciem că este necesar să stăruiem asupra obiectivelor procesului de învățămînt la clasele I—IV și a atitudinii metodice care decurge din preocuparea de a traduce în viață integral aceste obiective.

În școala primară, preocuparea centrală constă în educarea prin muncă și pentru muncă a tuturor elevilor, înțelegerea faptului că, prin procesul instructiv-educativ, conținutul activității tehnico-aplicative trebuie să asigure lărgirea conținutului de cunoștințe și formarea unui volum mai amplu de deprinderi practice pentru realizarea unor lucrări utile care solicită procedee și deprinderi de muncă specifice vârstei, cu aplicație în viața economică. În această treaptă de învățămînt vom sădi, așa cum ne-a îndemnat tovarășul Nicolae Ceaușescu, lozincă „nici muncă fără pîine, nici pîine fără muncă”, și ideea „că munca creatoare a tuturor membrilor societății noastre constituie temelia trainică a construcției noastre socialiste”.

Situăm pe primul plan creșterea nivelului de pregătire a elevilor și lichidarea repetenței și așezarea întregii activități didactice pe baza sarcinilor trasate de Congresul educației politice și al culturii socialiste. Un obiectiv de bază îl constituie cunoașterea și utilizarea corectă a mijloacelor de comunicare interumană, a limbii române de către toți copiii țării, precum și a limbii materne de către copiii din rîndul naționalităților conlocuitoare; accentul în realizarea acestui obiectiv revine în însușirea adecvată a vocabularului, pronunțarea corectă a termenilor, înțelegerea nuanțelor semantice ale acestora, precum și însușirea scrierii corecte.

În însușirea corectă a limbii române vom cultiva mîndria și respectul față de limba străbunilor noștri și dragostea pentru o vorbire corectă și frumoasă, utilizînd cele mai valoroase din operele de artă prin care limba noastră strălucеște în inepuizabila ei bogăție de imagini și comunicare.

Obiectivul principal al pregătirii elevilor din ciclul primar, în vederea studiului matematicii pînă la cele mai înalte niveluri, îl constituie însușirea temeinică a celor patru operații cu numere naturale și zecimale, formarea deprinderilor de calcul oral și scris, dezvoltarea gîndirii matematice și formarea deprinderilor de a utiliza cunoștințe matematice în rezolvarea unor exerciții și probleme.

La obiectivele predării aritmeticii ne vom preocupa de așezarea bazelor gîndirii științifice, a înțelegerii pe parcursul continuării școlarizării dincolo de ciclul primar, a legităților, a cauzalității, a determinismului și a altor concepte operaționale în asimilarea materialismului dialectic și istoric.

În educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist, al internaționalismului și al umanismului socialist, se realizează cunoașterea de către aceștia a principalelor evenimente și date despre istoria și geografia patriei noastre, dezvoltarea interesului elevilor față de faptul istoric și față de patrimoniul nostru natural.

La obiectivele privind istoria și geografia patriei noastre vom adăuga în lumina Expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste, înțelegerea

profundă de către elevi a noțiunilor patriei și patriotismului, a înaltelor semnificații a ceea ce înseamnă a fi patriot, a conceptelor de partid și conducere de către partid a întregii noastre societăți, a dragostei și respectului față de faptele eroice ale înaintașilor și marile realizări contemporane, precum și față de bogățiile și frumusețile naturale ale României socialiste.

Introducerea elevilor din ciclul primar în cunoașterea mediului inconjurător natural și social, a relațiilor ce se stabilesc între om și mediu ambiant, are menirea să pregătească trecerea acestora atît la asimilarea științelor biologice în ciclurile următoare cit și să dezvolte curiozitatea și interesul față de natură, față de fenomenele naturale și sociale.

La obiectivele privind cunoașterea mediului inconjurător e necesar să adăugăm cultivarea dragostei față de natură, a hotărîrii de a apăra bogățiile și frumusețile naturale, precum și respectul pentru relații sociale în spiritul umanismului socialist.

În ciclul primar ne preocupăm, de asemenea, de formarea obisnuinței de a executa zilnic un minimum de exerciții fizice necesare întăririi sănătății și dezvoltării armonioase a copiilor, apropierea acestora de frumos și de valorile etice comuniste.

Asimilînd în procesul instructiv-educativ tezele Congresului educației politice și al culturii socialiste, ne vom intensifica preocupările noastre pentru cultivarea la elevi a valorilor morale comuniste, a principiilor eticii și echității socialiste, cu convingerea că bazele personalității comuniste se așează cu precădere în etapa de vîrstă corespunzătoare ciclului primar.

Examinarea acestor obiective de către fiecare învățător și profesor care predă în ciclul primar se orientează către realizarea integrală a măsurilor cuprinse în studiul privind creșterea nivelului de pregătire al elevilor și lichidarea repetenței în ciclul primar. În acest sens, este necesar să se caute cu și mai multă stăruință metodică adecvată, în centrul căreia experiența celor mai valoroase cadre didactice a demonstrat că trebuie să se afle munca individuală cu fiecare elev în parte, activitatea independentă a elevului și diferențierea muncii didactice în raport cu principalele variabile ale procesului instructiv-educativ: vîrsta elevului, nivelul performanțelor cunoștințelor sale și al dezvoltării gîndirii și creativității, potențialul educativ al familiei, mediul social și natural în care se găsește instituția școlară și altele.

De bună seamă, printre preocupările de început de an școlar, învățătorii își înscriu dezvoltarea cooperării între școală și familie, a colaborării nemijlocite între educator și părinții copiilor. În centrul acestei colaborări se înscrie pregătirea părinților în vederea alcătuirii celui mai rațional regim de muncă, de învățatură și de odihnă, în funcție de particularitățile psiho-somatice individuale ale fiecărui elev.

La începutul acestui an școlar, cadrele didactice vor primi cîteva materiale cuprinzînd îndrumări elaborate de Ministerul Educației și Învățămîntului privind munca independentă a elevilor și regimul temelor pentru acasă, precum și alte orientări cu caracter metodic care vor fi publicate în revista „Tribuna școlii” și în celelalte publicații de învățămînt.

Anul școlar 1976—1977 deschide un larg cîmp de creație didactică cu participarea tuturor învățătorilor.

BUXANDRA SUHĂTEANU

Directii de perfecționare a activității educative în casele de copii

Consfăturile din această toamnă constituie pentru cadrele didactice din casele de copii ale municipiului București o analiză responsabilă a muncii desfășurate în anul școlar precedent și, totodată, de examinare plină de grijă a direcțiilor de perfecționare a activității educative pe coordonatele politice, sociale și pedagogice pe care le-a deschis învățămîntului românesc Congresul educației politice și al culturii socialiste.

În Capitală am organizat o secție specială pentru cadrele didactice care lucrează în aceste instituții școlare. Destinată fiind creșterii, educării și recuperării copiilor handicapați socio-familial și afectiv, casa de copii este una dintre puținele instituții special organizate pentru suplینirea lipsei vieții de familie, ca factor implicat în acțiunea formativă a învățămîntului. Acest unghi de abordare dirijează prioritar munca educatorului și a profesorului către acele categorii de activitate care pot reda copilului ambianța și conținutul relațiilor familiale de care este lipsit. Se înțelege, astfel, de ce este necesar ca în aportul la formarea omului nou, constructor activ al socialismului și comunismului, ca și în aplicarea măsurilor privind creșterea nivelului de pregătire al elevilor și lichidarea repetenței în ciclul primar, cadrele didactice din casele de copii să urmărească în primul rînd sarcini educative, concordante ca orientare cu sarcinile care revin școlii, dar mult lărgite și diversificate față de acestea.

Principalele direcții de perfecționare a activității educative din casele de copii care se dezbate în consfăturile cadrelor didactice și se preiau în activitatea din acest an școlar se referă la formele de organizare și conținutul ei, la valoarea formativă a relațiilor dintre copii, a relațiilor dintre educatori precum și dintre educatori și educați, la atitudinea cadrelor didactice față de această muncă și la altele similare.

Pornind de la necesitatea asimilării experienței acumulate de casele de copii și a consolidării modalităților de realizare unitară și „longitudinală” a muncii educative cu fiecare copil — prin propria personalitate a educatorului, prin tradiția și valoarea educativă a casei de copii — începînd cu acest an școlar, Inspectoratul școlar al municipiului București a introdus experimental un program unitar al activităților educative. Acesta a fost conceput sub forma unui plan-program a activității educatorului.

Principalele categorii de activități educativ-formative au în vedere toate componentele educației multilaterale, acordînd o pondere sporită acelor care, prin conținut și mod de desfășurare, contribuie la formarea independenței în gîndire și în acțiune, la educarea moral-cetățenească a fiecărui copil. Pentru formarea convingerii că munca reprezintă unica sursă a prosperității poporului, a bunăstării și fericirii personale și, în același timp, domeniul hotărîtor al afirmării personalității umane, acordăm importanță deosebită îmbogățirii experienței directe a copilului, cultivării activismului și a spiritului participativ.

Tot necesități de ordin practic ne-au obligat să transformăm „Caietul educatorului” într-un document unic și oficial de planificare și evidență a activității educatorului cu grupa și cu fiecare copil, de gospodărire și folosire a echipamentului, a rechizitelor ș.a.

Reușita integrării sociale și profesionale a copiilor din casa de copii este condiționată de prezența în comportamentul lor independent a normelor și principiilor moralei comuniste, de echitate, dreptate și adevăr. Pătura și modul de organizare a relațiilor dintre copii, exemplele de conduită pe care le oferă educatorii, adulții și copiii cu care stabilesc relații, formează zestrea de experiență socială pe care o acumulează și din care fiecare copil își alege sau își construiește modelul de relații pentru care va milita.

De aceea, modul de organizare a vieții din grupă, alături de profilul moral, de comportarea educatorului și de atmosfera generală din casa de copii se impune ca factor educativ de primă importanță.

Cred că între măsurile care pot fi luate în cadrul consfăturilor se poate înscrie și organizarea unor schimburi de experiență. În Capitală, ne gîndim la studiul eficienței sociale și profesionale pe care o generează atitudinea angajată a cadrului didactic față de această muncă așa cum o ilustrează convingător Maria Minea, directoarea Casei de copii școlari nr. 6. Sint convinsă că, în cursul acestui an școlar, vom reuși să realizăm integral și în cele mai bune condiții sarcinile ce ne revin privind pregătirea și formarea elevilor din casele de copii.

Prof. dr. NICULINA OBROCEA
inspector la Inspectoratul școlar
al municipiului București

Expoziție omagială

În semn de omagiu adus Centenarului nașterii lui Constantin Brîncuși la Tîrgu Jiu, s-a organizat o expoziție națională de arte plastice a preșcolariilor, elevilor din școli generale și licee și a studenților. Expoziția cuprinde 600 de lucrări de pictură, sculptură și arte plastice selecționate dintr-o tabără de creație care s-a organizat în acest an la Tîrgu Jiu. Din lucrările prezentate, care exprimă într-o manieră originală omagiu pe care tinăra generație îl aduce unuia din cei mai de seamă sculptori ai lumii, peste 150 au fost premiate.

Întreaga expoziție reprezintă nu numai omagiu adus lui Constantin Brîncuși ci și sentimentele de patriotism, dragostea pentru popor și partid, dragostea pentru frumos, capacitatea de creație a copiilor și tinerilor, cultivată cu migală de către profesori în grădinițe, școli și facultăți.

Conf. univ. ECATERINA TEODORESCU,
Institutul de arte plastice
„Nicolae Grigorescu”

Programele de perfecționare, definitive și gradele II și I în învățămînt

Redacția revistei noastre a primit în ultimele săptămîni, din partea unor cadre didactice, cereri de a li se trimite exemplare din Programele de perfecționare, definitive și gradele didactice II și I în învățămînt. Așa cum am comunicat din timp, nu putem satisface nici o astfel de cerere. Acolo unde se mai găsește la Centrele de difuzare și chioscurile de presă, vor rămîne numai pînă la deschiderea anului școlar, după care vor fi retrase pentru a acoperi, dacă va fi posibil, cererea unor biblioteci centrale.

IN DEZBATERE :

„Îmbunătățirea conținutului și predării disciplinelor umaniste în lumina sarcinilor ce decurg din Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste”

Conținut și metodică în predarea disciplinelor umaniste și estetice

La această temă a consfătuirii participă profesorii care predau următoarele specialități :

- limba și literatura română
- limba și literatura latină
- limba și literatura engleză
- limba și literatura franceză
- limba și literatura germană
- limba și literatura italiană
- limba și literatura maghiară
- limba și literatura rusă
- limba și literatura spaniolă
- alte limbi care se predau în școala generală și liceu
- muzica
- arte plastice.

Vă recomandăm :

LIMBA ROMÂNĂ

Florică Dumitrescu : Contribuții la istoria limbii române vechi, E.D.P., București, 1974.

Al. Piru, C. Crisan și colectiv : Sinteze de literatură română, E.D.P., București, 1974.

G. G. Ursu, Florin Mihăilescu : Analize și interpretări literare, E.D.P., București, 1974.

L. Lasduț și colectiv : Metodica predării limbii și literaturii române în școala generală și în liceu, E.D.P., București, 1974.

LIMBI MODERNE

Haritina Gherman, Paula Voicu, Jacqueline Izraelovici : Indrumător metodic pentru predarea limbii italiene în școala generală, E.D.P., București, 1975.

Marcel Saraș, Elena Sîchi : Indrumător metodic pentru predarea limbii franceze în școala generală, E.D.P., București, 1975.

Anca Cherebeticu, Lucilian Costin : Indrumător metodic pentru predarea limbii spaniole în școala generală, E.D.P., București, 1975.

Margareta Popescu, Nina Papan, Simion Morărescu : Indrumător metodic pentru predarea limbii ruse în școala generală, E.D.P., București, 1975.

Georgiana Gălățeanu, Ecaterina Comișel : Indrumător metodic pentru predarea limbii engleze în școala generală, E.D.P., București, 1975.

Livia Ștefănescu, Anastasia Ghinescu : Indrumător metodic pentru predarea limbii germane în școala generală, E.D.P., București, 1975.

Robert Lode : Predarea limbilor — o abordare științifică (traducere), E.D.P., București, 1976.

Simion Morărescu : Dezvoltarea vorbirii elevilor în limba rusă, E.D.P., București, 1974.

În pregătirea elevilor pentru muncă și pentru viață, un rol important îl au disciplinele umaniste din estetică, domenii ale cunoașterii care participă nemijlocit la educația comunistă a tineretului, la asimilarea valorilor spirituale și a creației artistice a poporului nostru și ale altor popoare.

Pe scara treptelor de pregătire a elevilor, an școlar cu an școlar, disciplinele umaniste și estetice din planul de învățământ își adăesc și își adaugă obiective instructiv-educative, de la nivelul elementar al însușirii mijloacelor de comunicare interumană, până la valorificarea formativă de personalitate a resurselor fiecăreia dintre aceste discipline.

În acest amplu registru de obiective instructiv-educative și în întreaga noastră activitate didactică, vom insera preocuparea de a încorpora ideile și sarcinile trasate de Congresul educației politice și al culturii socialiste. Principala noastră atenție o vom îndrepta spre îmbogățirea conținutului disciplinelor umaniste și estetice, spre mai largă utilizare a acelor opere literare și de artă care pot con-

tribui la educarea patriotică a elevilor, la cultivarea dragostei față de munca productivă și a respectului față de producătorii bunurilor materiale și spirituale, la educarea tineretului în spiritul politicii internaționale promovate de partidul și statul nostru.

În predarea limbii și literaturii române, nu poate fi sarcină mai de înaltă contribuție în educarea elevilor, decât a realiza însușirea corectă a limbii române literare actuale, întărirea caracterului practic-aplicativ al studiului limbii române. A vorbi și a scrie corect românește, a comunica tot ceea ce este mai frumos, mai precis și mai corect în limba poporului tău — acesta este conținutul motivației pe care vom sădi elevilor noștri, aceasta este și baza operațională a însușirii de către elevi a cuceririlor științei și tehnicii și ale altor valori ale culturii.

De la perioada formării limbii române și până în zilele noastre, am înregistrat o impresionantă dezvoltare a limbii și a creației literare, populare și culte care se cere a fi cunoscute și înțelese. Să stăruim pentru a dezvolta la elevi obișnuința și gustul de a citi cu

dragoste și interes atât graiul cronicarilor, cât și cel mai recent volum de poezie, de proză, de literatură din toate specialitățile.

În predarea limbii și literaturii naționalităților conlocuitoare, pe lângă obiectivele prevăzute în programele școlare, să adăscim ideea aportului scriitorilor care au scris în aceste limbi, care au trăit, au muncit și au creat în mijlocul poporului român, în realitățile sociale ale țării noastre, la îmbogățirea culturii noastre, pentru că tot ceea ce s-a realizat de-a lungul secolelor este rodul muncii comune a poporului român, și a naționalităților conlocuitoare.

Pentru profesorii care predau limba latină, unul dintre principalele țeluri ale activității lor didactice constă în înțelegerea de către elevi a originii latine a limbii române, a rolului pe care l-a avut această înțelegere de către marii noștri cărturari înaintași în formarea conștiinței și unității naționale a românilor. De asemenea, studiul limbii latine să contribuie la cunoașterea aprofundată a fenomenelor de limbă și a categoriilor gramaticale din limba română.

Limbile moderne — mijloc activ de comunicare în lumea contemporană și de studiu nemijlocit al științei, tehnicii și culturii în limbile respective — cunosc astăzi cea mai mare extindere pe care au avut-o vreodată în învățământul nostru.

Măsurile care au fost luate pe baza Hotărârii Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 de introducere a predării limbilor moderne în ciclul primar, de învățare a două limbi moderne în învățământul general obligatoriu și de dezvoltare a cabinetelor și laboratoarelor și a celorlalte mijloace de învățământ urmăresc să sprijine predarea și învățarea limbilor moderne ca limbi vorbite astăzi, pe care tineretul nostru să le poată folosi ca mijloc de comunicare și de informare profesională și culturală.

Este necesar să se pună un accent deosebit pe însușirea de către cadrele didactice care predau la clasele II—IV a perfecționărilor aduse programelor școlare pentru limbile moderne. Astfel, față de vechile programe școlare, noile programe realizează, pentru prima oară în țara noastră, o determinare cantitativă, pe clase, a materialului lingvistic, ținând seama de specificul fiecărei limbi, de dificultățile procesului de predare-învățare și de posibilitățile de asimilare la vârsta de 7—10 ani. De asemenea, trecerea la scris și la citit, după perioada audio-orală, se realizează în două etape distincte prin disocierea cititului, de scris.

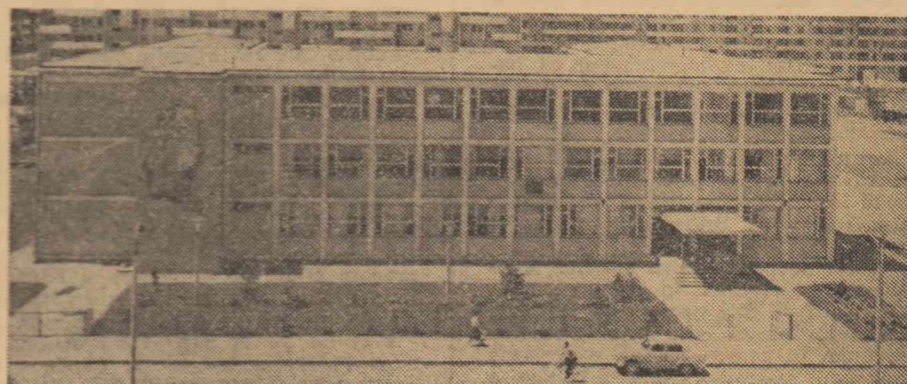
Aceste perfecționări ale programelor presupun extinderea mijloacelor audio-vizuale, îndeosebi a înregistrărilor pe bandă magnetică a exercițiilor structurale pentru perioada introductivă orală.

Predarea muzicii și artelor plastice în școala generală și liceu are ca principal obiectiv educarea tineretului cu ajutorul operelor artistice, care au un caracter revoluționar, umanist și care slujesc omului, poporului, cauzei socialismului, comunismului, păcii și prieteniei între popoare, umanității în general.

În procesul instructiv-educativ, artele au rolul de a cultiva, cu mijloacele specifice frumosului, obișnuința petrecerii plăcute și utile a timpului liber de către tineret și de a stimula spiritul de creație al acestuia în sfera culturii.

Dezbaterile din cadrul secției disciplinelor umaniste și estetice au, așadar, sarcini de mare răspundere pentru promovarea cât mai hotărâtă, în formarea personalității tineretului școlar, a tezelor Congresului educației politice și al culturii socialiste, a politicii partidului nostru de făurire a omului nou.

Prof. LUCIAN RAȘCA
Inspector general în Ministerul
Educației și Învățământului

Școala generală nr. 33 din cartierul Drumul Taberei își așteaptă elevii

Programe școlare în vigoare în anul școlar 1976 — 1977

GIMNAZIU :

Limba și literatura română, clasele V-VIII — 1975 (la clasa a VI-a, unde s-a revizuit manualul de citire, în planificarea materiei pentru predare, se va ține seama de succesiunea textelor din manualele distribuite elevilor).

Limba engleză, clasele II-VIII — 1976.

Limba franceză, clasele II-VIII — 1976.

Limba germană, clasele II-VIII — 1976.

Limba italiană, clasele II-VIII — 1976.

Limba rusă, clasele II-VIII — 1976.

Limba spaniolă, clasele II-VIII — 1976.

Desenul, clasele V-VIII — 1975 ; programele disciplinelor de specialitate care se studiază în clasele V-VIII ale școlilor generale de arte plastice — 1975.

Muzica, clasele V-VIII — 1975 ; programele disciplinelor de specialitate pentru școlile generale de muzică — 1975.

PROGRAME SPECIALE PENTRU ȘCOLI GENERALE CU PREDARE ÎN LIMBILE NAȚIONALITĂȚILOR CONLOCUITOARE.

Limba și literatura română, clasele V-VIII — 1976.

Limba și literatura maghiară, clasele V-VIII — 1976.

Limba și literatura germană (maternă), clasele V-VIII — 1976.

Muzica, clasele V-VIII — școli cu limba de predare maghiară — 1972 ; școli cu limba de predare germană — 1973.

Limba și literatura ucraineană, clasele I-VIII — 1975.

Limba și literatura srbă, clasele V-VIII — 1975.

Limba cehă, clasa a V-a (ca obiect de studiu) — 1975.

Limba și literatura slovacă, clasa a V-a — 1976 ; clasele VI-VIII — 1972.

Limba polonă, clasa a V-a (ca obiect de studiu) — 1975 ; clasa a VI-a (ca obiect de studiu) — 1976.

Limba și literatura greacă, clasele V-VIII — 1975.

Limba și literatura bulgară, clasele V-VIII — 1975.

Limba și literatura turcă, clasele I-VIII — 1971.

Notă : Pentru limba maternă, ca obiect de studiu, se vor folosi programele de limba maternă (maghiară, germană, ucraineană, srbă, slovacă, cehă), pentru clasele I-VIII — școala generală, potrivit numărului de ore stabilit prin instrucțiunile Ministerului Educației și Învățământului privind studierea limbii materne de către elevii aparținând naționalităților conlocuitoare care frecventează școli cu predare în limba română.

LICEU :

Limba și literatura română, anii I-III, nr. 95.882/1970 și 24.692/1971, ediția 1976 ;

Literatură universală, anul III — nr. 30.877/1976, ediția 1976.

Limba și literatura maghiară, anii I-II — nr. 24.000/1973, ediția 1975.

Literatură maghiară, anul III — nr. 57.848/1974, ediția 1974.

Limba și literatura germană, anii I-II — nr. 49.329/1975, ediția 1975.

Literatură germană, anul III — nr. 106.685/1971, ediția 1974.

Literatură srbă, anii I-III, ediția 1974.

Literatură slovacă, anii I-III, ediția 1974.

Literatură ucraineană, anii I-III, ediția 1974.

Limba engleză, anul I — nr. 62.412/1972 și 35.237/1975, ediția 1976 ; anul II — nr. 46.184/1973, ediția 1976 ; anul III nr. 46.184/1973 și 58.789/1972, ediția 1976 ; anul IV (a doua limbă modernă) — nr. 46.184/1973, ediția 1976.

Limba franceză, anul I — nr. 52.343/1972 și 31.640/1975, ediția 1976 ; anul II — nr. 105.570/1972, ediția 1976 ; anul III — nr. 105.570/1972 și 51.834/1972, ediția 1976 ; anul IV (a doua limbă modernă) nr. 105.570/1972, ediția 1976.

Limba germană, anul I — nr. 66.679/1972 și 34.515/1975, ediția 1976 ; anul II — nr. 116.544/1972, ediția 1976 ; anul III — nr. 116.544/1972 și 66.679/1972, ediția 1976 ; anul IV (a doua limbă modernă) — nr. 116.544/1972, ediția 1976.

Limba rusă, anul I — nr. 114.260/1972 și 31.643/1975, ediția 1976 ; anul II — nr. 114.260/1972 și 114.261/1972, ediția 1976 ; anul III — nr. 114.260/1972 și 51.572/1972, ediția 1976 ; anul IV (a doua limbă modernă) — nr. 114.260/1972, ediția 1976.

Limba spaniolă, anii I și II — nr. 75.605/1973, ediția 1976 și 25.131/1973, ediția 1976 ; anul III — nr. 75.605/1973, ediția 1976.

Limba italiană, anii I și II — nr. 116.543/1972, ediția 1976.

Limba latină (licee reale, umaniste, sanitare, pedagogice și de muzică), anii I și II — nr. 51.852/1972, ediția 1976 ; anii III și IV — nr. 46.180/1973, ediția 1976.

Limba latină (licee umaniste — limbi clasice), anii I-IV — nr. 62.413/1972, ediția 1976.

Limba elenă, anul I — nr. 33.493/1972, ediția 1975 ; anul II — nr. 51.854/1972, ediția 1975 ; anul III și IV nr. 46.182/1973, ediția 1975.

Muzica (licee reale și umaniste) anii I și II — nr. 44.807/1972, ediția 1976.

ÎN DEZBATERE:

„Întărirea caracterului interdisciplinar și experimental-aplicativ al pregătirii elevilor; contribuția fiecărei discipline la îndeplinirea sarcinilor trasate de Congresul educației politice și al culturii socialiste”

La această temă a consfățuirii cadrelor didactice participă profesorii care predau specialitățile:

- matematică
- fizică
- chimie
- biologie
- geografie

Programe școlare pentru ciclul gimnazial și liceal valabile în anul școlar 1976-1977

Gimnaziu

Matematica: clasele V—VIII — 1976.
Fizica: clasele VI—VIII — 1975.
Chimia: clasele VII—VIII — 1975.
Biologia: clasele V—VIII — 1975;
precizări la programa de biologie pentru clasele V—VIII ale gimnaziului — 1975.
Geografia: clasele V—VIII — 1976.

Liceu

Matematica, anii I și II — nr. 41 765/1972 și 67 843/1972, ediția 1976; anul III — nr. 41 765/1972, ediția 1976; anii IV și V — nr. 41 765/1972, ediția 1972.
Fizica, anii I—III — nr. 28 644/1972, ediția 1976.
Chimie, anii I—III — nr. 56 953/1972, ediția 1976.
Științe biologice, anii I—III — nr. 46 507/1972, ediția 1976.
Matematica, fizica, chimia, științe biologice (pentru elevii cu rezultate deosebite în studiul acestor discipline), anul III — nr. 91 340/1971, 28 644/1972, 92 473/1971 și 83 718/1972, ediția 1976.
Geografia, anii I—III — nr. 45 930/1972, ediția 1976.
Igiena, anul I — nr. 39 202/1976, ediția 1976.
Igiena și microbiologia, anul I — nr. 107 734/1973, ediția 1976.

O discuție a redacției cu un grup de profesori din Capitală și din municipiul Tirgoviste, județul Dimbovița, care, la dezbaterile pe secții ale consfățuirilor cadrelor didactice din preajma acestui început de an școlar, se vor afla în secția de științe realiste, s-a soldat cu binevenite opinii, propuneri și sugestii, privind predarea disciplinelor realiste în lumina prețioaselor indicații date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste.

La discuție au participat profesorii ai liceelor „Mihai Viteazul” (Maria Blaj, specialitatea geografie) și „Nicolae Bălcescu” (Elena Sofroneanu, specialitatea geografie), din București, ai Liceului „Enăchită Văcărescu” (Pompiliu Dumitrescu, specialitatea fizică, Edith Königsberg, specialitatea chimie, Elena Mina, Eugenia Năstăsescu, specialitatea biologie, Viorica Teodorescu, specialitatea matematică), ai Școlii generale nr. 1 (Eugenia Bădilă, Maria Drăghici, specialitatea matematică, Paraschiva Bădin, specialitatea biologie, Mihai Iugulescu, specialitatea chimie) și ai Școlii generale nr. 5 (Petre Negoescu, specialitatea chimie-fizică), din Tirgoviste.

Sintetizând afirmațiile colegilor noștri, unele comune majorității, relevăm cele trei aspecte principale ale discuției:

1. Abordarea interdisciplinară a obiectelor de învățămînt realiste (matematică, fizică, biologie, chimie, geografie) din punct de vedere al conținutului științific, deci al cantității și calității informației oferite elevilor, pentru a fi însușită și prelucrată creator;

2. Caracterul experimental aplicativ al fiecăruia dintre aceste obiecte de învățămînt și al grupului de discipline realiste, deci metoda predării lor cu scopul dezvoltării unei gândiri științifice și al orientării școlare și profesionale în direcția încadrării social-utile, realiste, a tinerilor absolvenți, așadar a formării viitoarei forțe de muncă în consens cu exigențele economice naționale și cu cele ale revoluției științifico-tehnice contemporane;

3. Ca o rezultantă firească a primelor două aspecte, care relevă, de fapt, finalitatea învățămîntului românesc actual, realizarea educației prin muncă și pentru muncă, a educației comuniste, ideologice, etice, civice a tinerei generații și prin aceste discipline de învățămînt.

Interdisciplinaritatea nu este un concept nou pentru învățămîntul românesc, cu atât mai puțin pentru cel actual. Dar azi, în epoca marilor descoperiri tehnico-științifice, impuse ca o realitate de primă importanță pe plan mondial, cînd apar, mereu, noi științe de graniță, sau integratoare, din necesități practice, pentru a folosi diferitelor ramuri ale producției, se simte imperios nevoia realizării unui învățămînt activ care să ofere posibilitatea unei pregătiri de specialitate adecvate. Desigur, în secolul XX este dificil — și destul de puțin practic — să pretindem formarea unui „homo enciclopedicus”, bazată pe o cultură vastă, dar bine stăpînită doar sub aspectele teoretice pe care le incumbă. Specializarea, într-un domeniu sau altul, nu exclude — dimpotrivă, solicită — o pregătire polivalentă, corespunzătoare complexității

produselor tehnicii și științei cu care ne confruntăm în care trăim.

Matematica nu mai este o simplă disciplină auxiliară fizicii, chimia nu mai poate fi înțeleasă în afara structurii atomului, o mare parte din tainele biologiei se aplică numai cu ajutorul biofizicii sau chimiei organice; geografia este o știință de sinteză prin însăși specificul ei, apelînd — în diversele ei compartimente — la fizică (explicația fenomenelor naturale, formarea sistemului planetar solar, a pămîntului, în cadrul geografiei fizice) la economie politică și la matematică (geografia economică), la biologie-geologie, și la istorie (geografia fizică sau geografia continentală); bionica este o știință indispensabilă explorării spațiului extraterestru. Nu vom conchide, însă că logica internă a cercetării unei științe trebuie să coincidă cu logica internă a predării acestei științe în calitatea ei de obiect de învățămînt.

Pași logici ai învățării nu ne permit o abordare identică a interdisciplinarității în cadrul procesului de învățămînt și în sfera largă a științelor de graniță sau integratoare. Așadar, corelația dintre diferitele obiecte de învățămînt, aparținînd aceluiași grup (umaniste, sau realiste), unor compartimente aparent intangibile (biologia sau geografia și istoria; matematica și muzica; educația fizică și fizica), în realitate cotangente, atunci cînd se realizează, din necesități practice, sisteme de referință indispensabile înțelegerii lor plene, deci, abordarea interdisciplinară în cadrul procesului de învățămînt se îndeplinește în strînsă legătură cu principiile didactice moderne.

Impusă, pe de o parte, de actuala dezvoltare a științei și tehnicii mondiale, nu poate ignora scopul realizării integrale a programelor și a planurilor de învățămînt, care au în vedere parcurgerea unei anumite cantități de materie pentru învățare, în anumite cicluri, în concordanță cu particularitățile de vîrstă ale elevilor, deci cu posibilitățile lor reale de asimilare și de efort intelectual. Predarea ciclică urmărește tocmai evoluția de la cantitate la calitate — dintr-o anumită perspectivă —, sau de la cunoștințe generale, caracteristice unui obiect de învățămînt, la specializare, fundamentată pe o anumită disciplină care are legături de cauzalitate sau interferente cu alte discipline realiste.

Nu trebuie să uităm că fiecare obiect de învățămînt — ne referim în rîndurile de față la cele numite convențional „realiste” — are el însuși o structură interdisciplinară (de pildă, biologia inseamnă, pentru învățămîntul general, botanică, zoologie, anatomie și

fiziologie a omului, fiecare din aceste discipline presupunînd, la rîndul ei, o structurare mai amănunțită). Caracterul interdisciplinar al predării, cerut de didactica modernă, incumbă atît cooperarea dintre obiectele de învățămînt care se studiază într-un anumit trimestru, sau într-un an școlar, la o anumită grupă de nivel (clasă de elevi), cît și corelația cunoștințelor acumulate într-un ciclu inferior cu cele ce urmează a fi dobîndite în ciclul care-l succede (gimnazial față de primar, liceal față de gimnazial). Așadar, abordarea interdisciplinară a informației aparținînd obiectelor de studiu delimitate didactic în matematică, fizică, biologie, chimie, geografie etc., se poate realiza atît în cadrul fiecărei lecții, cît și la încheierea unui anumit ciclu de informare (trimestru, an școlar, gimnaziu, treapta I sau a II-a de liceu), rezultatele acestui mod de activitate didactică, pozitive desigur, evidențiindu-se mai bine în perioadele de sinteză a cunoștințelor (recapitulări trimestriale, bacalaureat, examene de admitere).

Pentru toate aceste motive enunțate pînă acum, întărirea caracterului interdisciplinar și experimental aplicativ al pregătirii elevilor, în sfera disciplinelor realiste, avînd ca finalitate formarea unui om bine înarmat cu cunoștințe folositoare activității sociale căreia urmează să i se integreze, chiar din primii ani ai maturității, poate și mai devreme — obiectiv reliefat atît de Programul Partidului, cît și de Congresul educației politice și al culturii socialiste — nu mai poate fi considerată ca o noutate didactică, greu de îndeplinit pentru profesorii de toate gradele și de toate specialitățile, ci ca o modalitate de lucru indispensabilă învățămîntului modern.

Este știut faptul că disciplinele realiste contribuie în procent maxim la formarea și dezvoltarea gândirii științifice a elevului. Cu atît mai mult cooperarea dintre profesorii care predau aceste discipline este necesar să se realizeze în fapt și cu scopuri bine precizate la fiecare început de an școlar, subiacente scopului principal al învățămîntului românesc actual; activitatea lor zilnică trebuie să le întărească certitudinea că aparțin unui colectiv de muncă unit, nu numai prin locul comun de întîlnire (școala, catedra, cancelaria, clasa), ci prin preocupări identice, similare, sau cotangente din punct de vedere al conținutului activității didactice: predarea unor discipline strîns înrudite, care se sprijină una pe alta, prin metode și procedee care conduc la atingerea aceluiași țel — pregătirea și educația pentru muncă, învățămîntul activ, bazat pe investigație, cercetare, descoperire, experiment, fiind el însuși alcătuit din acte succesive de muncă.

Lucrînd în acest fel cu elevii, școala contribuie la înțelegerea științifică a producției din toate sectoarele de activitate care se sprijină, în principal, pe o știință sau alta din industrie, avînd ca fundament de pregătire teoretică și practică fizica, matematica, sau chimia; din agricultură, zootehnie, silvicultură — necesitănd însușirea serioasă, sistematică a cunoștințelor furnizate de botanică și zoologie, cu un cuvînt, de biologie sau de geografie (exemple asemănătoare sînt multiple).

Care ar fi măsurile care se impun a fi luate și aspectele muncii didactice care se cer îmbunătățite pentru facilitarea și generalizarea unei astfel de modalități de lucru în școala noastră, în etapa actuală? Așa cum au fost ele formulate de participanții la discuție și cum se ordonează în urma unei circumspecte observații, pot fi enumerate în felul următor:

— Accentuarea pregătirii individuale și instituționalizate a profesorilor în sensul abordării interdisciplinare a obiectului pe care îl predau. Aceasta

Pagină realizată de VALERIA BACIU

(Continuare în pagina a 12-a)

Vă recomandăm:

MATEMATICĂ

Mihu Cerechez, Aplicații ale matematicii în practică, E.D.P., București, 1975.
E. Georgescu-Buzău; N. Matei, Relații, funcții, structuri algebrice, E.D.P., București, 1973.
G. Simionescu; V. Ștefănescu, Aplicații ale calculului vectorial în geometrie și în trigonometrie, E.D.P., București, 1973.
N. Mihăilescu; M. Neuman, Fundamentele geometriei, E.D.P., București, 1973.
I. Tomescu, Grafuri și programare liniară, E.D.P., București, 1975.
E. Gautier și colectiv, Alef., Analiză, vol. I, calcul diferențial, aplicații, E.D.P., București, 1975; Analiză, vol. II, calcul integral, aplicații, E.D.P., București, 1975.
E. Gautier și colectiv, Alef., Geometrie, vol. I și II, Elemente de geometrie afină și euclidiană, E.D.P., București, 1974.
E. Gautier și colectiv, Alef., Algebră Numere întregi; Algebră, Numere reale, calcul numeric, numere complexe E.D.P., București, 1974.

FIZICĂ

Manda D., Legătura fizicii cu viața, E.D.P., București, 1974.
D. Holliday; R. Resnick, Fizica, vol. I, II, E.D.P., București, 1975, traducere din limba engleză (S.U.A.).
Uri Haber-Shaim și colectiv, Fizica (P.S.S.C.), E.D.P., București, 1974, traducere din limba engleză (S.U.A.).

CHIMIE

Claudia Panait; Cornelia Gheorghiu, Chimie, clasa a VII-a, Îndrumătorul profesorului, E.D.P., București, 1976.

Claudia Panait; Cornelia Gheorghiu, Chimie clasa a VIII-a, Îndrumătorul profesorului, E.D.P., București, 1976.

V. Magearu și colectiv, Chimie, exerciții și probleme cu caracter programat, vol. I și II, E.D.P., București, 1975.

BIOLOGIE

Maria Stoica și Ion Mihăilescu, Lucrări practice de anatomia și fiziologia omului, E.D.P., București, 1974.

Dem. Teodorescu, Mic atlas de anatomie a omului, E.D.P., București, 1974.

Marin Andrei; Ion Anghel; Ion Popescu; Emil Stoica, Lucrări practice de botanică, E.D.P., București, 1975.

Maria Suciu, Alexandrina Popescu, Lucrări practice de zoologie, E.D.P., București, 1975.

Constantin Olaru, Lucrări practice de biologie și agricultură, E.D.P., București, 1975.

Bogdan Stugren; Hansgeorg Kilyenn, Ecologie — probleme generale și de tehnologie didactică, E.D.P., București, 1975.

Eugen Pora și colectiv, Probleme actuale de biologie, vol. I și II, E.D.P., București, 1975.

Aurel Ardelean și colectiv, Lecturi ecologice, E.D.P., București, 1975.

Lucia Popovici; C. Moruzi; I. Toma, Atlas botanic, E.D.P., București, 1973.

GEOGRAFIE

Mircea Pechia și colectiv, Atlas geografic general, E.D.P., București, 1974.

Vintilă Mihăilescu; Geografia teoretică, Ed. Academiei R. S. România, București, 1968.

PE PRIMUL PLAN EXIGENȚELE CALITATIVE

Consfăturile județene cu cadrele care predau științele sociale, la care participă și propagandiști și lectori din învățământul de partid și U.T.C., fac parte din amplul program de măsuri menit să dea viață indicațiilor prețioase cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste, să contribuie la intensificarea muncii de educare comunistă, patriotică și internaționalistă a tineretului.

Consfăturile — organizate și conduse direct de comitetele județene de partid — vor dezbată, în principal, modul în care s-au aplicat în viață hotărârile Congresului al XI-lea al Partidului în domeniul științelor sociale, propunerile privind îmbunătățirea studierii și însușirii politicii și ideologiei partidului, căile de creștere a aportului științelor sociale la educarea militant-revoluționară a elevilor și studenților, precum și problemele care se ridică în legătură cu integrarea deplină a învățământului științelor sociale cu cercetarea și practica social-politică. Pe primul plan vor trebui să stea exigențele calitative ale predării științelor sociale.

Abordare științifică, temeinic fundamentată

Pe baza indicațiilor conducerii partidului, întreaga activitate a profesorilor de științe sociale trebuie să se întemeieze pe Programul partidului — Carta sa teoretică fundamentală, expresia marxismului creator în România. În acest sens, după Congresul al XI-lea al partidului au fost îmbunătățite toate programele, manualele și cursurile de științe sociale atât sub aspectul cuprinderii problematicei actuale, cât și al tratării, al explicării diferitelor teze. Dar dialectica dezvoltării societății noastre arată că viața practică este mai dinamică decât modul în care se acționează asupra instruirii și educării tineretului. Ca urmare, ceea ce se cere acum este ca toți profesorii de științe sociale să-și sporească eforturile de abordare a problemelor teoretice actuale și, pe această bază, să crească eficiența predării disciplinelor respective. La Congresul educației politice și al culturii socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că: „La fața celor care lucrează în domeniul propagandei, al muncii ideologice și al științelor sociale stau probleme teoretice de mare actualitate, care cer o abordare științifică temeinic documentată, în lumina concepției noastre revoluționare, în scopul desprinderii unor concluzii de eficiență practică pentru accelerarea progresului multilateral al societății noastre.”

Consfăturile cu cadrele de științe sociale vor trebui să fie o tribună a experienței înaintate, a abordării principiale și cetezătoare a problemelor de conținut. Menționăm aceasta deoarece uneori discuțiile privind instruirea și educarea tinerelor generații se axează pe aspectele cantitative — cum ar fi, de exemplu, numărul de ore — și pe neglijența aspectelor calitative, care vizează fondul problemelor. Desigur, nu este de neglijat nici numărul de ore, dar el nu poate fi precizat decât prin prisma orientărilor de conținut. Or, tocmai în legătură cu conținutul, un rol hotărâtor revine profesorului, temeiniciei cu care el se pregătește, cu care el studiază documentele partidului nostru și este în stare să tragă de aici concluzii pentru munca de fiecare zi. Experiența arată că profesorul trebuie să cunoască și să aprofundeze cu mult mai multe aspecte de conținut decât este necesar — și posibil — de redat în fața elevilor. De aceea, trebuie făcut un riguros examen a ceea ce este necesar de predat ținând seama de profilul școlii și nivelul elevilor, de legătura dintre discipline.

Elevii manifestă viu interes față de problemele economice și social-politice ale fâuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră, a evoluției României, în acest ultim sfert de secol până în anul 2000. Este firesc să fie așa dacă avem în vedere și faptul că ei vor fi chemați să-și pună în valoare cunoștințele în această perioadă. De aceea, ar fi util de examinat cu atenție, la consfătuiri, în ce măsură programele de învățământ propuse, și îmbunătățite pe baza documen-

telor de partid, reușesc să contribuie la înțelegerea proceselor fundamentale ce vor avea loc pe plan economic și social.

Programele și manualele de științe sociale pun un accent deosebit pe cunoașterea de către elevi a legilor țării, a legislației în vigoare. Considerăm că și acesta este un aspect care trebuie să se bucure de toată atenția în cadrul dezbaterilor, ca o componentă esențială a educației civice a fiecărui om al muncii.

Toate programele de științe sociale pun un accent mai mare decât în trecut pe studierea politicii externe a partidului și statului nostru, a cerințelor instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale. Ar fi interesant de analizat și de discutat la consfătuiri, modul în care reușesc programele de studiu îmbunătățite să contribuie la formarea unei concepții clare la elevii asupra caracterului principal al politicii noastre externe și a eforturilor pe care le depune România pentru colaborare cu alte țări, pentru pace și securitate internațională.

Modelarea gândirii

Perfecționările aduse metodicii și metodologiei predării științelor sociale în ultimii ani, sînt remarcabile. Trebuie menționată, în mod deosebit, importanța constituirii — din inițiativa conducerii partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal — a cabinetelor de științe sociale. În școli generale și licee funcționează în întreaga țară circa 7 600 cabinete de științe sociale, multe dintre ele înzestrate cu mijloacele didactice adecvate. Dintre multiplele exemple pozitive, cunoscute în toată țara, dorim să-l semnalăm pe cel din județul Dimbovița, unde, datorită sprijinului și îndrumării permanente a comitetului județean de partid, precum și a receptivității și muncii neobosite a inspectoratului școlar, a conducerilor de școli și licee, a profesorilor s-a ajuns la o bună organizare și funcționare a cabinetelor.

În predarea științelor sociale se mai mențin însă neajunsuri serioase în ceea ce privește formarea gândirii elevilor, pentru că nu de puține ori profesorul se rezumă la o abordare descriptivă a problemelor. Concursurile de filozofie și economie politică din ultimii ani, ca și sondajele făcute în cadrul acțiunilor de îndrumare și control efectuate de Ministerul Educației și Învățământului arată că într-o serie de școli și licee elevii sînt puși în situația să memoreze teze sau definiții. Uneori accentul cade pe cantitatea de material care trebuie învățat și nu pe cum trebuie înțeles un anumit proces sau fenomen social-economic. Frumusețea științelor sociale, ca științe despre societate care îi permit omului să înțeleagă evoluția socială dispăre în bună măsură dacă nu se au în vedere precumpănitor aspectele de fond, iar însușirea acestor discipline devine greoaie, neatractivă.

La consfăturile județene ar fi de dorit să se analizeze, în lumina experienței practice și a cerinței de a interveni mai activ în formarea și modelarea gândirii elevilor, în ce măsură noua propunere de eșalonare și de îmbunătățire a structurii predării științelor sociale răspunde acestei exigente și

În cabinetul de Științe sociale al Liceului „Mihail Sadoveanu” din Capitală

Îl determină pe profesor să renunțe la lecția-expozitivă și să treacă la lecția-dezbateri (desigur, acolo unde nivelul elevilor permite aceasta). Ar fi interesant de discutat în ce măsură înțeleg elevii problemele actualului cincinal — cincinalul revoluției tehnico-științifice în România, aspectele economice și sociale complexe pe care le ridică viața, amplul proces de fâurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră; programele propuse fac un pas înainte din acest punct de vedere, pun un mai mare accent pe înțelegerea contradicțiilor dezvoltării social-economice și a modului în care se rezolvă ele. De asemenea, elevii sînt solicitați să aprofundeze dialectica dezvoltării vieții economice și social-politice contemporane, legitățile progresului social.

Manualele de științe sociale pentru anul școlar 1976—1977 au fost îmbunătățite în lumina documentelor Congresului al XI-lea și a Congresului educației politice și al culturii socialiste. Dar ar fi interesant de analizat și discutat, la consfătuiri, în ce măsură noile manuale permit înțelegerea justă a diferitelor categorii economice și sociale, a legilor obiective, factorilor care intervin în rezolvarea contradicțiilor dezvoltării economico-sociale.

Elementul fundamental al modelării gândirii elevilor îl constituie, fără îndoială, aderența la practică. Numai cînd lecția este concepută cu fața spre viață, și rezultînd dintr-o adîncă înțelegere și cunoaștere a experienței practice, ea se inseriează în formarea gândirii, a concepției despre lume și își îndeplinește menirea instructiv-educativă.

Angajare politică

Partidul nostru consideră că în învățământul general obligatoriu disciplinele de științe sociale fac parte din pregătirea de bază a elevilor și constituie un element de mare importanță a sporirii eficienței întregului proces instructiv-educativ. Cu cît înaintăm în edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate se pun mai pregnant

problemele dezvoltării conștiinței socialiste, a educării revoluționare a tineretului. Angajarea politică a profesorului de științe sociale trebuie să se ridice și ea pe trepte mai înalte. Așa cum s-a arătat la Congresul educației politice și al culturii socialiste, profesorul de științe sociale este chemat să îndeplinească mai pregnant atribuțiile activistului de partid, ale propagandistului de partid. Aceasta înseamnă, totodată, o apropiere și conlucrare mai strînsă a științelor sociale cu învățământul de partid și U.T.C., cu toți factorii chemați să contribuie la propagarea în masă a politicii partidului și la educarea viitorilor cetățeni ai țării.

Angajarea politică presupune atitudinea conștientă față de un anumit sistem de valori. Este firesc, așadar, ca profesorul de științe sociale să demonstreze această angajare politică în analiza ce se va face în consfăturile județene, felului cum sînt abordate în învățămînt problemele fundamentale cuprinse în Programul P.C.R. Fără îndoială că nu vor fi neglijate două aspecte care au o mare importanță pentru creșterea eficienței predării științelor sociale: în primul rînd faptul că educația patriotică și internaționalistă se face — și trebuie să se facă — nu numai prin lecțiile de istorie, ci și prin toate celelalte discipline social-politice. Eroismul zilelor noastre, este tot atît de tonifiant ca și eroismul înaintașilor noștri, pe care îi venerăm. În al doilea rînd, educația militant-revoluționară a elevilor este o rezultantă a conlucrării rodnice dintre toți profesorii din școli generale și licee. Cel care predă fizica, chimia, biologia ș.a.m.d., se angajează și el politic, pentru că politica înseamnă viață. A nu te angaja politic înseamnă a nu te angaja practic. Or, problema pe care trebuie s-o soluționăm noi toți profesorii — de la toate disciplinele, alături și împreună cu ceilalți oameni ai muncii — este, prin excelență, practică: să contribuim la edificarea societății comuniste de miine, la educarea revoluționară a tineretului.

Prof. univ. dr.
GHEORGHE P. APOSTOL

Programe valabile

Programele de științe sociale, valabile în anul școlar 1976—1977, sînt următoarele: Cunoștințe economice, anul I de liceu (aprobată cu nr. 60472/1974); Cunoștințe social-politice, anul II de liceu (aprobată cu nr. 25798/1975); Economie politică anul III licee economice de contabilitate și comerț, (aprobată cu nr. 45 422/1975); Economie politică, anul III licee de alimentație publică (aprobată cu nr. 45422/1975); Economie politică, anul III licee, cu excepția liceelor de artă (aprobată cu nr. 45422/1975); Filozofie, anul IV licee industriale, economice, sanitare, agricole și silvice (aprobată cu nr. 60472/1974); Filozofie, anul IV licee

reale, umaniste, pedagogice și de artă (aprobată cu nr. 60472/1974); Socialism științific, anul IV licee pedagogice (aprobată cu nr. 60472/1974).

Participare

La consfăturile județene participă profesorii de științe sociale din școli și licee, cadrele didactice și cercetătorii din instituțiile de învățămînt superior care se ocupă de domeniul științelor sociale, propagandiști și lucrători din învățămîntul de partid și U.T.C., activiști de partid și de stat. Vor fi de față de asemenea, activiști ai C.C. al P.C.R. și ai C.C. al U.T.C., reprezentanți ai Academiei „Ștefan Gheorghiu” și Ministerului Educației și Învățămîntului.

ISTORIA ROMÂNIEI în diapozitive

Oficiul central pentru mijloace de învățămînt din cadrul Ministerului Educației și Învățămîntului și Studioul cinematografic „Animafilm” din București au editat lucrarea „Istoria României” cuprinzînd — în două volume frumos prezentate — un număr de 240 de diapozitive care constituie atît un mijloc de ilustrare a lecțiilor de Istoria patriei (în cadrul expunerilor

făcute de către profesori), cît și un bun priel de acțiune didactică (în cadrul dezbaterilor care pot fi organizate pornind de la proiectarea unor imagini sau chiar a imaginilor din cadrul cîte unui capitol de cunoștințe).

Se cuvine să menționăm că imaginile au fost selecționate de profesorii Constantin Dinu, Florian Georgescu, Aurel Iordănescu, Aurel

Moldoveanu, Gheorghe Smarandache, pe textul elaborat de prof. Constantin Dinu și Gheorghe Smarandache, coordonatorul volumului, prof. Teodor Mucică. Din colectivul Studioului „Animafilm” au lucrat prof. Minodora Petrovici, Mariana Geamănu, Lia Carabăț, Steleorion Niculescu, Vasile Polizache, Virgil Petcu și Olimpia Stroie.

Istoria — factor de excepțională însemnătate în formarea omului nou

Cu reprezentări exacte asupra sensurilor majore avute pentru întreaga noastră viață ideologică de Congresul educației politice și al culturii socialiste, ne pregătim să pășim în noul an de învățămînt cu conștiința necesității multiplicării tuturor eforturilor în vederea transunerii în viață a spiritului acestui remarcabil forum din viața partidului și a întregului nostru popor. Consfăturile cadrelor didactice care predau științele sociale ce se desfășoară în întreaga țară sînt chemate să dezbata cu exigență și înalt spirit de răspundere sarcinile ce ne revin tuturor în privința perfecționării necontenite a întregii activități politico-ideologice și cultural-educative.

În ansamblul măsurilor stabilite de Congres și ale celor pe care le vom adopta în cursul actualelor consfătuiri ale cadrelor didactice, istoriei și slujitorilor ei le-au fost și le sînt conferite responsabilități deosebite. După cum este cunoscut, în însăși Rezoluția Congresului educației politice și al culturii socialiste s-a apreciat că „în educarea socialistă a maselor, cunoașterea istoriei patriei constituie un factor important al dezvoltării conștiinței de sine a poporului, o condiție a asimilării a ceea ce a fost înaintat, cu adevărat revoluționar în trecutul său. Studiarea istoriei trebuie să fie călăuzită permanent de concepția materialist-dialectică, a marxism-leninismului, să pună în lumină adevărul obiectiv, rolul maselor, al popoarelor, lupta de eliberare națională și socială, să combată tot ceea ce a fost negativ în trecut, politica de dominație a altor popoare și de învrăjbită națională dusă de clasele asupritoare“.

Reconfirmîndu-ne încă o dată înalta menire pe care o avem — ca profesori de istorie — în activitatea politico-ideologică și educativă generală desfășurată de partid, Congresul educației politice și al culturii socialiste a așezat la temelie activității noastre viitoare o serie de noi și foarte importante orientări — în primul rînd în cuprinsul magistralei expunerii a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Pe firul istoriei, începînd din cele mai vechi timpuri și ajungînd pînă în actuala etapă de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, tovarășul

Nicolae Ceaușescu ne-a atras toată atenția asupra criteriilor științifice care trebuie să guverneze în oricare analiză istorică, asupra conținutului și învățămîntelor principalelor evenimente din trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat de noi, asupra îndatoririlor ce ne revin în privința predării istoriei așa cum a fost ea. Încă o dată ne-a atras atenția la acest Congres conducătorul partidului și statului nostru că „înfățișarea profund obiectivă și interpretarea justă, corectă, principială a datelor și faptelor istorice au o importanță esențială“. Expunerea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congres, ne-a oferit tuturor măsura adevărată asupra felului în care trebuie să ne cunoaștem și să ne prețuim istoria, s-o predăm tinerilor generații spre a le fi de folos lor și celor care vor urma după ele. „Tendențele de denaturare a datelor istorice, interpretarea lor subiectivă, eronată, în funcție de anumite conjuncturi sau potrivit unor interese unilaterale nu slujesc cauzei prieteniei între popoare“ a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu. „Asemenea practici sînt străine principiilor materialismului dialectic și istoric — concepția științifică despre lume a proletariatului — spiritului de dreptate și adevăr al clasei muncitoare, poziției ei critice juste în valorificarea moștenirii trecutului“.

Congresul educației politice și al culturii socialiste stăruie puternic în memoria noastră, iar spiritul lui ne mobilizează binefăcător spre continua noastră perfecționare și pentru că în cuprinsul magistralei expunerii a secretarului general al partidului ne-au fost oferite multiple exemple de analiză cutezătoare, științifică a unor probleme fundamentale ale istoriei patriei noastre și ale istoriei universale. Citind și recitînd acest strălucitor document vom avea fiecare dintre noi posibilitatea să sesizăm, să înțelegem tot mai profund ceea ce se impune cu necesitate fiecăruia dintre noi în condiția deosebită pe care o rezervă astăzi partidul și statul nostru profesorului de istorie. Mai întii de toate va trebui să facem eforturi mai mari spre a cunoaște mai bine, mai profund fiecare epocă, fiecare eveniment, fiecare faptă a înaintașilor. Istoriografia noastră marxistă — rezultat al eforturilor de

cercetare și de elaborare istorică ce s-au depus de-a lungul a peste trei decenii — ne oferă azi tuturor, pe baza unor valoroase lucrări deja publicate, să cunoaștem pînă la ultimele sale resorturi cronică eroică a luptelor seculare purtate de poporul român, pentru libertate și dreptate, pentru unitate și independență. Imagini cuprinzătoare ne sînt furnizate, totodată, de istoriografia noastră asupra evoluției istoriei universale în toate timpurile.

Manifestîndu-ne ca militanți devotați ai cuvîntului clarvăzător al partidului trebuie ca în consfătuirea cadrelor didactice să adoptăm toate măsurile care depind de noi pentru ca predarea istoriei în școala noastră de toate gradele să țină cont de aceste premise și să înregistreze, începînd cu acest an, vizibili pași înainte, din toate punctele de vedere, și în primul rînd în ceea ce privește conținutul cunoștințelor pe care le transmitem elevilor. În mod firesc avem în vedere atît exactitatea datelor și faptelor la care ne referim cît și maniera de interpretare a lor, capabilă să creeze elevilor imagini vii care să modeleze caractere, să formeze concepții sănătoase tineretului, dorința fierbinte de a face totul ca strădania atîtor generații trecute să fie în mod corespunzător onorată de realizările noastre de azi și de mâine pe toate fronturile făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintării României spre comunism.

După cum este cunoscut, în lumina documentelor Congresului educației po-

litice și al culturii socialiste, urmează să fie adoptate o serie de măsuri care să conducă la îmbunătățirea predării istoriei. În cadrul acestor măsuri, pe prim plan se impune solicitarea crescîndă adresată tuturor cadrelor didactice de a-și perfecționa și îmbogăți neconținut cunoștințele, metodele de predare, munca educativă cu elevii — în cele mai diverse modalități de desfășurare a ei. Se cere din partea fiecăruia dintre noi mai mult, mai bine și este normal să fie așa. Este lesne de înțeles că — în această situație — trebuie să luptăm cu hotărîre împotriva automulțumirii, a oricăror tendințe de suficiență, a comodității în rîndurile cadrelor didactice care predau această disciplină. Este cazul să ne autoanalizăm de la început fiecare dintre noi și, în funcție de concluziile la care ajungem, să facem tot ce este posibil pentru a răspunde onorabil sarcinilor ce ne stau în față pe linia predării istoriei patriei și a celei universale la nivelul cerințelor actuale. Încederii pe care ne-o acordă conducerea noastră de partid și de stat — încredere probată de caracterul deosebit al măsurilor preconizate pentru îmbunătățirea predării istoriei — avem datoria patriotică, de conștiință comunistă să-i răspundem cu toții în așa fel încît roadele muncii noastre să însemne contribuții esențiale la făurirea omului nou, constructor devotat al societății socialiste multilaterale dezvoltate în România.

Conf. univ. dr. GH. I. IONIȚA

Elevi în vizită la Muzeul de istorie a partidului, a mișcării revoluționare și democratice din România

Cum aplicăm prevederile programei

(Urmare din pag. a 4-a)

Chiar și în frînarea unor tendințe ale copiilor, de a admira unele modele negative, educatoarea poate să intervină. Copilul trebuie să fie analizat psihologic, trebuie să fie înțelese particularitățile sale individuale, de temperament, trebuie înțeleasă adevărata intenție care a stat la baza unor manifestări ale sale.

Revenind la educația patriotică, aș aminti că prin foarte multe ghicitori, strigături, doine, balade, accesibile preșcolariilor, poate fi îmbogățit conținutul tematicii cu caracter patriotic, în funcție de noile cerințe; în felul acesta pot fi cunoscute frumusețea limbii românești și frumusețea muncii omului în momentele de veselie; copiii pot fi familiarizați cu multe expresii din această arie.

Maria Platonov, directoarea Grădiniței nr. 227:

Lucrările Congresului educației politice și al culturii socialiste au o excepțională însemnătate pentru învățămînt, pentru educație. Din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a reieșit foarte clar importanța educației în etapa actuală, în formarea omului nou. Educația fiind un act de cultură, în relația dintre societate și copilul preșcolar, educatoarea reprezintă interesele societății, ea mediază — în condiții specifice — accesul la cultură al copilului preșcolar.

Gîndirea copilului preșcolar fiind situativ concretă, iar conduita sa imitativă, educatoarea poate fi un model exemplar, alături de familie și mediul social. La această vîrstă, în educația morală rolul exemplului este covârșitor. Nu poți cultiva altora sentimente și convingeri fără să le ai, în conștiință și în comportarea proprie.

Ca urmare, se impune necesitatea creării unei ambianțe care să-i impresioneze **ideo-afectiv** pe copii. E foarte important ca educatoarea să devină într-un fel componenta grupei, să nu fie un „magister dixit“, să știe să lase tot timpul o porțiță de cercetare pentru preșcolari, să le stimuleze căutarea, în felul acesta își poate strecura, pe neobservate, influențele în grupul de copii; și prin gesturi, nuanțarea vocii, îndeosebi prin propriile sale trăiri emoționale. Educatoarea trebuie să știe să organizeze acest act pedagogic, să selecteze și să valorifice aspectele realității pentru a forma sensibilitatea cognitivă a preșcolariilor. De exemplu, am confecționat, împreună cu copiii, o hartă a străzii, cartierului și orașului, în care am figurat prin simboluri (o carte — librăria, o chiflă — centrul de piine etc) unele obiective; înscrierea simbolurilor în „hartă“ s-a făcut în urma vizitării, cunoașterii directe de către copii, a obiectivului economic respectiv.

Maria Leu, directoarea Grădiniței nr. 94:

În lumina lucrărilor Congresului educației politice și al culturii socialiste, e-

ducatoarelor le revin sarcini importante în ceea ce privește pregătirea preșcolariilor pentru școală, pentru viață. În discuțiile cu învățătorii, în ședințele metodice, în vizitele și lecțiile deschise organizate în comun la grădiniță și școală, învățătorii ne-au semnalat că adesea nu toți copiii știu să țină corect creionul în mînă (deși știu să deseneze), nu toți au o poziție corectă în bancă. Noi, educatoarele, trebuie să ne îmbunătățim permanent stilul de muncă, să ne îmbogățim cunoștințele psiho-pedagogice. Consider că sînt necesare cursuri de pregătire psiho-pedagogică pentru educatoare, la început de an școlar. E necesar, de asemenea, ca fiecare educatoare să întocmească și să prezinte fișa psiho-pedagogică a fiecărui copil în prag de școală, să îi dea acestuia creioane colorate în vederea pregătirii lui pentru școală, să-l introducă în jocuri senzoriale, care au menirea să influențeze dezvoltarea lui intelectuală. În ceea ce privește corectarea defectelor de vorbire, educatoarea trebuie să organizeze teste de cunoaștere individuală a copiilor, pentru a ajuta dezvoltarea tuturor copiilor și chiar să combată mentalitatea unor părinți în aceste probleme.

Maria Petre: Dat fiind contactul aproape zilnic între grădiniță și familie, este evident rolul grădiniței în efectuarea unei propagande pedagogice de conținut. Părintele trebuie să fie îndrumat spre a-și cunoaște în mod real copilul, atît în familie cît mai ales în manifestările lui din grădiniță. Același rol îl

are educatoarea în antrenarea părinților pentru a forma la copii deprinderi de muncă, de autoservire și în cadrul familial. E foarte important ca preșcolarul să vadă că toată lumea muncește în jurul lui și să urmeze aceste exemple.

Maria Leu: De pildă culesul plantelor medicinale. Orice act de muncă trebuie să aibă o **motivație**, adecvată înțelegii preșcolariului. Copiii trebuie să înțeleagă că toate bunurile făcute de ei sînt folosite, vor fi văzute, admirate sau folosite de ei sau de alții, să se bucure de rezultatele muncii lor.

Maria Platonov: A existat o goană după spectaculos, în rîndul unor educatoare. Valorificarea maximală a posibilităților copiilor se poate face respectînd particularitățile individuale ale acestora, posibilitățile reale ale vârstei, fără a-i obosi și fără a căuta cu orice preț spectacolul.

Aurora Bobocea, directoarea Grădiniței nr. 189:

Caracterul pregnant politic al educației, presupune a explica copiilor în mod accesibil și unele **evenimente politice**. Noi am adus în grădiniță o hartă a lumii, intitulată: „Mesaje de pace și prietenie“, pe care am urmărit itinerarul unor călătorii ale conducerii de partid și de stat, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, de asemenea, am alcătuit albume pe această temă cu fotografii decupate din reviste și ziare, pe care copiii au avut misiunea de a le îmbogăți permanent.

ÎN DEZBATERE :

„Rezultatele obținute în pregătirea fizică a elevilor; sarcinile ce revin cadrelor didactice pentru ridicarea nivelului activității de educație fizică și sport în școli”

La consfăturile din secțiunea profesorilor de educație fizică vor participa cadrele care predau această disciplină în învățământul primar, gimnazial, liceal, profesional și postliceal, precum și cele care lucrează în rețeaua unităților școlare cu profil sportiv.

Programe :

În anul școlar 1976/1977 sînt valabile următoarele programe de educație fizică :

- învățământul primar — ediția 1975
- învățământul gimnazial — ediția 1975
- învățământul liceal — ediția 1976
- învățământul pedagogic — ediția 1976
- învățământul postliceal — ediția 1975

Pentru școlile generale și liceele real-umaniste cu program de educație fizică, precum și școlile sportive : programele pe ramuri de sport elaborate în anii 1975 și 1976.

În ziua a doua a consfăturilor se vor prezenta

— programul de activitate al cercului pedagogic pe anul școlar 1976/1977 ;
— programul și calendarul acțiunilor sportive competiționale de masă și de performanță ale elevilor ;

— măsurile pentru aplicarea conținutului noilor programe de educație fizică și indicațiile practice privind întocmirea documentelor de planificare ale profesorilor, avînd la bază structura și precizările din caietul profesorului de educație fizică, indicat în bibliografie ;

— programele de măsuri privind dezvoltarea activității de gimnastică, atletism, înot și sporturi de iarnă pe anul 1976/1977.

În sprijinul muncii profesorilor de educație fizică

Maria Login și Aurelia Stoicescu : Educația fizică la clasele I—IV — îndrumător metodic, E.D.P., București, 1975.

Gheorghe Mitra și Alexandru Mogoș : Metodica predării educației fizice — concepție și indicații, Editura Stadion, 1972.

Elvira Simionescu : Educația fizică pentru clasele de fete — îndrumător metodic, E.D.P., București, 1975.

Cristina Fozza : Corectarea deficiențelor fizice ale elevilor — îndrumător tehnic, Ministerul Educației și Învățământului, București, 1972.

V. Albon, M. Oancea, Tr. Predeteanu, E. Simionescu : Metodica predării educației fizice în școlile profesionale, E.D.P., 1972.

V. Cirstoceca și St. Sava : Îndrumări privind practicarea sporturilor de iarnă din școli, Ministerul Educației și Învățământului, București, 1972.

Eugen Scarlat, Victor Tibacu : Caietul profesorului de educație fizică, Editura Stadion, București, 1976.

Victor Tibacu : Circuitul în lecția de educație fizică, Editura Stadion, București, 1974.

„Minte sănătoasă în corp sănătos”

Consfătuirea profesorilor de educație fizică din acest an se desfășoară în lumina mobilizatoarelor îndemnuri adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu — secretarul general al partidului — în cuvîntarea rostită la festivitatea prilejuită de iminarea unor înalte distincții sportivilor care au reprezentat cu cinste țara noastră la Jocurile Olimpice de la Montreal.

Așa cum spunea secretarul general al partidului „principalul trebuie să-l constituie preocuparea de a angaja în această activitate întregul nostru tineret, de a face ca în formarea omului nou, constructor al socialismului, să îmbinăm educația cultural-politică cu educația fizică, de a forma un tineret sănătos, atît din punct de vedere al concepției politice și culturale, cit și din punct de vedere fizic, să facem ca omul să fie cu adevărat omul nou al viitoarei societăți comuniste pe care o edificăm în România”.

Pornind de la aceste responsabile sarcini puse în fața tuturor lucrătorilor de pe tărîmul educației fizice și al sportului, consfăturile cadrelor care predau aceste discipline în învățămînt trebuie să facă o temeinică analiză a modului în care sînt organizate și se desfășoară aceste activități în toate instituțiile de învățămînt, a modului în care profesorii de educație fizică s-au străduit și au reușit, în anul școlar trecut, să-și îndeplinească sarcinile ce le-au revenit din Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din februarie-martie 1973 cu privire la dezvoltarea continuă a activității de educație fizică și sport din țara noastră, precum și din Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu participanților la Conferința pe țară a mișcării sportive din februarie 1975.

Atît informările inspectoratelor școlare județene, dar mai cu seamă debaterile participanților la consfătuiri, vor trebui să facă o analiză temeinică a rezultatelor bune obținute în activitatea de educație fizică și sport a elevilor, a modului în care, prin activitatea lor de zi cu zi, profesorii de educație fizică au reușit să contribuie la pregătirea tineretului pentru viață, pentru muncă, la înarmarea cu calități și deprinderi motrice de bază și specifice care să favorizeze integrarea lui deplină în procesul de producție, precum și în celelalte activități sociale. În același timp, consfăturile trebuie să constituie un prilej de analiză temeinică și exigentă a lipsurilor care se mai manifestă în predarea acestei discipline de învățămînt, a cauzelor care determină ca în pregătirea fizică și sportivă a elevilor să se mai manifeste încă serioase neajunsuri și rămîineri în urmă, a cauzelor care fac ca, în multe școli, activitatea sportivă și rezultatele elevilor să nu se ridice la nivelul exigențelor actuale și al condițiilor create.

Pe baza acestor analize temeinice, consfăturile județene ale profesorilor de educație fizică trebuie să jaloneze cu precizie noile sarcini și răspunderile sporite ce stau în fața școlii și a slujitorilor ei — inclusiv a profesorilor de educație fizică — în noul an școlar, măsurile ce se impun pentru ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a nivelului întregii activități și a muncii fiecărui profesor de educație fizică, pentru creșterea contribuției activității lor la pregătirea tineretului școlar pentru muncă și viață și sporirea prestigiului sportiv al țării noastre.

În această ordine de idei, consfăturile profesorilor de educație fizică trebuie să constituie cadrul cel mai adecvat pentru dezbaterile modalităților practice prin care se va acționa, cu perseverență, în noul an școlar, pentru ridicarea nivelului de pregătire fizică și al întăririi stării de sănătate fizică și al realizării superiorilor, pentru realizarea unor indici elevilor, pentru realizarea unor indici superiori în sistemul de verificare și apreciere a nivelului de pregătire fizică și sportivă al elevilor.

În același timp se va insista asupra modalităților de adîncire a caracterului formativ al acestor activități, prin intensificarea preocupărilor profesorilor de educație fizică pentru formarea la elevi a obișnuințelor, priceperilor și deprinderilor de activitate independentă, de autoorganizare și autoconducere, pentru formarea obișnuințelor de muncă în colectiv (integrarea în grup, punctualitatea, disciplina, asumarea răspunderii, colaborarea, înțajutorarea etc.), a deprinderilor și obișnuințelor de comportare civilizată și a trăsăturilor pozitive de caracter (cinstea, modestia, respectul, spiritul de sacrificiu, colegialitatea etc.), precum și pentru educația estetică a elevilor.

Un loc deosebit în cadrul consfăturilor trebuie să-l ocupe activitatea sportivă de masă și de performanță a elevilor, modul în care este organizată și se desfășoară activitatea sportivă la nivelul fiecărei instituții de învățămînt, gradul de cuprindere al elevilor în această activitate. Atît referatul inspectoratului școlar cit și discuțiile ce se vor purta trebuie să contribuie în mod nemijlocit la determinarea unor măsuri care să asigure cuprinderea unui număr sporit de elevi în practicarea organizată a diferitelor ramuri de sport și să conducă, în cel mai scurt timp, la realizarea sarcinii formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea sa de la Palatul Sporturilor și al Culturii : „Avem în vedere ca, în următorii ani, să intensificăm activitatea sportivă în școli, să facem în așa fel încît să nu existe școală fără puternice echipe sportive, de gimnastică și în alte domenii de activitate. Să întărim activitatea cluburilor școlare, cluburilor universitare, cluburilor muncitorești, cluburilor sătești în așa fel încît mișcarea noastră sportivă să se cuprindă într-o mișcare de masă care să cuprindă practic, întregul tineret al patriei”.

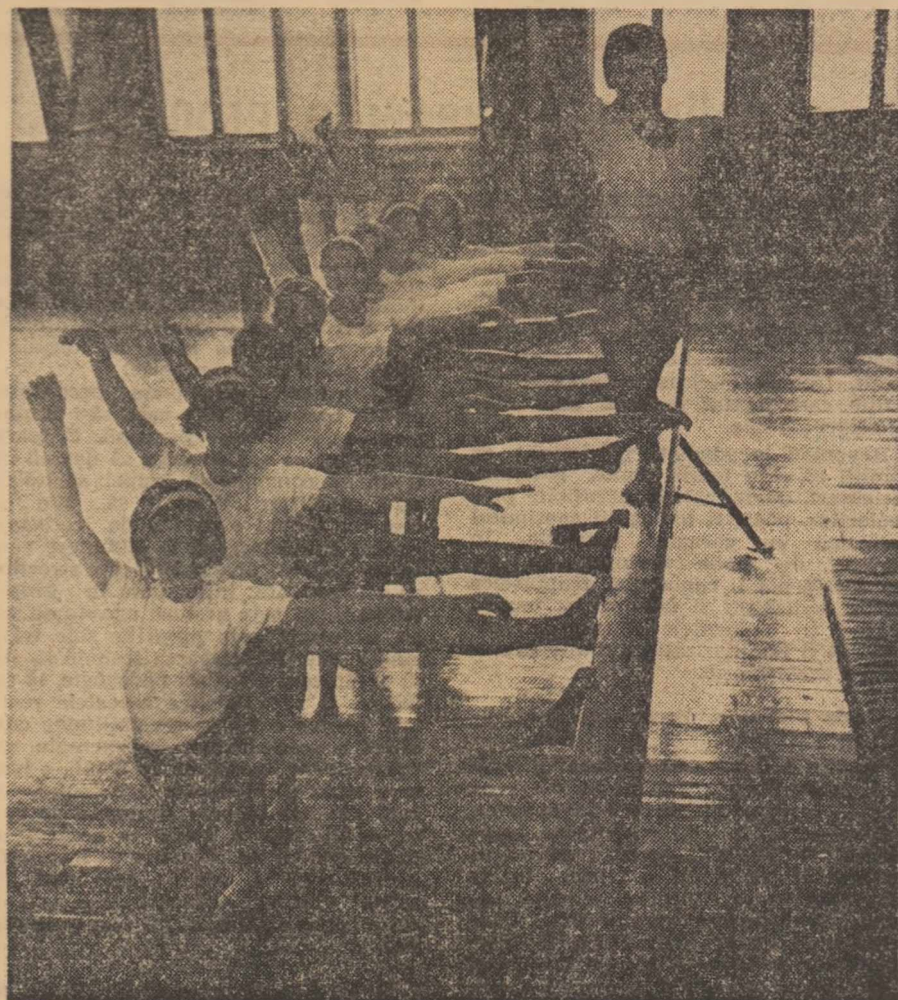
Analiza exigentă a activității din unitățile școlare cu profil sportiv trebuie să pornească de la minunatul exemplu al elevilor și profesorilor liceului real-umanist specializat în gimnastică din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, care prin rezultatele de răsune mondial obținute la Jocurile olimpice de la Montreal au adus o contribuție deosebită la sporirea prestigiului patriei noastre și a mișcării sportive din România, în întreaga lume.

Înalta cinstită și onoare pe care a făcut-o sportului românesc conducerea statului nostru — secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România — prin acordarea titlului de „Erou al muncii socialiste” elevului Nadia Comăneci, trebuie să constituie — așa cum însuși secretarul general al partidului a precizat — „un imbold atît pentru tineretul nostru sportiv cit și pentru întregul nostru tineret de a acționa pentru a-și îndeplini cu cinste, cu abnegație, îndatoririle, pentru a servi patria, a-și însuși cele mai înalte cunoștințe în toate domeniile de activitate”.

Din cadrul lucrărilor consfăturii nu trebuie să lipsească măsurile ce se impun pentru continua dezvoltare și perfecționare a bazei materiale din fiecare școală în parte, sarcinile concrete ce revin profesorilor de educație fizică în această direcție, măsurile ce se vor lua pentru dotarea și autodotarea școlilor.

Pentru ridicarea generală a întregii activități de educație fizică și sport din școli o atenție deosebită se va acorda măsurilor ce se vor întreprinde atît la nivelul catedrelor de educație fizică, al casei corpului didactic cit și la nivelul inspectoratului școlar, pentru continua perfecționare a tuturor profesorilor de educație fizică.

VLADIMIR SIMIONESCU
inspector principal în M.E.I.

În sala de sport a Liceului nr. 35 din Capitală, cu program special de educație fizică

ÎN DEZBATERE :

„Rezultatele obținute în pregătirea tehnico-practică a elevilor, în integrarea învățământului cu producția; măsuri pentru îmbunătățirea activității tehnico-practice în anul școlar 1976/1977”

La această temă a consfăturii cadrelor didactice participă :

- maiștri-instructori din învățământul gimnazial și liceal ;
- ingineri care predau discipline tehnologice ;
- profesori care predau discipline de specialitate în liceele de diferite profile.

Programe școlare valabile

în anul școlar 1976-1977

CLASELE I-IV

Lucru manual — aprobată cu nr. 39020/1975. Indrumări privind pregătirea practică a elevilor din clasele I-IV — aprobate cu nr. 52827/1976.

CLASELE V-VIII

Mediul urban : Pregătirea tehnico-practică — aprobată cu nr. 35368/1976. Cataloge cu proiecte de lucrări pentru activități de prelucrare a lemnului, a metalelor, electrotehnicii și a materialelor textile, E.D.P., 1975. Bareme orientative de dotare, indrumări și modele de lucrări de atelier — aprobate cu nr. 37505/1972.

Mediul rural : Pregătirea tehnico-practică agro-industrială aprobată cu nr. 38856/1975.

LICEE REAL-UMANISTE

Profil real : Instruire practică (industrială), anii I-IV — aprobată cu nr. 78657/1972. Instruire practică agricolă, anii I și II — aprobată cu nr. 78657/1972, ediția 1975 ; anii III și IV — programă aprobată cu nr. 78657/1972, ediția 1976.

Profil umanist : Instruire practică (industrială), anii I-IV — aprobată cu nr. 78657/1972, ediția 1974. Instruire practică agricolă, anii I și II — aprobată cu nr. 78657/1972, ediția 1975 ; anii III și IV — aprobată cu nr. 78657/1972, ediția 1976.

NOTA : Programele valabile pentru liceele de specialitate au fost publicate în revista „Învățământul liceal și tehnic profesional”, nr. 6 (iunie) 1976.

Vă recomandăm :

— **Educația prin muncă și pentru muncă.** Editura Academiei R.S. România, București, 1972.

— **Ghid pedagogic pentru maestrul instructor,** (coordonator științific Romeo Dăscălescu), ediția a II-a, E.D.P., București, 1973.

— **Lucrări practice cu elevii la agricultura,** E.D.P., București, 1974.

— **Pedagogia muncii în școală.** Al II-lea colocviu național de pedagogie, lucrare apărută sub egida Institutului de cercetări pedagogice și psihologice, București, 1974.

— **Școala și producția, Valențele educativ-formative ale activității tehnico-productive,** (coordonator științific prof. dr. Petre Bărbulescu) Editura Litera, București, 1975.

„Nici muncă fără piine, nici piine fără muncă”

Societatea în care trăim este întemeiată pe muncă. Visurile noastre cele mai frumoase și mai îndrăznețe, din care se intrucează prezentul și se infiripă viitorul, sînt întemeiate pe muncă. Eliberată de exploatare, Consimțită și creatoare. Înțeasă ca necesitate și nobilă îndatorire, a fiecăruia. Munca — factor determinant în formarea conștiinței socialiste, așa cum ne-o înfățișează documentele de partid. Așa cum o simțim. Munca — izvor de bucurie și prosperitate. Mijloc de afirmare a personalității umane. Iată ideea cea mai dragă, nedespărțită, pe care, ca educatori, sîntem chemați s-o sădăm, clară și convingătoare, în sufletul și aspirațiile elevilor. Ne stăruie în minte deviza reamintită, la Congresul educației politice și al culturii socialiste, de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU: „Nici muncă fără piine, nici piine fără muncă”. Să facem ca înțelesul ei deplin să pătrundă și în mintea copiilor, a tineretului școlar pe care-l pregătim pentru muncă, pentru producție, pentru viață. Cu asemenea gânduri întîmpinăm consfăturirile anuale ale cadrelor didactice, hotărîți să preluăm, din referate și dezbateri, ideile, soluțiile cele mai valoroase care vor contribui la intensificarea, în noul an școlar, a integrării învățământului cu producția.

În aceste zile, de pregătire a referatelor și a materialelor pentru consfătuiri, ne-am adresat tovarășilor ing. dr. Mircea Vlăduț, inspector general în Ministerul Educației și Învățămîntului, și dr. Mihai Ghivirigă, cercetător științific principal la Institutul de cercetări pedagogice și psihologice, pentru a elabora o sinteză, pe care o redăm mai jos, a aspectelor celor mai importante privind pregătirea tehnico-practică și care pot servi ca repere pentru referatele și dezbaterile din cadrul secției, la consfătuiri.

Programa școlară — program al pregătirii practice

Inspecțiile școlare efectuate în cursul anului școlar precedent și analiza muncii la sfîrșit de an școlar au condus la

concluzia că în școala românească, concepută de partid ca o școală activă, capabilă să sprijine interesele societății în pregătirea forței de muncă necesare, există preocuparea susținută, solidă cu bune rezultate, de a intensifica îngemănarea învățămîntului cu munca productivă. Cu toate acestea, în unele școli, maiștrii-instructori nu au înțeles (sau n-au fost ajutați să înțeleagă) concepția și caracterul de obiect de învățămînt al pregătirii tehnico-practice în școală, au fost preocupăți mai mult să realizeze cu elevii anumite categorii de produse, aducătoare de venituri, dar care nu acoperă cerințele programelor de învățămînt.

Fiind vorba de un document școlar, întrebarea care se pune în legătură cu programa nu este dacă, ci cum trebuie respectată. Indrumătorii activității tehnico-productive sînt datori să caute, să afle căile și mijloacele de realizare a cerințelor programei, de corelare a acestora cu realitățile economice, noi de la un an școlar la altul și, adesea, de la o etapă mai redusă la alta.

Viitorul an școlar va fi anul deschis către adîncirea integrării muncii tehnico-productive în procesul de învățămînt. Dar aceasta nu va subordona, ci se va subordona programei de învățămînt în vigoare, intrucît esența pregătirii tehnico-practice a elevilor o constituie instruirea eșalonată pe baza unor activități, a unei munci concrete, productive.

Desigur, anumite condiții specifice pot determina modificări (ca, de exemplu, inversarea ordinii unor capitole) ținînd de adaptarea, nu de neglijarea programei, în așa fel încît însușirea cuantumului de cunoștințe practice, formarea aptitudinilor și a deprinderilor să nu fie, pînă la urmă, afectată.

Abordarea programei cunoaște un aspect particular (maistrul-instructor confruntă prevederile noii etape cu cele ale etapei anterioare, apreciind nivelul la care se găsește elevii) și unul interdisciplinar. Pregătirea tehnico-practică și celelalte discipline de învățămînt nu constituie procese paralele, ci un proces instructiv-educativ unic, în care munca productivă devine principal mijloc de aplicare a cunoștințelor teoretice însușite, de valorificare a experienței de viață a elevilor, în același timp, un mijloc de stimulare a intereselor de cunoaștere și un izvor — ea însăși — de acumulare a noi cunoștințe.

Organizarea științifică a instruirii practice

Prin mijloace specifice obiectului de învățămînt pe care-l predau, prin sporirea caracterului practic-aplicativ al cunoștințelor pe care le transmit, cadrele didactice contribuie — fiecare — la îndeplinirea sarcinii generale de pregătire multilaterală a elevilor pentru muncă și participă, efectiv, în cadrul procesului de învățămînt, așa cum prevăd documentele de partid, la activități productive.

În aceste condiții, organizarea și supravegherea muncii tehnico-productive a elevilor nu trebuie lăsată exclusiv în seama indrumătorilor ei direcți, a maiștrilor-instructori. Un mod de organizare defectuos poate compromite realizarea scopurilor instructiv-educative ale activității tehnico-productive, scopuri — în ultimă instanță — ale întregului colectiv de profesori.

Cu toate că dotarea corespunzătoare a locului de muncă este condiția de bază a unei organizări, se mai întînesc ateliere improvizate.

Amplasarea mașinilor și utilajelor, precum și repartizarea elevilor nu țin seama în toate școlile de cerințele ergonomice. Mai există secții în care nu sînt respectate normele de tehnica securității muncii sau de igienă.

În ce privește organizarea desfășurării muncii în ateliere, este nevoie să se ia măsuri pentru eliminarea momentelor de „asalt” în producția elevilor (determinate de apropierea termenelor de livrare sau de alți factori), momente care expun elevii la suprasolicitare fizică și nervoasă. Cunoșc profesorii și diriginții cauza „oboselii” elevilor în aceste zile ? Întregul colectiv al clasei este interesat de o cit mai bună organizare a activităților ce se desfășoară cu elevii.

Este binevenit aportul diriginților și al celorlalți profesori la organizarea elevilor în forme variate de activitate tehnico-productivă, care pornesc de la modelul unităților economice (așa-zisele microîntreprinderi și microferme școlare) în care se atribuie elevilor responsabilități și sarcini concrete, de mare importanță pentru atingerea scopurilor educative. De asemenea, stabilirea formațiilor de lucru (grupe sau echipe), reclamă din partea organizatorului o bună cunoaștere a fiecărui elev în parte, precum și a colectivului clasei, cu relațiile sale interne, cu „viața” sa.

În atenția participanților la consfătuiri ar trebui să intre modalitățile de organizare pe baze științifice a pregătirii tehnico-practice a elevilor. Aceasta presupune respectarea unor principii ca : realizarea inițierii și instruirii elevilor pe tehnologii, urmărindu-se însușirea gradată a procedurilor de muncă, de la simplu la complex, formarea deprinderilor de muncă pe structuri operaționale, esențiale — specifice principalelor domenii ale producției materiale, în mod concentric, prin rotația elevilor la activitățile tehnico-productive.

În acord cu cerințele metodicii

Pregătirea tehnico-practică a elevilor este un obiect de învățămînt, cu toate obligațiile și caracteristicile unei discipline de învățămînt. În desfășurarea ei, se apelează la metode (demonstrația, explicația, conversația, observarea individuală, exercițiul) și la diverse procedee (împuse de obiectivele urmărite, vîrsta și sexul elevilor, locul de muncă) ca, de pildă : transmiterea pas cu pas a indicațiilor de efectuare

Pagină realizată de DRAGOMIR MAGDIN

(Continuare în pag. a 14-a)

Oțelari — Hunedoara

Sindicatul din învățământ în noul an școlar

Convorbire cu prof. SILVIA ILIE, președinta Uniunii sindicatelor din învățământ, știință și cultură

Redacția: A intrat în tradiția începerii fiecărui an școlar, examinarea complexă și responsabilă a sarcinilor trasate de partid cu privire la educarea tineretului pentru muncă și pentru viață, iar în rindul acestora, înțelegerea profundă a acestor sarcini care polarizează în jurul lor întreaga activitate a cadrelor didactice și care solicită angajarea plină a efortului și capacității lor. În acest spirit, vă rugăm să ne prezentați care sînt preocupările de bază ale activității pe care o vor organiza sindicatele din învățământul preșcolar, general și liceal, conținutul acestor preocupări și măsuri pe care le preconizează Comitetul Uniunii sindicatelor din învățământ, știință și cultură.

Prof. Silvia Ilie: Este foarte adevărat că, în ultimii ani, partidul nostru a stabilit măsuri de fiecare dată mai complexe și de mai înaltă răspundere, corespunzător cerințelor, de asemenea, mereu mai complexe și mai însemnate ale construcției socialiste în țara noastră. Mă refer, îndeosebi, la această ultimă perioadă în care am beneficiat de Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie 1973, de prevederile și sarcinile înscrise în documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., de indicațiile pe care școala românească le-a primit din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu aceste prilejuri, cât și la fiecare deschidere de an școlar.

În anul de învățământ 1976/1977, corespunzător noii etape istorice în care intră societatea noastră, avem îndatorirea de a face să străbată în întregul învățământ, pe toate treptele, nivelurile și profilele sale, tezele creatoare marxist-leniniste ale expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu, pe care Congresul educației politice și al culturii socialiste din iunie a.c. a adoptat-o drept Program al activității întregului nostru popor în lupta pentru înlăuntrirea hotărârii Congresului al XI-lea, a liniei politice generale a Partidului Comunist Român.

Sindicatul din învățământ își vor concentra eforturile pentru ca, în acest an școlar, să sporească rolul și ponderea educației politice în ansamblul activităților politice și cultural-educative pe care le vor organiza, pentru îmbunătățirea conținutului acestora și pentru o cit mai corectă adevărate tematică la preocupările și specificul muncii fiecărui colectiv didactic. Comitetul Uniunii sindicatelor din învățământ, știință și cultură cere tuturor organelor și organizațiilor sindicale din instituțiile școlare să contribuie efectiv la buna desfășurare a învățământului ideologic organizat și condus de organele și organizațiile de partid, cu convingerea că ridicarea calitativă a pregătirii tineretului școlar impune o temeinică și clară însușire de către toate cadrele didactice a documentelor partidului nostru, a liniei sale politice generale. Sindicatul din învățământ își vor înscrie ca preocupare prioritară organizarea, împreună cu Casele corpului didactic și Casele universitare, a unor dezbateri, mese rotunde, întâlniri pentru răspunsuri la întrebări, întâlniri cu activiști de partid și de stat, pentru aprofundarea Expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste și asimilarea acesteia în procesul instructiv-educativ, în educarea patriotică, revoluționară și socialistă a tineretului școlar. Aceasta este cea dintâi sarcină ce revine sindicatelor din învățământ, în activitatea pe care o vor desfășura în noul an școlar.

Redacția: Acțiunile de pregătire și de perfecționare a cadrelor didactice reprezintă o investiție ale cărei obiective și rezultate vizează nemijlocit elevul, formarea acestuia pentru muncă și pentru viață? Care sînt, în acest spirit, celelalte acțiuni pe care le vor organiza sindicatele din învățământ, în acest an școlar?

Prof. Silvia Ilie: Miliind pentru traducerea în viață a hotărârilor Congresului al XI-lea al P.C.R., organele și organizațiile sindicale din

învățământul de toate gradele vor considera ca linie directoare a întregii lor activități mobilizarea personalului didactic în vederea pregătirii temeinice a tineretului pentru muncă și viață, pentru dezvoltarea la elevi și studenți a respectului și pasiunii pentru munca concretă, producătoare de valori materiale.

Comitetele sindicatelor din învățământ vor îndruma birourile grupelor sindicale din unitățile preșcolare, în vederea angajării tuturor educatoarelor la o activitate permanentă, de aplicare creatoare a prevederilor programei de învățământ, în scopul formării, la copii, a unor deprinderi de muncă, antrenându-i la îngrijirea și înfrumusețarea locurilor de muncă și de joacă, la păstrarea obiectelor personale și comune, la confecționarea materialului didactic.

De asemenea, în vederea asigurării unor condiții corespunzătoare bunei desfășurări a activității tehnico-productive din învățământul gimnazial și liceal, grupele sindicale vor ține o legătură permanentă cu sindicatele din întreprinderile patronatoare, cerîndu-le sprijin pentru dotarea atelierelor școlare, pentru atragerea unor specialiști la amenajarea laboratoarelor de matematică, fizică și chimie.

Comitetele sindicatelor se preocupă ca, în colaborare cu inspectoratele școlare, să organizeze, la casele corpului didactic, cursuri de pregătire psihopedagogică pentru maștrii-instructori și pentru alte cadre didactice. Încă de la începutul acestui an școlar se vor elabora planuri de pregătire metodicopedagogică. În același scop, se vor organiza schimburi de experiență cu unitățile școlare care au obținut rezultate deosebite în realizarea și depășirea planurilor de producție, precum și întîlniri cu îndrumătorii de practică, cu muncitori fruntași care să contribuie la găsirea celor mai eficiente mijloace de instruire practică și de educare a elevilor în timpul desfășurării practicii productive.

În colaborare cu inspectoratele școlare, cu organizațiile de pionieri, U.T.C.

și ceilalți factori educaționali, sindicatele din școli vor iniția acțiuni politico-educative de orientare școlară și profesională, de încadrare în muncă a absolvenților treptelor terminale de învățământ, potrivit aptitudinilor, pregătirii și necesităților de cadre ale județelor, ale întregii economii naționale — o atenție deosebită acordîndu-se atragerii tinerilor spre domeniile de activitate și zonele cu greutate în recrutarea forței de muncă. În această direcție, ne preocupăm de angajarea fermă a părinților pentru creșterea aportului și răspunderii lor, în acțiunile de pregătire pentru muncă a copiilor lor.

Redacția: În fața unui program atât de cuprinzător, care sînt măsurile ce se referă la munca și viața cadrelor didactice?

Prof. Silvia Ilie: În cursul anului școlar 1976/1977 vom pregăti schimburi de experiență, atât la nivelul țării, dar mai cu seamă pe anumite zone ale țării, pe cicluri de învățământ, în care ne propunem să punem în dezbatere contribuția organelor și organizațiilor sindicale la îndeplinirea sarcinilor ce revin școlii în asigurarea unei pregătiri temeinice teoretice și practice a elevilor, educarea lor în spiritul dragostei pentru munca productivă; al hotărîrii de a contribui cu toate forțele lor la construirea socialismului și comunismului pe pămîntul patriei noastre; al educării elevilor în spiritul eticii și echității socialiste, al înaltelor virtuți revoluționare comuniste.

Mai amintesc și faptul că Biroul Executiv al C.U.S.I.S.C. în colaborare cu Ministerul Educației și Învățămîntului va acorda o atenție deosebită îmbunătățirii sistemului de pregătire și perfecționare a cadrelor didactice din învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal. În acest scop, vor fi consultate cadrele didactice cu o bună pregătire politico-ideologică și profesională, cu o bogată experiență în activitatea didactică, valorificînd propunerile pe care acestea le fac cu privire la perfecționarea continuă a procesului de învățământ.

În baza specificului muncii sindicatelor din țara noastră, organizațiile sindicale din școli vor avea în centrul preocupărilor lor mobilizarea tuturor membrilor de sindicat la ridicarea calității procesului de pregătire teoretică și practică a elevilor. Pentru aceasta, vor sprijini conducerile de școli în vederea asigurării unor condiții de muncă și de viață corespunzătoare cadrelor didactice, care să ducă la stabilitatea lor, în același timp, vor atrage colectivele pedagogice la organizarea și desfășurarea pe baze științifice cu un profund carac-

ter științific marxist-leninist a activității elevilor în atelierul școlar și pe loturile agricole școlare. Se cere o grijă deosebită pentru condițiile de muncă și de viață ale cadrelor didactice nou venite la catedră în acest an școlar.

Pentru această muncă se cere și o activitate organizatorică adecvată. Astfel, organizațiile sindicale din învățământul de toate gradele, sub conducerea organizațiilor de partid, să acorde o atenție deosebită îmbunătățirii continue a conținutului adunărilor generale, analizînd cu precădere aspecte privind antrenarea tuturor cadrelor didactice la o activitate responsabilă, cu pasiune și devotament în vederea îmbunătățirii continue a procesului de învățământ, pentru asigurarea unei pregătiri temeinice a elevilor și dezvoltarea unor convingeri comuniste, a dorinței de a munci cu pasiune în diferite sectoare ale economiei țării noastre. De asemenea, să dezbată și să stimuleze preocuparea cadrelor didactice care predau matematica, fizica, chimia, obiectele de cultură tehnică, de a-i ajuta pe elevi să-și însușească temeinic bazele științifice ale producției moderne, să-și formeze priceperi și deprinderi practice de minuire a mașinilor care stau la baza producției moderne, să le dezvolte și consolideze interesele și aptitudinile pentru munca productivă; orientarea profesională; cum este folosită de către toate cadrele didactice baza materială de care dispun școlile, preocuparea lor de a o dezvolta cu sprijinul comitetelor de părinți, al întreprinderilor patronatoare.

Cred că este necesar să menționez, încă o dată, că în munca noastră, a sindicatelor din învățământ, baza teoretică și direcțiile de acțiune izvorăsc din documentele de partid, că vom acționa sub conducerea și directa îndrumare a organelor și organizațiilor de partid, că nu vom precupeți nici un efort pentru a sluji cu nădejde opera nobilă de pregătire pentru muncă și pentru viață a tineretului țării noastre.

Beneficiind de îndrumarea clarvăzătoare, permanentă pe care o acordă școlii conducerea superioară de partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu, avînd la baza acțiunii educative școlare documentele programatice ale Congresului educației politice și al culturii socialiste, cadrele didactice, membrii de sindicat din învățământ, au create toate condițiile pentru a desfășura o activitate de înalt nivel, pătrunsă de un puternic spirit științific marxist-leninist, pentru formarea omului nou, constructor al socialismului și comunismului în patria noastră.

„Întărirea caracterului interdisciplinar și experimental al pregătirii elevilor“

(Urmare din pag. a 7-a)

presupune informarea la zi, deopotrivă în domeniul științei pentru care s-a specializat și în celelalte domenii de cultură și civilizație contemporană. Este subînțeleasă edificarea întregii sale pregătiri profesionale pe principiile materialismului-dialectic și istoric, cunoașterea aprofundată a politicii partidului și statutului nostru socialist.

— Formele organizate de pregătire și perfecționare a personalului didactic (catedre de specialitate, consiliile profesionale, comisii metodice, cercuri pedagogice, consfătuiri, cursuri de perfecționare) să fie concepute și organizate în consens cu cerințele activității din școală, strîns legate de viața școlii. Cursurile de perfecționare, de pildă, să nu se limiteze la reluarea sau îmbogățirea strict teoretică a unor vechi cursuri universitare, sau la dezvoltarea exhaustivă a unor aspecte din știința contemporană, fără aplicabilitate în procesul instructiv-educativ sau în diversele ramuri ale economiei. Să se discute capitolele noi care se introduc în programele de învățământ.

Comisiile metodice să întrunească profesori aparținînd mai multor școli, care predau atât în ciclul gimnazial cât și în cel liceal, cu precădere pe cei care lucrează cu elevii claselor terminale (a VIII-a și anul I liceal; anul II și anul III de liceu).

— Programele și planurile de învățământ să fie gîndite, ele însele, interdisciplinar, pentru a se evita neconcordanțe care îngreunează munca profesorului la clasă. De pildă predarea cunoștințelor despre ochi (la biologie) înainte

de unora noțiuni de optică (la fizică); sau a derivatelor (la matematică), înainte de capitolul privind la mecanică (fizica din liceu).

Ar fi bine primită, atât de profesori cât și de elevi, reluarea predării Geografiei fizice generale (în actualul plan de învățământ este prevăzut doar ca obiect de studiu pentru clasa a V-a gimnazială) în liceu, pentru a se reînprospăta cunoștințele conținute de această frumoasă disciplină, dovedită a fi — ca și istoria — de o deosebită importanță în educarea sentimentelor patriotice (nu-ți poți iubi țara, dacă nu o cunoști!), a convingerilor politice, în formarea unei solide culturi generale, sau în orientarea profesională.

Desigur, profesorilor de specialitate le revine sarcina de a se informa și asupra programelor, disciplinei pe care o predau și a disciplinelor înrudite editate pentru clasele anterioare sau superioare celei sau celor cu care își desfășoară activitatea. În acest fel vor reuși să-și formeze o concepție unitară asupra grupului disciplinelor realiste și asupra obiectului pe care îl predau, să le privească, totodată, în strînsa lor interdependență.

— Abordarea interdisciplinară a obiectelor de învățământ să se realizeze și de pe poziția de receptor al elevului. Să se țină seama de ce și cum știe elevul în preajma predării noilor cunoștințe: de ce și cum poate asimila el în funcție de stadiul dezvoltării gîndirii sale; să nu se piardă din vedere, nici un moment, orientarea școlară și profesională a elevului, evitîndu-se supraîncărcarea sau unilateralizarea pregătirii sale, uneori sub influența subiec-

tivă a familiei care consideră facultatea ca scop al pregătirii liceale și nu ca mijloc al pregătirii — diferențiate („omul potrivit la locul potrivit“!) — sale de specialitate. Acest lucru presupune o mai mare atenție în aplicarea în practică a principiului individualizării învățămîntului și al preîntîmpinării eșecului școlar.

— Caracterul experimental-aplicativ al disciplinelor realiste impune profesorilor de specialitate obișnuința de a lucra cu elevii în laboratoare și cabinete școlare în cea mai mare parte din timpul afectat predării, eliminînd teoretizarea sterilă, verbalismul, descriptivismul. S-ar putea intensifica cooperarea școlilor cu întreprinderile de diferite profile sau cu cooperativele agricole de producție, urmărindu-se efectuarea unor lecții în laboratoarele acestor întreprinderi, pe șantiere, sau pe ogoare, fără a stînjeți procesul de producție, dar și fără a îndeplini o simplă formalitate prin „umplerea“ timpului unei ore la dispoziția profesorului cu o neconcludentă excursie școlară.

— Dotarea actuală a laboratoarelor și cabinetelor școlare cu material didactic necesar ține seama din ce în ce mai mult și mai bine de actualul stadiu de dezvoltare al școlii românești, dînd posibilitate profesorului și elevului să practice un învățământ activ. Poate este necesar să se realizeze, în viitor, și materiale didactice care pot permite accesul elevilor la științele de graniță sau integratoare, actuale și ale viitorului, care să permită în mai mare măsură trecerea de la experimentul demonstrativ la cel frontal, cu aplicații practice de mare importanță pentru industria, sau agricultura mecanizată ale economiei noastre naționale.

— Este de așteptat ca manualele destinate învățămîntului general, ne-

(Continuare în pagina a 13-a)

Radioteleviziunea școlară în noul an de învățămînt

Radioteleviziunea română include — de aproape 10 ani — în programele sale pe lângă emisiunile cu conținut general educativ (social-politice, economice, cultural-artistice etc.), adresate tuturor vîrstelor, și emisiuni cu caracter educativ-didactic. Constituite în tematicitate și în cicluri independente cu succesiuni organice și finalitate, programele radio-telescoală au devenit un auxiliar important al procesului de educație și învățămînt, un mijloc prețios de completare și largire sistematică a orizontului de cunoștințe culturale-științifice precum și o cale de perfecționare a pregătirii profesionale. După cum este știut, programele radiotelescoală se structurează în emisiuni integrate organic în procesul de învățămînt și emisiuni cu caracter completiv urmărite în afara orelor de școală.

Profilul și tematica emisiunilor cuprind discipline de învățămînt, cultural-științifice și profesionale adecvate diferitelor trepte de vîrstă: copii, tineret, adulți. Spre deosebire de alte genuri de emisiuni, radioteleviziunea școlară asociază pe lângă actul realizării și difuzării emisiunilor — materiale auxiliare tipărite, recepționarea și valorificarea programelor de către radio sau telecurșanți, precum și evaluarea eficienței mesajului radiotelevizat și ameliorarea continuă a acțiunii pe baza cercetărilor. Act educativ complex, programele radiotelescoală — datorită specificului și scopului lor — se bucură de atenția Ministerului Educației și Învățămîntului care, îndeosebi prin intermediul Institutului de cercetări pedagogice și psihologice, acordă asistență tematică și metodologică și întreprinde măsuri de valorificare a emisiunilor în complexul educațional-școlar.

Totalizînd un volum mediu de 30 de emisiuni pe săptămîină și acoperind un spațiu de 11½ ore (din care 7½ ore telescoală) programele de acest gen continuă să cuprindă o arie tematică vastă și variată cu caracter instructiv-educativ raportată la majoritatea disciplinelor din învățămîntul preșcolar, primar, gimnazial și liceal; istorie, geografie, literatură, științe sociale, fizică, chimie, matematică, biologie, tehnologie, pregătire tehnico-productivă, limbi străine etc.

Ciclurile de emisiuni cu caracter real-științific sînt raportate la procesele industriale, la progresele științei și tehnicii în țara noastră, iar cele cu caracter umanistic sînt tot mai mult afiliate problematicii social-militante, educației moral-cetățenești, socialiste.

Programele radioscoală vor insera și în acest an de învățămînt cicluri săptămînale de științe sociale, limba și literatura română, istoria României, limbi străine (franceză, engleză, rusă și germană), radioenciclopedie pentru tineretul școlar, orientare școlară și profesională.

Emisiunile de radiofonotecă școlară incluzînd înregistrări din fonoteca de aur (literatură), muzică (selecțiuni) și elemente de radioviziune (adresate preșcolarilor) sînt concepute și realizate după necesitățile programei școlare și sînt destinate îmbogățirii fonotecilor școlare ca auxiliar al procesului de învățămînt.

În general programele radioscoală preiau din disciplinele de învățămînt îndeosebi pe acelea care pot fi transmise și fără ilustrație vizuală. Adresabilitatea emisiunilor se plasează în prezent la nivelul învățămîntului gimnazial și liceal.

Programele telescoală sînt structurate în principal pe două categorii de emisiuni în funcție de profilul și scopul urmărit. Ele reprezintă aproximativ 10—12% din totalul programelor de televiziune care se transmit pe programul I iar asociate cu emisiunile educativ-publicistice pentru tineret și copii proporția se majorează la 16,5%. Televiziunea școlară integrată reprezentînd 50% din totalul programelor telescoală cuprinde discipline integrate nemijlocit în procesul de învățămînt, făcînd parte integrantă din orarul școlii și fiind urmărită și valorificată direct în timpul orelor de clasă. Programul acestor emisiuni este sincronizat — în limita posibilităților de difuzare și de recepție — cu desfășurarea programei școlare. Mesajele televizate includ în exclusivitate materiale vizuale (desen animat, demonstrații și experiențe, imagini din industrie etc.), care nu se află la îndemîna profesorului în școală și care valorificate direct în lecție potențiază eficiența procesului de învățămînt.

mînt, sporind randamentul la învățătura la elevilor, egalizînd șansele lor de pregătire.

Programele integrate totalizează anual 150 de emisiuni (exclusiv reluările) raportate la 16 discipline de învățămînt. Desigur mai persistă încă unele dificultăți atît în domeniul sincronizării emisiunilor cu programul școlilor precum și cu acela al accesibilității emisiunilor, al volumului de cunoștințe necesar elevilor dintr-o anumită clasă, al unui ritm adecvat de asimilare, al gradului de informare a cadrelor didactice în vederea valorificării mesajelor dinamice TVS.

Cercetările și sondajele efectuate de către I.C.P.P.D. și de RTV cu privire la eficiența emisiunilor au confirmat valoarea și utilitatea acestor programe, creșterea interesului și acțiunilor de valorificare a emisiunilor. Concluzii pozitive a oferit în anul școlar expirat experimentarea pe canalul național TV a emisiunilor destinate învățămîntului preșcolar, urmînd ca să delimiteze mai bine specificul mesajului dinamic.

Un grad sporit de eficiență au dovedit și programele integrate adresate ultimului an al ciclului primar (cls. IV: limba română și geografia). În anul școlar viitor va fi introdus un nou ciclu adresat acestei clase „Povestiri istorice”. Intrucît la majoritatea acestor clase se află cîte un singur învățător, există posibilități evidente în adaptarea orarului zilei la programul TVS, de valorificare integrală a emisiunilor.

De reținut, de asemenea, în direcția legării învățămîntului de practică, introducerea unui nou ciclu de agricultură pentru clasa a VIII-a.

Televiziunea școlară completivă cuprinde cicluri cu caracter instructiv concepute pentru a fi recepționate și în afara orelor de clasă — la școală sau acasă (uneori ca material bibliografic) fără a fi necesară modificarea orarului școlii sau o metodologie specială de realizare a emisiunilor sau de valorificare a lor. Emisiunile cu caracter completiv oferă o alternativă utilă și necesară programelor integrate, valoarea acestora sporind prin faptul că subiectele sînt tratate integral, accentuîndu-se pe lângă latura instructivă și cea afectivă.

Ciclurile principale de emisiuni cuprind tematici și profiluri asociate programei de învățămînt — științele sociale, literatură română (istoria literaturii române), teatrul didactic (dramaturgia românească și universală), consultațiile la matematică, fizică și chimie (anii II și IV), cursurile de limbi străine (franceză, engleză, rusă și germană), enciclopedia pentru tineret. În cadrul programelor cu caracter completiv s-au experimentat, în vederea integrării lor în lecție în anul școlar care începe cursuri de limbi străine (rusă și engleză) adresate elevilor clasei a V-a — începători.

O variantă interesantă a emisiunilor cu caracter telescoală o reprezintă introducerea spectacolului dramatic în mesajul didactic TV. Nu o dată controversată pentru „pericolul” de a oferi doar emoții artistice în dauna informației, de a transforma pe elev în spectator pasiv, dramatizarea, transpunerea în acțiune a valorilor literare au oferit valențe neașteptate în activizarea elevilor, în formarea unui suport afectiv necesar procesului de cunoaștere.

Teatrul didactic care include lucrări de valoare deosebită comentate și transpuse special pentru elevi, în distribuția unor actori prestigioși, însușește în prezent un repertoriu de 50 de lucrări, constituind o valoroasă telefilmotecă didactică.

Pentru a veni în întîmpinarea unor propuneri ale cadrelor didactice vizînd un anumit grad de mobilitate în programarea și valorificarea emisiunilor, schema programelor TVS prevede spații atît în cursul dimineții (marți și vineri) cît și în timpul după-amiezilor (orele 16—17), emisiunile difuzîndu-se în reluare de la o săptămîină la alta. De altfel, Institutul de cercetări pedagogice și psihologice va tipări și difuza în școli programul anual integral al emisiunilor radiotelescoală însoțit de recomandări și îndrumări de specialitate.

Un ciclu aparte îl constituie emisiunile adresate cadrelor didactice — „Educația permanentă” (la radio — miercuri orele 18,30—19,00 pr. II) și „Școala contemporană” (la TV — vineri orele 16,00 pr. I) emisiuni care tratează pe lângă problemele de bază ale învățămîntului în țara noastră, aspecte ale pedagogiei contemporane, oferînd e-

xemplificări, demonstrații și îndrumări de tehnologie didactică modernă. Sînt și vor fi abordate și înfățișate metode, forme și mijloace moderne de învățămînt. Emisiunile vor continua să trateze metodologiile învățării prin descoperire, ale dramatizării, problematizării, învățării pe grupe, complexe multimedia, aspecte ale conexiunii inverse etc., atribuind un rol precumpănitor modalităților audio-vizuale de învățare. Un rol aparte se va atribui căilor de educație moral-politică a elevilor, de legare a învățămîntului de viață, de producție, colaborării școlii cu familia și cu organizațiile de pionieri și U.T.C. Va continua să fie subliniată importanța laboratorului, atelierelor și cabinetelor în viața școlii. Rubrici speciale vor trata modalitățile de valorificare a mesajelor radiotelescoală în procesul de învățămînt. În acest sens vor continua să fie înregistrate în școli, transmise pe post și puse în discuție modele de lecții și telelecții pentru diferite trepte și obiecte de învățămînt.

Un suport valoros al programelor radiotelescoală sperăm să-l constituie în continuare și „Revista Radiotelescoală” editată în colaborare cu Institutul de științe pedagogice (redacția Revistei de pedagogie) revistă auxiliară a emisiunilor RTVS care va include în paginile sale texte și prezentări de emisiuni, exerciții de gramatică, probleme de matematică și fizică, texte de limbi străine, articole despre tehnologia fructificării emisiunilor radiotelescoală etc.

Tematica programelor radiotelescoală, legarea lor de actualitate, caracterul lor documentar și afectiv, modalitatea artistică de realizare, conferă mesajului audio-vizual TV valențe destinate să completeze substanțial actul educativ-formativ desfășurat în școală sau sub influența ei.

Auxiliar important al complexului educațional școlar și extrascolar, programele radiotelescoală își îmbogățesc permanent tematica prin asocierea tot mai strînsă a acesteia cu necesitățile pregătirii elevilor pentru viață, pentru producție, își sporesc contribuția la informarea ideologică-politică a elevilor și la educația moral-patriotică a tineretului școlar, prin legarea mai strînsă a disciplinelor cu caracter real de procesele industriale și a disciplinelor umaniste — îndeosebi a emisiunilor de științe sociale — de sarcinile educative în spiritul eticii și echității comuniste.

Integrate organic în ansamblul programelor social-politice și cultural-științifice ale Radioteleviziunii, programe de o reală valoare educativă și pentru tîrîra generației, emisiunile radiotelescoală, prin caracterul lor preponderent didactic, valorificate nemijlocit în procesul de educație și învățămînt își aduc contribuția specifică în ansamblul operei de educație comunistă în țara noastră.

ANDREI COVRIG
redactor șef adjunct la Radioteleviziune

RADIOTELEȘCOALA 1976-1977

— Schema săptămînală —

I — RADIOȘCOALA

Luni, 8.20—8.40, programul II, Start la intersecție (orientare școlară și profesională); 14.30—14.55, programul II, Științe sociale (Programul P.C.R.)
Marți, 14.30—14.55, programul II, Istoria României (Ciclul Eroi au fost; pagini din lupta pentru independență și unitate națională)
Miercuri, 14.30—14.55, programul II, Limbi moderne (franceză, engleză, rusă și germană); 18.30—19.00, programul II, Educație permanentă (Probleme ale educației comuniste în școală și familie)
Joi, 14.30—14.55, programul II, Radiofonotecă școlară (Selecțiuni: limba și literatura română, muzică)
Vineri, 14.30—14.55, programul II, Istoria literaturii române (partea a II-a; Literatura modernă)
Sîmbătă, 14.30—14.55, programul II, Radioenciclopedie școlară

II — TELESKOALA

Luni, 16.00—16.30, programul I, Televiziune școlară integrată. TVSI. (Învățămînt primar și gimnazial: Limba română, geografie, povestiri istorice; biologie, fizică, chimie, limbi moderne, pregătire tehnico-productivă; electrotehnică, agricultură)
Marți, 9.00—10.00, programul I, Televiziune școlară integrată. TVSI. (Învățămînt preșcolar, primar și gimnazial: mediul înconjurător; geografie, istorie, limba română, biologie, fizică, chimie, limbi moderne, pregătire tehnico-productivă); 16.00—16.30, programul I, Televiziune școlară integrată. TVSI. (Învățămînt gimnazial și liceal: biologie, geografie, pregătire tehnico-productivă, fizică, chimie, anatomie, igienă); 16.30—17.00, programul I, Curs de limba engleză (nivel mediu)
Miercuri, 16.00—16.30, programul I, Televiziune școlară completivă. TVSC. Istoria României (pagini de epopee națională); Teatrul didactic (Literatura română și universală); 16.30—17.00, programul I, Curs de limba germană (nivel mediu)
Joi, 16.00—16.30, programul I, Televiziune școlară completivă. TVSC. (Matematică, fizică, chimie — consultații pentru elevii din anii II și IV — examene de admitere); 16.30—17.00 Curs de limba franceză (nivel mediu); 18.00—18.30, programul I, Enciclopedie pentru tineret
Vineri 9.00—10.00, programul I, Televiziune școlară integrată. TVSI. (Învățămînt preșcolar: educația bunelor deprinderi. Învățămînt liceal: geografie, chimie, fizică, anatomie, biologie, igienă); 16.00—16.30, programul I, Științe sociale (emisiune de educație ideologico-politică și cetățenească); Școala contemporană (pentru cadrele didactice); 16.30—17.00, programul I, Curs de limba rusă (nivel mediu)

„Întărirea caracterului interdisciplinar și experimental al pregătirii elevilor”

(Urmare din pag. a 12-a)

referim la cele de matematică, fizică, biologie, chimie, geografie, să contribuie ele însele la o abordare interdisciplinară a obiectelor de învățămînt.

— Incurajarea elevilor pentru munca de cercetare este un alt aspect care rezultă din predarea în accepția interdisciplinarității a obiectelor realiste, cu condiția ca această muncă să nu supraîncerce activitatea școlară a elevilor și să fie corelată cu interesele economice ale localității, județului sau țării.

Am amintit scopul educativ realizat prin înțelegerea interdisciplinară a obiectelor de învățămînt realiste, în cadrul procesului instructiv-educativ, aceste discipline fiind în principal cele care pun temelia unei gândiri științifice, materialist-dialectice. Valențele educative ale acestei modalități de activitate didactică se evidențiază în rezultatele

orientării școlare și profesionale, ale educației estetice, etice, patriotice a elevilor și în alte virtuți caracteristice omului societății umaniste socialiste, comunistului român.

Cum spunea unul dintre profesorii participanți la discuție, elevul din anii mari ai liceului se poate informa și singur. Esențial este ca el să fi fost format pentru această performanță. Așadar, abordarea disciplinelor realiste din punct de vedere evoluționist, causal, interdisciplinar, și nu pur descriptiv, apelîndu-se doar la memoria elevilor, contribuie într-o mare măsură la fundamentarea cunoștințelor generale ale acestora la înțelegerea mediului înconjurător, la educarea lor în sensul protejării naturii, al dragostei față de natură, acest uriaș laborator — de la care omul mai are de învățat multe — în care interdependența, cauzalitatea, evoluția, sînt procese firești, fără de care viața n-ar putea fi explicată, n-ar putea exista.

Examinarea medicală și psihopedagogică a copiilor în vîrstă de 6 ani, în vederea școlarizării

Integrarea copilului în activitatea școlară, cu multiplele probleme pe care le comportă, referitoare la vîrsta optimă de începere a școlarității, la gradul de dezvoltare bio-psihică a copilului, pregătirea acestuia pentru activitatea școlară și chiar aplicarea unor măsuri compensatorii în unele cazuri ș.a., constituie una din problemele principale ale teoriei și practicii pedagogice legate de asigurarea succesului în activitatea școlară și combaterea eșecului școlar. Direct sau implicit ea a devenit terenul multor cercetări și constituie obiectul a numeroase măsuri pedagogice și de organizare școlară. Faptul este pe deplin explicabil. În acțiunea deosebit de complexă a diminuării cazurilor de eșec școlar și a efectelor acestuia, alături de măsuri care privesc organizarea, conținutul învățămîntului și metodologia didactică folosită, un rol hotărîtor îl are un început fructuos al activității școlare, integrarea adecvată a copilului în școală, întreaga experiență școlară atestînd acest lucru.

În acest context, pentru îndeplinirea sarcinii stabilite prin programul de măsuri cu privire la „creșterea nivelului de pregătire a elevilor și lichidarea repetenției în ciclul primar”, aprobat de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Ministerul Educației și Învățămîntului, împreună cu Ministerul Sănătății, a elaborat îndrumări privind examinarea medicală și psihopedagogică a copiilor în vîrstă de 6 ani, în vederea școlarizării, care urmează să fie puse în practică, experimental, începînd din anul școlar 1976/1977. Este vorba, în fapt, de introducerea unui sistem de examinare cît mai completă a aptitudinii fiecărui copil de a începe școala cu șanse de reușită pe parcursul ei.

Pentru a releva trăsăturile esențiale ale acestui sistem este necesar să subliniem, mai întîi, faptul că stabilirea aptitudinii de școlaritate a fiecărui copil este concepută ca rezultat al unui examen complex, medical și psihopedagogic. Ca urmare, la efectuarea lui participă, în mod necesar, medicii, educatoarele, învățătorii psihologi (acolo unde există posibilitatea), iar pentru cazurile „dificile” se recurge și la examinarea lor de către servicii de specialitate din cadrul policlinicilor teritoriale.

Examinarea medicală se realizează, în mod obișnuit, de către dispensarele

teritoriale în raza cărora domiciliază fiecare copil. În funcție de starea de sănătate a copilului, concluziile examinării stabilesc, pentru fiecare copil, dacă este apt pentru școală sau urmează să fie amînat cu un an. În sprinjinul examinării medicale sînt stabilite afecțiunile ce determină inapținutudinea medicală pentru școlarizare.

În ceea ce privește examinarea psihopedagogică, aceasta este determinată de frecvența sau nefrecvența grădiniței. În realizarea întregii acțiuni de examinare psihopedagogică, trebuie să se țină seama de cîteva coordonate ale dezvoltării învățămîntului din țara noastră în etapa actuală.

În primul rînd, extinderea an de an a învățămîntului preșcolar permite cunoașterea temeinică a fiecărui copil în perioada anteoșcolară și facilitează chiar aplicarea unui program de pregătire compensatorie, în cazurile în care se simte nevoia. Se știe că în anul școlar trecut aproape 70 la sută din copiii în vîrstă de 3—5 ani au frecventat grădinița și peste 90 la sută din cei de 5 ani au primit, cel puțin pe durata unui an, o pregătire pentru școală. Această circumstanță ne conduce la minimum două măsuri cuprinse în sistemul conceput și anume: a. stabilirea aptitudinii de școlaritate se întemeiază, în cele mai multe cazuri, pe „evaluarea continuă” realizată de educatoarele, pe aprecierea acestora, asupra fiecărui copil care a frecventat grădinița. În acest sens se prevede ca, pentru copiii care au frecventat grădinița, educatoarele — împreună cu învățătorii care urmează să predea la clasa I — să întocmească aprecieri asupra fiecărui copil pe baza observațiilor desprinse în cadrul activității instructiv-educative din grădinițe și a rezultatelor obținute de acestia. În concluzia aprecierii, educatoarea va formula recomandarea de a începe școala sau de a fi amînat cu un an; b. examinarea copiilor și stabilirea unui diagnostic psihopedagogic referitor la capacitatea de a începe școala trebuie să se efectueze în anul premergător vîrstei de școlarizare, pentru a se putea pune în aplicare, în caz de nevoie, programa de sprijinire, de stimulare a dezvoltării și de pregătire a unor copii, pînă la începutul anului școlar. De aceea, întreaga acțiune de examinare medicală și psihopedagogică va fi începută după

împlinirea de către copil a vîrstei de 5 ani și va fi încheiată în fiecare an, pînă la 30 mai.

Al doilea aspect al condițiilor de aplicare a acestui sistem impune ca modalitățile de examinare medicală și psihopedagogică să țină seama de posibilitățile reale de diagnosticare existente pe întregul teritoriu. Cu alte cuvinte, ar fi neoportun — chiar dacă s-ar dovedi util — să se recurgă bunăoară la aplicarea unor teste de aptitudini de școlaritate, tuturor copiilor de 6 ani, cunoscîndu-se că nu sînt, în toate școlile, specialiști care să asigure administrarea acestor instrumente cu respectarea cerințelor științifice corespunzătoare. În consecință, pentru copiii care, din diferite motive, nu au frecventat grădinița, precum și pentru cei care, deși au urmat grădinița, nu sînt considerați apti să înceapă școala, este concepută o examinare generală a dezvoltării psihice a acestora și a capacităților cerute de activitatea școlară (capacitate de orientare în spațiu și în timp, de redare grafică a unui model, de înțelegere și executare a unei comenzi verbale, de clasificare a unor obiecte, posibilitatea de a defini unele noțiuni accesibile, gradul de rezolvare a limbajului etc.). Un ghid pentru această „testare”, avînd caracter orientativ, este pus la dispoziția comisiilor de examinare a copiilor. Deși o examinare mai nuanțată a copiilor, în perspectiva tratării lor diferențiate în primul an de școală, ar fi de dorit, totuși obiectivul principal al examinării îl constituie determinarea capacității de a începe școala și depistarea situațiilor de abatere de la starea de normalitate.

Corespunzător caracterului complex al examinării aptitudinii de școlaritate, decizia cu privire la înscrierea copilului în școală sau amînarea școlarizării cu un an este luată de către comisia constituită în fiecare școală în orașe, sau de fiecare comună sub conducerea directorului coordonator. Pe baza datelor și concluziilor examenului medical, a aprecierii educatoarei și a rezultatelor examinării psihopedagogice, comisiile stabilesc pentru fiecare copil de 6 ani, fie atitudinea de a fi școlarizat în clasa I, fie amînarea cu un an a acelor copii care, datorită stării de sănătate, precum și a dezvoltării lor fizice și psihice, nu sînt încă apti să înceapă școala; în aceste cazuri, comisiile stabilesc și indicații pentru urmărirea și tratarea corespunzătoare a copiilor în grădiniță și în familie și de pregătire a acestora pentru începerea școlii în anul următor. În acest sens, copiii amînați cu un an vor frecventa, în continuare, grădinița, vor fi în aten-

ția medicului și a educatoarei, în vederea stimulării dezvoltării lor fizice și psihice corespunzător cerințelor școlii, precum și recuperării medico-psihopedagogice.

Atunci cînd este necesar, comisiile din școli pot orienta pe unii copii cu deficiențe fizice, senzoriale și mintale accentuate, către comisiile județene de diagnostic, îndrumare medicală și psihopedagogică pentru ca acestea, pe baza unor examinări aprofundate să hotărască școlarizarea, amînarea cu un an sau înscrierea într-o școală specială pentru deficienți.

Acțiunea de integrare a copiilor în activitatea școlară, în momentul și în condițiile considerate cele mai potrivite în raport cu dezvoltarea psihofizică a fiecăruia trebuie înțeleasă ca un proces continuu care nu se încheie în momentul intrării copiilor în școală, ci se extinde cît puțin pe durata primului an de școlaritate. Relevarea comportamentului intelectual al copiilor devine certă numai în condițiile angajării acestora în activitatea școlară. De aici apare necesar ca elevii care, cu tot sprijinul acordat de învățător, întîmpină dificultăți mari în însușirea cunoștințelor și dovedesc capacitate redusă de învățare, să fie din nou examinați medical și psihopedagogic în vederea stabilirii diagnozei și a măsurilor necesare recuperării lor. Pentru cunoașterea cît mai bună a acestor elevi, învățătorii au datoria de a consemna comportamentul lor, progresele înregistrate și deficiențele observate pe parcursul anului școlar.

Evident, acțiunea de examinare medicală și psihopedagogică a copiilor, atît la începutul școlarității cît și la sfîrșitul primului an de școală implică, din partea factorilor participanți competenți, tact pedagogic și un deosebit simț de responsabilitate. Examinarea trebuie să conducă la cunoașterea multilaterala a copiilor astfel ca numai în cazuri cu totul deosebite să se recurgă la amînarea școlarizării. Dacă integrarea în activitatea școlară în condițiile în care copilul nu este apt pentru aceasta este dăunătoare acestuia prin eșecul pe care-l anunță, tot așa, amînarea nejustificată cu un an condamnă la stagnare, îl privează pe copil de dreptul și posibilitatea de a se dezvolta potrivit posibilităților sale. Acest act trebuie realizat cu convingerea că începerea școlii la momentul cel mai potrivit fiecăruia are o valoare prognostică pentru condiția școlară a oricărui copil.

ION T. RADU
GH. FLOREA

„Rezultatele obținute în pregătirea tehnico-practică a elevilor, în integrarea învățămîntului cu producția”

(Urmare din pag. a 11-a)

a fiecărei operații, realizarea unui produs pe baza unui instructaj oral sau scris (documentația tehnică), stimularea aportului creator prin efectuarea unor lucrări la alegere ș.a.

În oricare din aceste situații, elevii sînt informați asupra tehnologiei de execuție, cu referiri la profesiile care includ operațiile respective, primesc informații asupra uneltelor și mașinilor, indicații privind modul de întreținere sau funcționare sînt edificați asupra caracteristicilor materiale.

Coordonatorul activității practice este obligat să prezinte elevilor procedeul de muncă, să dea indicații asupra mișcărilor care se efectuează, pe faze de succesiuni tehnologice, să execute demonstrativ mișcarea, să aleagă și să repartizeze sarcinile de muncă pe elev sau pe grupe (echipe) de elevi, să stabilească și să aducă la cunoștință elevilor criteriile de apreciere a muncii și a rezultatelor care se vor obține la sfîrșitul orelor (al zilei) să analizeze, în prezența elevilor, modul în care au fost urmate indicațiile sale, să aprecieze comparativ calitatea lucrărilor efectuate, să obișnuiască elevii să propună singuri soluții pentru îndreptarea greselilor și prevenirea altora.

O permanentă grijă se cere, din partea îndrumătorilor, pentru evitarea empirismului în activitatea tehnico-productivă a elevilor, a executării unor lucrări fără înțelegerea proceselor tehnologice și fără a stăpîni tehnicile de lucru.

Planificarea calendaristică riguroasă, din care să nu lipsească sarcinile concrete, repartizate pe elevi și grupe

de elevi, necesarul de materiale ș.a.; întocmirea planurilor de lecție după cerințele metodicii constituie obligații profesionale elementare în activitatea maistrului-instructor, care nu pot fi lăsate pe un plan secundar.

Munca — obiectiv și mijloc educativ

Școala pregătește elevii pentru muncă, pentru producția socialistă, pentru viață. Cum îi pregătește? Elevii învață, muncind efectiv. Muncesc, învățînd. Produc. Școala devine, în același timp, o unitate de producție. Locul de muncă al elevului — atelierul sau lotul agricol școlar — este dotat și pregătit pentru a permite desfășurarea unor etape ale procesului de producție. Organizarea muncii elevilor este făcută după modelul unităților economice.

Elevii dobîndesc responsabilități pe care le onorează; sarcini de „producție” pe care le îndeplinesc; produsele lor sînt, adesea, competitive. Ceea ce învederează o atitudine pozitivă față de muncă pe durata școlarizării. Vizitează întreprinderi și unități agricole, învață să prețuiască munca producătoare de valori social-utile. Coordonații realizării scopului educativ par asigurate...

Acesta se consideră însă pe deplin realizat atunci cînd, după absolvire, foștii elevi finalizează investițiile educative ale școlii, acceptînd cu convingere ideea de a munci, adesea nu mai departe decît în întreprinderea în care se duceau, ca elevi, să ridice materiale

pentru atelierul școlar, sau pentru care efectuau comenzi din planul lor de producție.

Și, în frontul comun al cadrelor didactice, orientat către nevoia de a transmite elevilor, pe lîngă prețuirea muncii productive, dorința efectivă și hotărîrea de a munci, după absolvirea școlii, un rol deosebit de important revine maistrilor-instructori.

Sînt, prin urmare, maistrii-instructori suficient de apropiați de elevii lor, îi cunosc ei bine, pentru a le cîștiga încrederea și a le dezvolta motivația internă, resorturile morale ale atașamentului față de muncă? Dispun ei de suficiente „argumente” în favoarea producției, între care o bună cunoaștere a profesiilor, pentru a contribui la formarea intereselor profesionale și, pe baza acestora, la orientarea elevilor către profesiile respective? Se preocupă ei suficient ca ceea ce lucrează în ateliere elevii lor să nu-i plictisească prin monotonia, numărul redus și simplitatea operațiilor?

Amenințarea cu un calificativ slab, în schimbul inapținutului pentru o muncă neatrăgătoare sau necorespunzătoare motivației interne, nu constituie calea către atingerea scopurilor educative. Dar pasiunea creatoare de pasiune — da!

La baza perfecționării — studiul individual

Calificarea, specializarea nu epuizează, în cazul maistrilor-instructori, noțiunea de „pregătire”: aceasta — fiind vorba de cadre didactice — vizează și pregătirea psiho-pedagogică, la care mulți dintre ei sînt, încă, deficienți. Noțiunea comportă și un al doilea sens: acela de pregătire pentru lecție, pentru coordonarea zilnică a activității în ateliere.

Într-un sens și în celălalt, pregătirea este susceptibilă de îmbunătățire, de perfecționare.

Și la baza perfecționării trebuie așezat studiul individual. În primul rînd, studiul riguros și permanent al documentelor de partid și de stat, precum și al celor școlare.

Triplei investituri: de specialist, de educator și de pedagog îi corespund tot atîtea căi obligatorii de pregătire și de perfecționare. Nu trebuie lăsat totul pe seama instructajelor periodice organizate de inspectoratele școlare prin casele corpului didactic. Cerințele complexe de pregătire și perfecționare a maistrilor-instructori presupun mai multă inițiativă personală, concretizată în consultarea literaturii de specialitate și psiho-pedagogice, organizarea unor lecții model, promovarea examenelor de definitivare și de grad, efectuarea unor schimburi de experiență ș.a. Constituie munca „de îndrumare și control” (la nivelul școlii și al inspectoratelor) în primul rînd una „de îndrumare” pentru maistrilor-instructori? Este de așteptat ca această îndrumare să nu se refere numai la „cifrele de plan” cum se întîmplă în multe școli, ci la toate resorturile profesionale, pedagogice și didactico-metodice.

Catedrele de specialitate sînt chemate să acorde mai mult sprijin maistrilor-instructori. În unele școli, s-a procedat, cu bune rezultate, la cuplarea și la colaborarea catedrei de activitate tehnico-productivă cu alte catedre (ale disciplinelor realiste). Munca metodică a cunoscut astfel, reale îmbunătățiri.

Sinteza realizată în cuprinsul acestei pagini nu și-a propus să epuizeze aspectele privind activitatea tehnico-productivă a elevilor, ci să reamintească — în principal, maistrilor-instructori — în preajma consfățuirilor și a deschiderii noului an școlar, sarcinile mai importante care le revin, în continuare, pentru adîncirea integrării muncii tehnico-practice în procesul de învățămînt: îmbunătățirea condițiilor de organizare și dotare, respectarea programelor școlare și a obligatiilor metodice, intensificarea muncii educative și un interes sporit față de perfecționare.

Fișe pentru „Istoria învățămîntului în România”

La Congresul educației politice și al culturii socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că „O sarcină importantă a activității noastre ideologice este intensificarea studierii diferitelor fenomene și schimbări ce se produc permanent atât în societatea socialistă românească cit și în dezvoltarea lumii contemporane”.

În cadrul realizării acestei sarcini, secretarul general al partidului a indicat ca în cursul actualului cincinal să se finalizeze „elaborarea unor lucrări teoretice fundamentale, trecîndu-se, totodată, la realizarea altora noi, de mare importanță pentru viața noastră ideologică și politică”. Una din lucrările teoretice fundamentale înscrise în „Rezoluția Congresului educației politice și al culturii socialiste” o constituie și istoria învățămîntului în România.

Elaborarea acestei lucrări solicită participarea tuturor slujitorilor școlii din țara noastră și a cercetătorilor din domeniul învățămîntului, o amplă acțiune de masă pentru identificarea, gestionarea și valorificarea cu cea mai mare grijă a întregului fond documentar, a tuturor surselor de informație, fiecare instituție de învățămînt, indiferent de limba de predare, avînd îndatorirea să-și organizeze cunoașterea profundă a propriei activități în perspectiva progreselor realizate de la înființare și pînă în zilele noastre.

Înțelegerea în procesualitatea sa istorică a fenomenului educativ românesc ar trebui să devină o parte componentă a profilului profesional al cadrelor didactice, un mijloc de adîncire a semnificațiilor istorice pe care le au măsurile actuale ale dezvoltării și perfecționării școlii românești, a politicii Partidului Comunist Român în domeniul învățămîntului și a contribuției de excepțională valoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea științelor educației și a concepției unitare în care este abordat sistemul pregătirii tineretului din țara noastră pentru muncă și viață.

În spiritul indicațiilor de a elabora o istorie a învățămîntului, deschidem această nouă rubrică sub forma unor fișe, la care invităm colegii noștri să colaboreze pentru a consemna documente și momente din viața și activitatea instituțiilor noastre școlare, a semnale lucrări monografice mai puțin cunoscute, exemplare existente de publicații școlare și de învățămînt, precum și orice alte elemente de atestare a unor itemuri care să se înscrie în acțiunea de elaborare a istoriei învățămîntului în România.

Deschidem rubrica cu o fișă pe care o dedicăm Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 18—19 iunie 1973, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România, eveniment de cea mai mare însemnătate în istoria învățămîntului din zilele noastre.

„TRIBUNA ȘCOLII”

FIȘA NR. 1

1. **ITEMUL:** Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 18—19 iunie 1973, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România.

2. **DATA:** 18—19 iunie 1973.

3. **DOMENIUL:** Politica Partidului Comunist Român în domeniul învățămîntului.

4. **SURSE PRIMARE:** „Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 18—19 iunie 1973, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România”; „Hotărîrea Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 18—19 iunie 1973, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România”.

5. **SURSE PRINCIPALE:** a) anterioare: „Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 22—25 aprilie 1968”;

b) ulterioare: „Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Conferința cadrelor și activului de partid din învățămîntului superior — 13 septembrie 1974”; „Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Marea adunare populară din municipiul Craiova, cu prilejul jubileului municipiului Craiova și al deschiderii noului an de învățămînt — 15 septembrie 1975”; „Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România — 4 iunie 1976.”

6. **CONȚINUTUL ITEMULUI:** Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 18—19 iunie 1973 a înfățișat un amplu și documentat bilanț al îndeplinirii hotărîrilor Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din aprilie 1968, al aplicării Legii învățămîntului.

La această plenară, în cuvîntarea sa cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a formulat principiul de organizare și sarcini de îndeplinit de o importanță istorică pentru școala românească.

Astfel, este expus principiul dezvoltării într-o concepție și structură unitară a întregului sistem de învățămînt din România. Învățămîntul preșcolar — spre exemplu, începe să fie considerat pentru prima oară, ca făcînd parte din acest sistem unitar de învățămînt, „ca o parte a învățămîntului, pregătitoare — dacă vreți — dar ca o parte a învățămîntului” (Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 8, Editura politică, București, 1973, pag. 633).

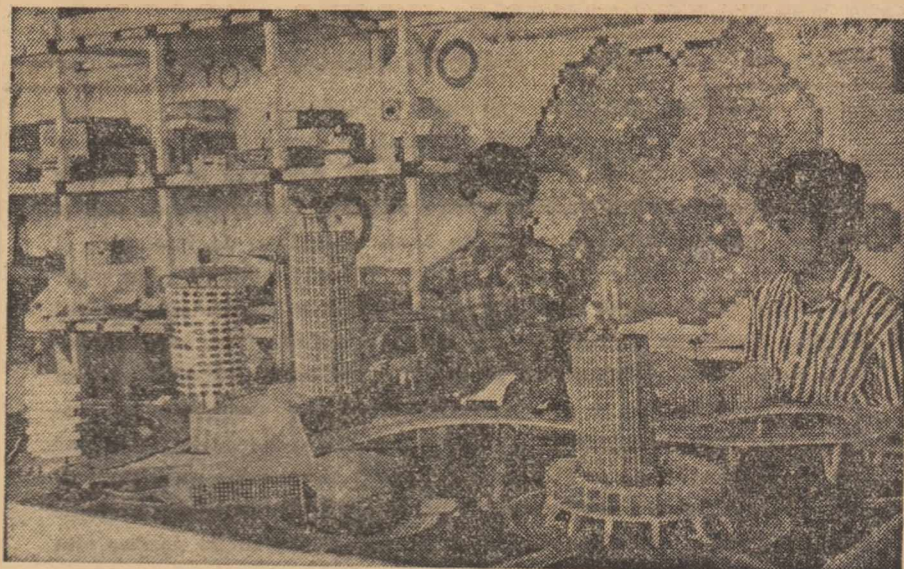
Legarea învățămîntului de practică, de muncă, de producție, legarea învățămîntului de viață este un principiu de mare însemnătate pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl trasează școlii românești „...învățămîntul trebuie să pregătească tineretul pentru muncă și viață. Aceasta este sarcina fundamentală a unui învățămînt cu adevărat serios, capabil să pregătească poporul pentru construirea societății socialiste și comuniste” (ibidem pag. 634).

Îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, a formelor și metodelor de predare corespunzător tehnologiei didactice contemporane, împletirea organică a științei cu producția, accentul pus pe activitatea practică și munca de laborator și seminar constituie, de asemenea, un alt principiu de mare însemnătate trasat de tovarășul Nicolae Ceaușescu în vederea perfecționării învățămîntului.

Un principiu fundamental asigurînd dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului nostru, trasat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, este acela al creșterii rolului organizațiilor de partid în controlul și în conducerea învățămîntului implicînd sarcina ca „toate cadrele didactice să-și îndeplinească obligațiile, să participe la eforturile pentru ridicarea nivelului învățămîntului nostru” (ibidem, p. 643).

În lumina principiilor și sarcinilor fundamentale trasate școlii noastre de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a momentului de mare însemnătate pe care-l constituie Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1973, învățămîntul românesc duce astăzi mai departe impresionantul proces de veacuri al dăinuirii marilor valori culturale, împletînd organic cultura noastră socialistă cu ceea ce a fost progresist și valoros în istoria poporului român.

ION ORGHIDAN
cercetător principal la Institutul de
cercetări pedagogice și psihologice

Aspect de la cea de-a IX-a ediție a expoziției pionierești „Mintehnicus '76”

„Pedagogia română modernă și contemporană”

de Stanciu Stoian

Pornind de la convingerea că „în realitatea românească, pedagogia apare ca preocupare și disciplină de sine-stătătoare numai în epoca modernă”, academicianul Stanciu Stoian, elaborînd și publicînd (Editura didactică și pedagogică) un volum despre „pedagogia română modernă și contemporană”, ne pune, în fapt, la îndemînă un compendiu de istorie a pedagogiei românești, pe care o și acoperă cu o activitate științifică personală de aproape o jumătate de secol.

Periodizînd etapa modernă din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și pînă la primul război mondial, iar perioada contemporană prin pedagogia interbelică și din anii puterii populare și ai construcției socialismului, autorul, pentru care „fenomenul educativ este un fenomen obiectiv de esență socială”, utilizează în egală măsură implantarea gîndirii pedagogice în condițiile dezvoltării istorice a societății românești și prezentarea sub forma unor ample (uneori, mai restrînse) fișe bio-bibliografice adnotate ale pedagogilor și altor oameni de știință care au contribuit la creșterea științelor educației în țara noastră.

Srijinită pe o bogată sursă de informare — uneori cu caracter memorialistic — și cuprinzînd un mare volum de informație de specialitate, „Pedagogia română modernă și contemporană” se remarcă prin laborioasa prezentare a angajării pedagogilor și a cercetării pedagogice în soluționarea operațională a problemelor organizării școlii românești în anii puterii popu-

lare și ai construcției socialiste, capitol care pentru întîia oară în istoriografia pedagogică infățișează o imagine sintetică a relației pedagogie-învățămînt în zilele noastre.

Sînt, desigur, și unele cerințe ale cititorului — învățător, profesor, student sau elev al liceelor pedagogice — care, la o eventuală nouă ediție pot fi împlinite, printre care, acordarea unor fișe bio-bibliografice pentru unii oameni de știință care au adus idei valoroase în științele pedagogice din țara noastră (ca, spre exemplu: Simion Mehedinți) sau unii scriitori din perioada interbelică sau din zilele noastre, menționarea în cadrul unora din fișele bio-bibliografice și a monografiilor publicate (ex. Spiru Haret, Slavici), dezvoltarea aportului de idei și al referințelor bibliografice la unii dintre pedagogii contemporani, îndeosebi de la catedrele universitare de pedagogie și din cercetarea pedagogică, întregirea aparatului științific al volumului cu alcătuirea unui „indice de nume” ș.a.

Recenta lucrare a academicianului Stanciu Stoian, de istorie a pedagogiei românești — lectură utilă și necesară tuturor celor interesați în domeniul pedagogiei și al învățămîntului — se înscrie în prodigioasa sa activitate științifică din toate compartimentele științelor educației, ca o sinteză a concepției sale pedagogice și a spiritului său militant, puse în slujba dezvoltării și perfecționării școlii românești.

ȘTEFAN CONSTANTIN

„Coordonate ale predării-învățării din perspectiva didacticii moderne”

de B. Grigoriu și O. Șafran

„Dacă în general cu greu poate fi găsit un titlu care să sugereze fidel intenția de la care pornește lucrarea...”, ne avertizează autorii, apoi nici titlul a fost pe care ni-l oferă sub auspiciile redacției de specialitate din cadrul Editurii didactice și pedagogice („Coordonate... din perspectiva...”) nu poate să îndemne la lectura acestei cărți abia apărute în librărie. Iar aceasta, cu atât mai mult — și mai regretabil — cu cit B. Grigoriu și O. Șafran ne propun spre atență citire și reflectare unul dintre cele mai valoroase studii pedagogice apărute în ultima vreme din literatura de specialitate din țara noastră.

Izvorită din efortul pe care pedagogii îl fac pentru a contribui la realizarea sarcinilor dezvoltării și perfecționării școlii românești, a hotărîrilor partidului nostru în domeniul învățămîntului, această lucrare, scrisă fără urmă de prețiozitate, cu rigurozitate științifică și spirit partinic prezintă clar cele două concepții didactice care se confruntă astăzi, în întreaga lume a școlii: modelul definit cu îndreptățire de autori „explicativ-ilustrativ”, al activității exclusive a profesorului și al învățării imediate prin limbaj și modelul „conducerii științifice a procesului de autoinstruire, prin dezvoltarea capacităților de cunoaștere și — evident — în pri-

mul rînd a gîndirii”, model al asimilării de către elev al spiritului științei și nu al memorizării descoperirilor științifice.

Invitîndu-ne la dezbateri, autorii abordează noul model didactic nu așa cum se procedează de obicei pornind de la teorii psihologice ale învățării, ci de la teoria materialist-dialectică a cunoașterii, de la caracterul activ și problematizat al acesteia și de la principiul că „practica este izvorul cunoașterii”; prin acest mod de a examina învățarea, problematizarea „înseamnă conștientizarea conflictului dintre informația existentă și o nouă informație”, un act de dobîndire de experiență, o reproducere în procesul de învățămînt, în condițiile sale specifice, a mișcării cunoașterii științifice în practica ei.

În același spirit, autorii pun în discuție tema „subiect și obiect în actul pedagogic” și unele exigențe ale pregătirii pedagogice ale viitorilor (dar și ale actualilor) profesori.

O carte — asadar — necesară a fi înscrisă în lectura utilă pregătirii și perfecționării cadrelor didactice pentru activitatea la catedră.

ION TEODOR

Învățămîntul peste hotare

Educația tineretului constituie o sarcină pe care generațiile virsînice de pe toate meridianele o îndeplinesc cu zel. Este ceea ce se vedește și în politica școlară a statelor la care ne referim în pagina de față și cu care țara noastră are relații de bună vecinătate, de înțelegere și colaborare pe multiple planuri — inclusiv al învățămîntului — în spiritul ideilor și eforturilor neslăbite ale președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de construire a unei păci trainice între toate popoarele lumii. „Punind semnătura pe documentele consacrate securității și cooperării în Europa — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința de la Helsinki, de la desfășurarea căreia s-a încheiat de curind un an — consider că ar fi deosebit de util să ne luăm angajamentul solemn de a asigura continuarea fermă a cursului destinderii, excluderea definitivă a războiului din viața Europei și a planetei noastre, din viața tuturor popoarelor. Să nu precupețim nimic pentru ca pacea, prietenia și colaborarea între popoare să triumfe pe întregul glob pămîntesc.”

R. P. ALBANIA

Munca

„Albania — spunea, după o vizită în această țară, dr. Jussuf Wally, profesor la Universitatea Ain Ithems din Egipt — se aseamănă cu o mare familie, închezată, fără contradicții antagoniste, avînd în toate sectoarele o planificare bine studiată și armonioasă, a cărei execuție este urmărită cu rigurozitate. Fiecare om este gata să lucreze în fiecare sector și să dea cel mai bun exemplu prin munca sa”. Acest spirit — al muncii disciplinate și pline de abnegație, pentru prosperitatea colectivă — este cultivat în Albania de la vîrstele cele mai mici. Calea preferată de organizarea școlii este participarea directă a copiilor și tinerilor din instituțiile de învățămînt — alături de muncă din fabrici și uzine, de pe ogor — la construcția unor importante obiective industriale-agricole.

Pe lista lucrărilor astfel realizate figurează centrale hidroelectrice, căi ferate, drumuri forestiere, terase pentru culturi, defrișări de terenuri și sădirea de pomi fructiferi, canale de irigație, de scurgere a apei, de cantare și transport al apei potabile în sate și orașe etc.

Șantierele de construcție în care elevii, studenții, tinerii muncitori de la orașe și sate lucrează, cot la cot, constituie în felul lor o școală, care cultivă înaltele virtuți comuniste și în care sînt înlăturate net conceptele învechite cu privire la munca fizică. Veniți din toate colțurile patriei, tinerii se cunosc, se împrietenesc, schimbă idei și păreri, iau contact cu exemplele cele mai mobilizatoare pentru muncă. În același timp, tineretul, ca participant activ la opera constructivă, învață să privească „din interior” munca direct productivă, să reflecteze asupra ei. Ca urmare, tinerii fac numeroase propuneri cu privire la organizarea activității, la folosirea rațională a mașinilor, la creșterea randamentului muncii. Această obișnuință, de „a vedea” fluxul și tendințele muncii, are o deosebită importanță pentru activitatea viitoare, cînd tinerii, integrați în producție, vor trebui să contribuie la înlăturarea și perfecționarea proceselor muncii, să aibă capacitatea de a le perfecționa.

R. P. BULGARIA

Ascendentele prezentului

Revoluția socialistă a cărei aniversare are loc la 9 septembrie, a deschis larg căile progresului și bunăstării în țara vecină și prietenă. Sub conducerea partidului său au fost înregistrate, etapă cu etapă, realizări importante pentru creșterea nivelului material și spiritual al întregului popor, pentru asezarea Bulgariei în rîndul țărilor care progresaază continuu și substanțial în cele mai variate compartimente ale vieții.

Datele pe care le oferă statisticile confirmă ascendența permanentă al

prezentului asupra etapelor trecute; în domeniul învățămîntului, de exemplu, cifrele indică progrese importante. Dacă în 1944, anul care a adus eliberarea Bulgariei de sub ocupația fascistă, aproape 1700 de localități nu dispuneau de școli și peste 100 000 de copii de vîrstă școlară nu învățau carte, în prezent, toți copiii, indiferent de naționalitate și sex, au acces la instrucție, devenită obligatorie. Datorită condițiilor create prin grija partidului, numărul elevilor din școlile de toate tipurile este în prezent cu mult mai mare decît în etapele precedente. De exemplu, dacă în anul școlar 1939—1940 învățau în Bulgaria aproximativ un milion de elevi, în prezent sînt peste un milion și jumătate. Față de același an școlar, în care funcționau numai 5 instituții de învățămînt superior cu 453 de cadre didactice și circa 10 000 de studenți, în prezent există 24 de asemenea instituții, cu peste 11 000 cadre didactice și 106 000 de studenți.

În schimbările aduse sistemului de învățămînt, statul bulgar a urmărit două obiective importante: ridicarea nivelului de cultură al întregii populații și înzestrarea tuturor compartimentelor activității cu cadre bine pregătite, în conformitate cu exigențele societății socialiste. Ilustrative pentru progresele realizate din acest punct de vedere sînt cifrele care indică numărul specialiștilor cu școli superioare, al absolvenților de școli medii de specialitate care lucrează în economia națională. Față de anul 1944, cînd numărul lor era de circa 42 000, iar în 1951, de 100 000, în 1975, numărul acestora era de 675 000. În prezent, fiecare al șaptelea lucrător în economia națională posedă studii superioare sau medii de specialitate.

Pentru a se răspunde trebuințelor reale ale economiei și culturii bulgare contemporane și viitoare, a fost creat un sistem de învățămînt suplimentar, bazat pe organizarea riguroasă a procesului de instrucție și educație, tinzîndu-se spre înlăturarea diferențelor importante care există între învățămîntul profesional și învățămîntul general, spre crearea unui sistem unic și complet de învățămînt secundar, general și obligatoriu.

CIPRU

Pentru preșcolari

Ca unul dintre factorii care definesc „individualitatea” unui popor, învățămîntul s-a bucurat de-a lungul anilor de o atenție specială din partea statului. Preocuparea aceasta a devenit în ultimii ani cu atît mai dificilă cu cît s-au succedat mai dramatic cunoscutele evenimente conflictuale de pe teritoriul țării, soldate cu distrugerea a sute de clădiri de școală, de biblioteci, materiale de predare, cu perturbarea în structura corpului profesoral și a colectivului de elevi.

În contextul acestor greutăți, forurile de învățămînt din Cipru se preocupă de măsuri pentru asigurarea accesului la carte al unui număr cît mai mare de copii. O atenție sporită se acordă cuprinderii preșcolarelor în grădinițe și creșe — atît ca măsură de ușurare a muncii femeilor ocupate în

producție, cît și ca o condiție a sporirii șanselor de reușită la învățatură în anii școlarității propriu-zise. Dat fiind faptul că în acest domeniu există serioase rămîneri în urmă (statisticile din ultimii ani arată că numai 10 la sută din copiii preșcolari erau cuprinși în creșe și grădinițe), autoritățile își concentrează eforturile pentru rezolvarea a cinci probleme considerate de primă necesitate: găsirea căilor și mijloacelor de stimulare a inițiativei particulare și a organizațiilor voluntare, pentru construirea de creșe și grădinițe; încurajarea construcției de creșe și grădinițe de stat prin unirea eforturilor ministerelor Educației și Muncii, în zonele în care există un număr mare de mame integrate în producție; coborîrea vîrstei de admitere în școala primară la cinci ani; munca directă cu părinții și, în special, cu mamele, pentru îmbunătățirea metodelor lor de educație (înființarea unor școli pentru părinți în centrele urbane); amenajarea unor terenuri de joacă și a unor locuri pentru activități în afară de grădiniță, care să concure la dezvoltarea orizontului cultural și intelectual al copiilor.

GRECIA

Carte pentru toți

Procesul de democratizare a vieții, spre care tinde societatea elenă, este considerat real de către opinia publică, numai în măsura în care democratizarea se va instaura temeinic și în domeniile economic, social, al educației, învățămîntului etc. De aceea, printre obiectivele luptei actuale a forțelor progresiste ale cadrelor didactice și ale tineretului, se numără o serie de măsuri pentru o reformă radicală, democratică și progresistă a învățămîntului de toate gradele, care să permită o dezvoltare neîngrădită a personalității tinerilor și să ofere fiecărui cetățean posibilitatea de a dobîndi, în condiții de egalitate, o profesie, ca și certitudinea încadrării în muncă, după absolvirea școlii.

De altfel, în ultimul timp au fost anunțate o serie de măsuri de reformare, pe asemenea coordonate, a sistemului de învățămînt. Se prevede, în acest context, introducerea, pînă cel mai tîrziu în 1980, a învățămîntului general-obligatoriu de nouă ani, toți copiii de vîrstă școlară avînd astfel posibilitatea să urmeze șase clase primare și încă trei de liceu sau de gimnaziu. De asemenea, se prevede ca limba greacă contemporană, așa-numita „greacă nouă”, să devină principală în procesul de învățămînt, știut fiind că pînă în prezent, în majoritatea școlilor predarea avea loc în greaca veche. În consecință, lecțiile, examenele vor avea loc în greaca nouă, de asemenea, manualele vor fi editate în această limbă, ceea ce va spori considerabil accesul la învățatură și cultură al copiilor din toate păturile sociale.

R. S. F. IUGOSLAVIA

Învățămîntul naționalităților

Constituția și legile fundamentale ale statului consfințesc și apără drepturile tuturor popoarelor și naționalităților care formează comunitatea iugoslavă la dezvoltarea liberă, plenară, respectul față de spiritul și identitatea națională a fiecăreia dintre ele. În domeniul învățămîntului, acest lucru se exprimă în dreptul fiecărui copil, de orice naționalitate, să învețe limba maternă și în limba maternă, avînd la dispoziție o rețea largă de școli de toate gradele.

Programele pentru aceste școli, în linia mari asemănătoare programelor pentru celelalte școli, rezervă un spațiu larg studiului istoriei, geografiei și culturii naționalităților respective. Paralel, s-au luat măsuri pentru micșorarea numărului de ore destinate educației artistice, fizice și altor materii, cu scopul evitării supraîncărcării elevilor.

În republicile în care există două naționalități pot să funcționeze școli bilingve, în sensul că, în cadrul lor, unele discipline sînt învățate în limba poporului acelei republici, iar alte disci-

pline, în limba naționalității conlocuitoare. Astfel, și unii și alții, copiii se familiarizează cu cele două limbi, ceea ce este de mare utilitate pentru activitatea lor profesională și socială de la vîrsta maturității.

De asemenea, în mediile mixte din punct de vedere național, este organizat și studiul facultativ al limbii unei alte naționalități care trăiește pe teritoriul respectiv. De exemplu, în Regiunea Autonomă Voivodina (care face parte din Republica Socialistă Serbia) se învață, în afară de limba maghiară (limba naționalității), sîrbo-croata (limba poporului republicii) — limba română sau a unei alte naționalități conlocuitoare. În același timp, planurile de învățămînt prevăd studiul — la alegere — al unei limbi străine de circulație: engleza, franceza, rusa, germana.

În ultimii ani, statul a dat o atenție deosebită dezvoltării rețelei școlilor aparținînd naționalităților din federația iugoslavă, astfel încît să poată fi cuprinși în acest învățămînt cît mai mulți copii; totodată există preocupări însemnate pentru conținutul programelor și manualelor, pentru creșterea eficienței procesului instructiv-educativ în aceste școli.

TURCIA

Formarea cadrelor didactice

Pregătirea învățătorilor și profesoriilor de nivel primar și secundar se face în cadrul unui sistem adecvat trebuințelor acestei țări. Astfel, pentru învățămîntul primar, cadrele sînt pregătite în două feluri de școli normale de nivel secundar: un tip, întîlnit mai ales în mediul urban, are o durată de studii de trei ani și școlarizează absolvenții ai școlii medii (trei ani de studii după cinci ani de învățămînt primar), care au susținut un examen de admitere. Al doilea tip, existent mai ales în mediul rural, școlarizează, pentru șase ani de studii, absolvenții ai școlii primare, dacă au reușit la concursul de admitere. Programul de învățămînt din primii trei ani ai acestui fel de școală, corespunde celui al școlii medii.

Pentru învățămîntul liceal de cultură generală, ciclul I, profesorii se pregătesc în așa-numitele „institute pedagogice” sau „institute de educație”. Aceste școli pot fi frecventate, în baza reușitei la concursul de admitere, de absolvenții liceului sau ai școlii normale. Durata studiilor variază între doi și trei ani, în funcție de tipul specialității pentru care optează candidații.

Profesorii pentru ciclul II al liceului sînt pregătiți în școli normale superioare și facultăți universitare. Școlile din prima categorie primesc, după o pregătire specială, pe cei mai buni absolvenți ai școlii normale primare, iar facultățile din cadrul universităților pe titularii diplomei de absolvire a ciclului II al liceului.

Cadrele didactice care predau disciplinele de specialitate în liceele tehnice sînt pregătite în școli normale superioare cu profil tehnic. Acestea școlarizează diplomați ai institutelor profesionale (care la rîndul lor primesc absolvenți ai ciclului I liceal, pentru trei ani de studii specializate). În sistemul școlilor normale tehnice există anumite specialități în care sînt pregătiti numai băieții sau numai fetele — dar indiferent de aceasta, durata studiilor este de patru ani. Pentru munca de atelier pot fi încadrați și contramăștri calificați din industrie; disciplinele de cultură generală sînt predate de profesori obișnuiți de liceu.

În sfîrșit, o altă categorie o constituie școlile normale superioare de comerț. Acestea formează, în patru ani, după un concurs de admitere, cadre pentru disciplinele specializate ale învățămîntului liceal comercial. Sînt primii absolvenți ai liceelor comerciale, de cultură generală, ai școlilor de secretariat, ai școlilor normale de trei ani.

Fără îndoială că pregătirea cadrelor didactice nu se sfîrșeste aici, obligația perfecționării permanente a informației de specialitate și pedagogice fiind o trăsătură de neînlăturat din profilul profesorului din școala contemporană. Aceasta însă ar putea constitui obiectul unei alte note privind sistemul pregătirii cadrelor didactice din Turcia.

Pagină realizată de
STELA PREDESCU